

Kirjoituksia Metsäpirtistä vuonna 1919

Tähän julkaisuun on koottu Metsäpirttiä koskevia sanomaja aikakauslehdissä olleita kirjoituksia sekä Metsäpirtin kunnallishallinnon pöytäkirjoja kyseiseltä vuodelta. Kirjoituksia on täydennetty käytettävissä olleilla valokuvaotteilla.

Marti Peltonen on vastannut lehdistökatsauksen koostamisesta. Kalevi Hyytiä on puolestaan vastannut kuntakokousja suojeluskunta-aineiston kokoamisesta. Valokuva-aineisto on Martti Peltosen kokoelmista, ellei kuvan yhteydessä ole toisin mainittu.

Metsäpirtti oli Suomen kaakkaisin pitäjä Laatokan rannalla rajoittuen etelässä Inkeriin ja Suomen itsenäistymisen jälkeen Neuvostoliittoon, lännessä Rautuun ja pohjoisessa Sakkolaan. Metsäpirtistä tuli oma itsenäinen kunta vuonna 1903. Sitä ennen Metsäpirtti oli kuulunut Sakkolan emäpitäjään. Ja viime vuoden joulukuun 6 päivänä Suomi itsenäistyi.

Marti Peltonen
Kalevi Hyytiä

Ensimmäinen itsenäisyysvuosi oli nyt historiaa. Puoli vuotta taisteltiin sekä venäläisiä että omia kansalaisia vastaan. Valkoinen armeija oli vapauttanut Suomen venäjän sota-vaestä. Samalla oli nujerretty punaisten vastarinta. Oli taisteltu veli veljää vastaan. Metsäpirtin alueella ei käytännössä ollut varsinaisia taisteluja, mutta suuri osa nuoria miehiä oli liittynyt joko suojeluskuntaan tai punakaartiin. Ja molemmat joukot siirtyivät sekä vartio- että taistelutehtäviin, etupäässä Rautuun, jossa käytiin laajat veriset taistelut kevään 1918 aikana. Kaiken kaikkiaan noin 70 miestä ja yksi nainen menetti henkensä tai katosi noissa kahinoissa.

Miten sitten elämä jatkui uuden vuoden aikana? Ja miten se näkyi lehdistössä ja metsäpirttiläisten hallinnossa ja elämässä?

Rapukantamme tila

Läntisen-Suomen rapuruttokeskustasta riippumatta on todennäköisesti rapujen häviäminen tapahtunut Viisjoella Metsäpirtin pitäjässä talvikauden 1911-1912 aikana (kruununnimismies Heikki V Helander). Ilmeisesti on tässä tapauksessa ollut kyseessä uusi, Venäjältä käsin saapunut tartunta.

Suomen kalastuslehti no 3-4, 01.01.1919

Lastenkirjastoja kansakouluille

Kansanopettajain Oy Valistuksen johtokunta on jakanut yhteiökokouksen myöntämällä varoilla hankitut 60 lahjakirjastoa seuraaville kansakouluille:

Metsäpirtin Saaroisten kansakoululle.

Kirjastot lähetetään mainituille kouluille valmiiksi sidotuina ja muuten valmiissa kirjastokunnossa, numeroituina, sisällysluetteloilla ja launaspäiväkirjalla varustettuna. Arvoltaan ovat kirjastot noin 125 mk.

Hakijoita oli nytkin varsin runsaasti, 246 koulua. Hyvin moni kansakoulu on viimevuotisen kansalaissodan aikana menettänyt kirjastonsa, jopa tullut muutenkin tyyten hävitetyksi. Varsinkin nämä kovia kokeneet koulut on kirjastoja jaettaessa koetettu ottaa huomioon.

Kirjastolehti no 3-4, 01.01.1919

Viestejä raja-seudun rantamilta

Terve teille siskot siellä,
Veljet vierailla vesillä,
Tahurit touvon tuvilla,
Koleoilla korpimailla,
Hoitajat viljan vireän,
Taivaan tainten kasvattajat.

Päivätyöni päätyttyä sateisena lokakuun iltana istun yksin hiljaisessa huoneessani. Kirkas-silmäiset taivaan taimet ovat jättäneet paikkansa tyhjiksi. He ovat menneet jos kellä lieene sellaiseen tilaisuutta. Nyt ei häiritse mikään ajatus-ten toimintaa, ja se lentääkin kauvas, kauvas Suomen saloil-
le. Suomen rakkaille rantamille, toisten yksinäisten luoksi. Kaikki on hiljaista. Ei kuulu työ toverien ääntä. Ei ystävän virran viserrystä, olen erotettu maailmasta. Olen unhotettu ystäviltä. Mutta en kumminkaan Jumalalta. Kumminkin kaikesta huolimatta suljen ajatukseni alla oleviin säkeihin.

Työskentelen tyytyväisnä,
Työmaallani omalla
Raja-seuduilla Venäjän,
Laatokkaisen rantamilla
Kolean korven sylissä
Synkän metsän siimeksessä,
Missä kasvavi katajat
Vesain kanssa vieretysten

Ohdakkeina oljen korret
Korkealle kohoavi.
Tähänpä käsiksi käyden
Ajelen alkuvakojä,
Alku viivoja vetehen.
Kylvän jyvät kynnökselle,
Suojaahan suuren Jumalan,
Kasvatella Kaikkivallan.

Paljon olisi täältä kerrottavaa arvoisat työtoverit. Mutta riittäköön kun sanon: Työn tekijä tunteko itse tehtävänsä ja alistukoon siihen, mitä työ tekijältään vaatii. Velvollisuuksien täyttäminen vaikeimmassakin työssä tuntuu keveältä eikä rehellinen tekijä sure vaivojaan, vaan ajattelee työn tärkeyttä.

Hauskasti kuluu aikani lasten kanssa. Ilolla heitä aamusin odottelen, ja kaiho täyttää mielen, kun he illalla paikkansa jättävät. Illat tuntuvatkin iävimiltä, sitä enemmän kun on puute valosta. Päreet pihdissä ja nurkat pimeässä; se muistuttaa aikaa, jolloin äijät satuja kertoivat illan kuluksi. Missä lieene nyt satujen kertojat, niitä ei kuulu.

Ensi vuodeksi tahdon tilata 'alkuopetuksen'. Tuohan se edes tietoja omilta työmailta. Sitten en olekaan yksin. Olen jäsen yhteistyössä. Lehteä odotan ilolla, siristän silmiäni ja luen huononmassakin valossa. Suokoon Herra armonsa, et-

tä ensi vuotena pysyisi tie avoinna Helsinkiin, jotta 'alkuopetus' pääsisii Suomen kolkoimpiinkin komeroihin, yksin työskentelevien iloksi.

Sydämmelliset terveiseni näiden rivien lukijoille.

Metsäpirtissä 18.10.1918
Anna Kaikkonen

Alkuopetus, 01.01.1919

Kuntakokous: 10.01.1919

Pöytäkirja, joka tehtiin Metsäpirtin kunnan valtuutettujen kokouksessa kunnan tuvassa tammikuun 10 päivänä 1919. Läsä olivat valtuutetut Heikki Lopenen, Heikki Koskinen, Aleksei Tuokko, Nikolai Jeremejeff, Heikki Ap Tuokko, Aapro Paksu, Kaapro Pohjolainen, Salomon Paavonp Ah-tiainen, Martti Eeva, Juho Sipronp Korkka, Salomon Tah-vonp Haapsaari, Juho Heikinp Peltonen, Jaakko Hatakka, Aatami Meskanen, Vilppo Vp Susi, Jaakko Heikinp Pau-ku, Simo Tahvonp Susi, Kosta Jäske, Matti Lopenen, Simo Kaapronp Susi ja Elias Eeva sekä kuntakok esimies Tuomas Toiviainen.

1 §

Kuntakokouksen esimies opettaja Tuomas Toiviainen avasi kokouksen ja kehoitti valtuutettuja valitsemaan valtuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kuluvaaksi kalenteri-vuodeksi, toimien vaalin aikana kokouksen puheenjohtaja-na.

2 §

Kunnanvaltuuston puheenjohtajaksi valitsi valtuusto yksi-mielisesti valtuutetun Heikki Lopenen sekä varapuheen-joh-tajaksi Aleksei Tuokon.

3 §

Koska kuntakokous viime syyskuun kuntakokouksessa va-litsema taksoituslautakunta tämän tammikuun 7 päivänä ko-koon-tuneena tahtoi jättää tämän vuoden taksoitusta varten paikkansa valtuuston uudestaan päätettäväksi, päätti val-tuusto nyt kiireellisessä järjestyksessä toimittaa taksoitus- ja tutkijalautakunnan vaalin.

4 §

Taksoituslautakuntaan valittiin kunnallislautakunta koko-naisuudessaan ja sen lisäksi:

Vasili Tuokko Lapanais
Juho Trofimoff Vaskela
Simo Tuokko Raaju
Joos Vilpup Myöhänen Koukunniemi
Juho Kiuru Koukunniemi
Heikki Tp Karjalainen Terenttilä
Simo Salomp Laulajainen Taipale
Samui Kaasalainen Neusaari
Paavo Taavetinp Orava Kosela
J.K. Sakkinen Metsäpirti
opettaja K.A. Sihvo Metsäpirti
Aapro Haapsaari Metsäpirti
Paavo Repo Hatakka

Heikki Piironen Martinkorhola
Martti Mikonp Korkka Sunikkala
Antti Ryyppö Haapsaari
Aatami Martinp Hämäläinen Korholanjaama
Taavetti Matinp Ahtiainen Korholanjaama
Matti Ahtiainen Malaki
Aapro Lemmetti Joentaka
Heikki Tuokko Joentaka
Tahvo Peltonen Viisjoki
Herrast. A Hämäläinen Saarois
Nikolai Timofejeff Saarois
Juho Mooseksenp Peltonen Saarois
Antti Pajari Vanhajaama
Martti Taavetinp Hämäläinen Vanhajaama
Simo Hynnä Salola

5 §

Tutkijalautakuntaan valittiin puheenjohtajaksi opett T Toi-viainen ja jäseniksi Tahvo Peltonen, Alb Hatakka, J.K. Sak-kinen, Antti Susi, Simo Tahvonp Susi, Taavetti Puikkonen, Jaakko Hyytiä ja Heikki Koskinen.

Julistettiin valitusosoitus

Kokouksen puolesta
Heikki Lopenen, puheenjohtaja
Tuomas Toiviainen

Kokouksessa läsnä olleina:
Nikolai Jeremejeff
Martti Eeva
Simo Susi

Venäläisten tulviminen Viipurin lää-niin

Viipurin läänin maaherran antamia tietoja.

Artikkeli sisältää laajan selostuksen siitä, miten viranomai-set ovat ohjeistaneet ja toimineet tässä tilanteessa. Siinä to-detaan läänin alueella asuvan jo entuudestaan noin 11000 venäläistä. Kaikki rajan yli tulevat kuulustellaan kome-dantivirastolla Terijoella. Kun pakolaisten joukossa on Ve-näjällä asuvia Suomen kansalaisia, niin heidän kohdallaan ei ole nähty mitään estettä vastaanottamisen eväämiseksi.

Käkisalmen Sanomat 14.1.1919

Ilmoitus

1) Kaikille Metsäpirtin elintarvelautakunnan alueella ole-ville ilmoitetaan, että kaikkien sokerikorttien omistajain on jollekin paikkakunnan kauppiaille ilmoitettava, että tahtoo sokeria ensi jakelusta, ja on kauppiaan näiden ilmoitusten perusteella laadittava henkilöluettelo sokerin jakelua varten.

2) Henkilökorttien omistajille ovat kauppiaat oikeutetut myymään ja henkilökorttiin merkitsemään tekstiilitavaroita aikana 1.1.-1.4. v 1919 seuraavat määrät:

Villa ja puuvillalankoja 5 kg
Pellava- ja hampulankoja 5 kg
Köysiä ja nuoria 25 kg
Villa- ja puolivillakangasta 8 m
Puuvillakankaita 16 m

Pellava- ja hampukkankaita 16 m
 Akkunaverhokangasta 25 m
 Täyteviittejä 2 kappaletta
 Villa-, puuvilla- ja puolivillatrikooteoksia 6 kpl tai paria.

Näistä tavaroista on kauppiaiden pidettävä myyntiluetteloa.

Metsäpirtin elintarvelautakunnan kansliassa 17 päivänä tammikuuta 1919

K. A. Sihvo
 puheenjohtaja

Käkisalmen Sanomat 18.1.1919

Kuntakokous: 20.01.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan manttaaliin panema maan omistajain kokouksessa kunnanhuoneella 20 päivä tammikuuta 1919.

1 §

Kokous myönnettiin lailliseksi.

2 §

Kokouksen avasi valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen, joka kehoitti manttaaliin pannun maan omistajain valitsemaan itselleen puheen- ja varapuheen johtajan 3ksi vuodeksi eteenpäin t.k. alusta lukien.

3 §

Manttaaliin pannun maan asioiden käsittelyä varten Kuntakokouksen puheenjohtajaksi valitsi kokous yksimielisesti 3ksi vuodeksi Opettaja Tuomas Toiviaisen ja varapuheenjohtajaksi opettaja K.A. Sihvon.

Julistettiin valitusosotus.

Kokouksen puolesta
 Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu: Aleks Tuokko
 Heikki Koskinen

Kunnanvaltuusto: 20.01.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnan Valtuuston kokouksessa Kunnan tuvalla tammikuun 20 p:nä 1919.

Läsnä olivat Valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen, joka kirjoitti pöytäkirjan, ja Valtuutetut: Heikki Koskinen, Aleksei Tuokko (varap), Heikki Ap Tuokko, Aapro Paksu, Salomon Paavonp Ahtiainen, Martti Eeva, Juho Sipronp Korkka, Salomon Tahvonp Haapsaari, Juho Hp Peltonen, Jaakko Hatakka, Aatam Meskanen, Vilppo Vilponp Susi, Jaakko Paukku, Simo Tp Susi, Kosta Jäske, Matti Lopenen, Simo Ap Susi ja Elias Eeva.

1 §

Kokous myönnettiin laillisesti kokoonkutsutuksi.

2 §

Luettiin Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin kirjelmä 18 p:ltä joulukuuta 1918, jossa Pankki irtisanoo kunnalle myönnetyn lainan No 442 Smk 60000 maksettavaksi ensi huhtikuun 1 päivänä, suostuen kuitenkin jättämään lainan ennalleen, jos kunta suostuu sanotusta määräpäivästä eteenpäin maksamaan 6 %:n koron.

Suostuen maksamaan vaaditun 6 %:n koron päätettiin pitää laina edelleen Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankissa.

3 §

Esitettiin Kunnallislautakunnan eronpyyntö ökirjelmä, joka hyväksyttiin, koska lain mukaan on uudet henkilöt tämän kuluva vuoden alusta valittava. Kunnallislautakuntaan valittiin 18 äänellä 1 vastaan Maanvilj Jooseppi Eeva, joka toimii samalla kunnan rahastonhoitajana. Varaesimieheksi valittiin yksimielisesti Maanvilj Aapro Laulajainen Taipaleesta ja jäseniksi Maanvilj Gabr Viskari Terenttilästä, Aleksanteri Heikinp Korpelainen Raajusta, Heikki Albertinp Peltonen Viisjoelta, Aatami Aataminp Hämäläinen Hatakkalasta ja Aapro Paavonp Eeva Koselasta, ja varalle Aapro Mikonp Kuoppa kirkonkylästä ja Pekka Paavonp Orava Koselasta. Valittujen toimiaika kestää laissa säädetyn ajan.

4 §

Kunnallislautakunnan esimiehelle määrättiin palkkioksi tuhatta (1000) markkaa vuodessa. Kunnallislautakunnan jäsenten palkkioksi määrättiin viisitoista (15) markkaa kokouspäivältä.

5 §

Kunnan kansakoulujen johtokunnat pysytettiin ennallaan siinä asussa kuin ne olivat kuluva Tammik 1 p:nä paitsi Kirkonkylän Kansak johtokuntaan kuolleen Matti Kuopan sijaan valittiin Tal Jalmari Hatakka Hatakkalasta.

6 §

Holhouslautakunta päätettiin pysyttää ennallaan, s.o. samassa kokoonpanossa kuin se oli 1.2.19.

7 §

Kunnan Elintarvelautakunnan kokoonpano pysytettiin ennallaan.

8 §

Kunnalliset ilmoitukset päätettiin julaista 'Maakansassa' ja 'Käkis. sanomissa' ja ovat kaikki kunnalliset viranomaiset täsmällisesti ja ajoissa velvolliset ilmoitukset mainituille lehdille lähettämään. Lisäksi on ilmoitettava kuulutus kirjossa, sekä ilmoituksilla kunnant. seinälle.

9 §

Valtuuston puheenjohtajan palkkioksi päätettiin myöntää seitsemänsataa (700) vuodessa. Ja valtuuston jäsenille päätettiin viisitoista (15) Smk kokouspäivältä.

10 §

Talviteiden aukipito jätettiin Kunnallislautakunnan tehtä-

väksi, joka velvoitettiin pitämään niistä huolta että ne on auki.

11 §

Valtuusto päätti ottaa kiireellisessä järjestyksessä käsiteltäväksi tehdyn esityksen, että valittaisiin Anomuksen tekiät Elintarveministeriöön sen johdosta, että Kunnasta on määrätty teurastusprosentti Kunnan karjakantaan nähden liian korkeaksi. Anomuksen tekiöiksi valitsi valtuusto opettaja K.A. Sihvon ja valtuustupuheenjohtajan Heikki Loposen. Anomus tehdään kirjallisesti.

Julistettiin valitusosotus

Valtuuston puolesta:

Heikki Loponen, valtuuston puheenjohtaja

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:

Simo Susi

Juho Korkka

Heikki Koskinen

Luettu julki kunnanhuoneessa 10.02.1920

Heikki Loponen

Asetus Raudun piirieläinlääkäripiirin muodostamisesta

annettu Helsingissä 24 päivänä tammikuuta 1919.

Valtioneuvosto on sisäasiainministeriön esittelystä määrännyt, että Raudun, Metsäpirtin, Sakkolan ja Valkjärven kunnat ovat erotettavat Uudenkirkon piirieläinlääkäripiiristä ja on niistä sekä vastaperustetusta Vuokselan kunnasta muodostettava erityinen Raudun piirieläinlääkäripiiri, jossa eläinlääkärin asemapaikkana tulee olla Raudun pitäjä.

Valtioneuvosto

LAURI INGMAN

Suomen eläinlääkärilehti no 2, 24.01.1919

Ehdotus laiksi hankkia ja hallita kiinteää omaisuutta

Hultin, Tekla, ym: Ehdotus laiksi sisältävä muutoksia helmikuun 25 päivänä 1851 annettuun asetukseen oikeudesta Suomessa hankkia ja hallita kiinteää omaisuutta.

Suomen Eduskunnalle

Olosuhteet Karjalan kannaksella eivät monessa suhteessa ole tyydyttäviä. Suurinta huolestumista herättää muukalaisasutuksen lisääntyminen ja ennen kaikkea itse maaperän joutuminen yhä kasvavassa mitassa ulkomaalaisten, enimmäkseen venäläisten, käsiin. Tämä on johtunut etupäässä Pietarin miljoonakaupungin läheisyydestä. Suomen rautatiet ovat tarjonneet tuhansille ja kymmenille tuhansille mainitun kaupungin asukkaille mukavan tilaisuuden hakea kesävirkestystä Suomen puoleisella maaseudulla, jossa vuokra-asuntoja on ollut tarjona. Seutuun miellyttyään on osa näistä kesävieraista sittemmin ostanut siellä maapalstoja ja rakentanut niille omia kesähuiloita. Toiset ovat hankineet itselleen varsinaisia maanviljelystiloinja. Näin on syn-

tynyt tiheä venäläinen huvila-asutus ei ainoastaan rautatieasemien ympärille, vaan loitommallekin rautatiestä, varsinkin pitkin merenrantaa ja sisäjärvien rannoille, jossa luonnonihanimmat paikat ja hedelmällisimmät maat ovat joutuneet muukalaisten haltuun.

Jo vuonna 1907 hallituksen asettama ns Karjalan kannaksen komissio todensi, että yhteensä 514 maatilaa eli 37,2742 manttaalia maata oli muukalaisten hallussa. Yksistään Uudenkirkon pitäjässä 29 % koko manttaalimäärästä oli muukalaisilla, Kivennavalla 17,65%. Äskettäin on toinen komitea, jonka hallitus on asettanut tutkimaan Kannaksen oloja ja tekemään ehdotuksia niiden parantamiseksi, saanut selville, että muukalaisten haltuun joutuneiden tilojen luku on kasvanut 775:een, palstatilojen 6229:ään. Muukalaisten omistaman maan kokonaispinta-ala on nykyään sillä alueella, jonka komitean tutkimus käsittää, ja johon kuuluvat Uudenkirkon, Kivennavan, Kuolemanjärven, Muolaan, Viipurin, Johanneksen, Heinjoen, Koivisto, Raudun, Pyhjärven, Käkisalmen, Sakkolan, Metsäpirtin, Antrean, Räisälän, Kaukolan, Valkjärven ja Vuokselan pitäjät, 53978,55 hehtaaria, josta viljeltyä alaa 5350,63 hehtaaria. Keskimäärin on muukalaisten hallussa olevien tilojen viljelysala 6,9 hehtaaria. Karjalan kannaksen muihin tiloihin verrattuina nämä edustavat yleensä keskikokoisia tai niitäkin suurempia tiloja.

Maan siirtyminen näin suuressa määrässä muukalaisiin käsiin on käynyt mahdolliseksi näiden seutujen suomalaisen maanomistajaväestön taloudellisen aseman heikkouden vuoksi, mikä taasen on aikaisempien lahjoitusmaaalojen vaikutusta. Kun maasta, viljelyksen kelpaamattomastakin, on tarjottu huimia hintoja - aina 20000 markkaan asti hehtaarialta - on käsitettävää, että alituisessa rahanpuutteessa elävä pientilallinen ei ole voinut vastustaa ylen edulliselta näyttävän kaupanteon houkutusta. Pysyväistä parannusta hänen taloudelliselle asemalleen kauppa kuitenkin ei ole aikaansaanut. Kauppasumma on useimmissa tapauksissa pian kulutettu tilapäisiin tarkoituksiin ja usein on entinen tilanomistaja vajonnut tilapäisestä työansioista elävien maattomien epävarmaan asemaan. Kokemus on sitä paitsi osottanut, että muukalaisasutuksen lisääntymisellä on ollut useissa muissakin suhteissa suorastaan vahingollinen vaikutus puheenaolevien seutujen oloihin. Sen sijaan että kesävieraiden tulva olisi kehottanut paikallisia maanviljelijöitä parantamaan maatalouttaan lisätäkseen tuotantoaan, jolle oli avautunut edullinen kysyntä, on se päinvastoin houkutelut heitä laiminlyömään omia talousaskareitaan antautuakseen kaikenlaiseen satunnaiseen ansiotyöhön muukalaisten palvelemiseksi niinkuin ajurintoimeen, joka maatalouden ohella harjoitettuna on tuottanut tälle suurta haittaa.

..

Sekä Kannaksen oloja tutkimaan asetettu komitea että paikallisista asianharrastajista kokoonpantu komitea, joka on asettanut yhteistoimistaan Asutushallituksen kanssa, ovat omistaneet vakavaa harkintaa kysymykselle, miten voitaisiin saada muukalaisille joutuneet maat jälleen palautetuiksi suomalaisten viljelijöiden haltuun ja hoitoon ja tulenevat tämän suhteen esittämään seikkaperäisiä ehdotuksia. Kun näiden toteuttaminen kuitenkin todennäköisesti tulee kysymään sekä aikaa että tuntuvasti varoja, on välttämätöntä, et-

tä ainakin maaperän muukalaistumisen jatkuminen mitä pikimmiten saadaan estetyksi. Tämä on saavutettavissa lain-säädännön avulla, joka myöntää yksistään Suomen kansalaiselle oikeuden maanhankintaan sillä alueella, joka on erikoisesti muukalaistumisen vaarassa. tällaisen vaaran alaisena on itärajan jälleen avautuessa ja Raasulin radan valmistuessa sekä muiden kulkulaitosten kehittyessä Itä-Suomessa paitsi varsinainen Karjalan kannas, myös Vuoksen laakso, Saimaan etelärannikko sekä Laatokan huvila-asutukseen soveliaat rantamaat, siis suurin osa Viipurin lääniä.

Mitä asian oikeudelliseen puoleen tulee, on huomattava, että Suomen lainsäädännössä on yleisenä sääntönä, että oikeus kiinteän omaisuuden hankintaan ja hallintaan kuuluu ainoastaan Suomen kansalaisille. Vieraan maan alama- inen saattaa sitävastoin ainoastaan erikoisella hallituksen antamalla luvalla hankkia ja hallita maakiinteistöä, jonka johdosta ei myöskään lainhuudatusta eikä kiinnekirjaa saa muulla ehdolla ulkomaalaiselle antaa. Tämä periaate on lausuttuna asetuksessa 25 p:ltä helmikuuta 1851. Viipurin läänissä aikaisemmilta ajoilta periytyneistä lahjoitusmaa- oloista johtui kuitenkin että saman asetuksen 2 ja 3 kohdis- sa edelleen vakuutettiin Venäjän kansalaisille ja ulkoma- laisille oikeus niiden kiinteistöjen ostamiseen, joihin heillä oli riidaton saanti, ja että erikoisesti Venäjän aatelismiehille myönnettiin oikeus samoin kuin ennen, noudattamalla mitä Suomen lait säättävät, hankkia ja hallita kiinteätä omaisuut- ta Suomessa tarvitsematta kussakin erikoisessa tapauksessa hankkia siihen erityistä lupaa.

Näitä mahdollisuuksia maaomaisuuden hankkimiseen ovat Venäjän alamaiset, kuten edellä on osoitettu, varsinkin Kar- jalan kannaksella laajassa mitassa käyttäneet hyväkseen. Kun vuosisadan vaihteessa venäläistämisyhtymykset tuli- vat Venäjän politiikassa Suomeen nähden määrääviksi, tuli tämä luonnollisesti asutuspolitiikankin alalla näkyviin. Hal- linnollisilla asetuksella 10 p:ltä marraskuuta 1903 sallittiin 'Venäjän alamaisten, joilla ei ole Suomen kansalaisoikeut- ta', mooseksenuskolaisia lukuunottamatta, hankkia kaiken- laista kiinteätä omaisuutta Suomessa ja hallita sitä samo- jen perusteiden mukaan, mitkä ovat voimassa syntyperäisiin suomalaisiin nähden. Tämän kautta sai venäläisten maan- hankinta rajaseudussa luonnollisesti lisätyn vauhdin. Että mainitun lainsäädäntötoimen takana oli pitkälle tähtäävä poliittillinen tarkoitus, ilmeni varsin pian esitettyssä vaati- muksessa Uudenkirkon ja Kivennavan pitäjän liittämistä Venäjään, joka perusteltiin mm silläkin, että näissä pitäjissä oli venäläistä asutusta.

Suomen muututtua itsenäiseksi valtakunnaksi on asetuk- sella 22 p:ltä lokakuuta 1918 kaikki Venäjän alamaisil- le ja laitoksille kiinteistöjen hankintaan ja hallintaan nähden Suomessa suodut oikeudet ja edut, joita mui- den vieraiden valtain alamaisilla ei ole, lakkautettu. Täs- tä johtuu, että Venäjän alamaistenkin oikeus maanhankin- taan on nyttemmin riippuvainen erikoisesta luvansaannista. Saksalais-suomalainen rauhansopimus, tehty 7 p:nä maa- liskuuta 1918, suo tosin Saksan alamaisille erikoisia etui- keuksia, mutta tämä sopimus joutunee piakkoin uusittavak- si eikä se missään tapauksessa sisällä estettä puheenaole- van asian järjestämiselle nimenomaan rajaseuduissa Suo- men etuja ja vaatimuksia vastaavaksi. Vaikka siis nyttem- min venäläisten, samalla tavoin kuin muiden ulkomaalais-

ten, maanhankintaa rajaseuduilla koskevat anomukset voi- taisiinkin evätä, ei meistä kuitenkaan näytä suotavalta, et- tä näiden asioiden ratkaisu, jolla on ei vain rajaseudulle, vaan koko maallekin erittäin tärkeä merkitys, jätetäin riip- puvaksi vaihtuvien viranomaisten harkinnasta, johon yksi- tyisluontoiset asianhaarat helposti voivat vaikuttaa. Mielest-ämme on kansamme itsesuojeluksen kannalta katsoen vält- tämätöntä, että maanhankintaoikeus Viipurin läänin alueel- la lain kautta nimenomaan kielletään vieraan maan alamai- silta.

Viitaten siihen, mitä edellä on esitetty, rohkenemm kun- nioittaen ehdottaa, että Eduskunta hyväksyisi seuraavan la- kiehdotuksen:

Laki sisältävä muutoksia helmikuun 25 päivänä 1851 an- nettuun asetukseen oikeudesta Suomessa hankkia ja hallita kiinteätä omaisuutta

Muuttaen 25 päivänä helmikuuta 1851 annettua asetusta oi- keudesta Suomessa hankkia ja hallita kiinteätä omaisuutta säädetään seuraavaa:

Vieraan maan alama- iselle ja laitokselle älköön annettako lu- paa hankkia kiinteistöä Viipurin läänissä.

Helsingissä 14 p:nä huhtikuuta 1919

Tekla Hultin, Mikko V Erich, M Mannonen, J P Kokko, M Kekki

Theodor Homen, Bertta Pykälä, Vilho Nikkanen, Aarne Sihvo, Simson Pilkkä

Valtiopäivät, nro 1, 24.01.1919

Ed. Itkosen välikysymys henkilötodis- tuksista

Huolestuneena on jokainen lakia ja oikeutta kunnioittava kansalainen pannut merkille, että senkin jälkeen, kun Ta- savallan uusi Hallitusmuoto on astunut voimaan ja maalle sen perusteella valittu Presidentti, mielivalta ja laittomuus yhä Tasavallassa jatkuvat.

...

Vaikka Hallitusmuodon 12 § säättää, että kirje-, lennätin- ja puhelinsalaisuus on loukkaamaton, niin sensuroidaan kan- salaisille ja sanomalehdille tulevia kirjeitä ja lähetyksiä.

Lukemattomia kansalaisia vangitaan ja pidetään kuukausi- määriä vangittuina ilman oikeudellista tutkintoa. Mainitta- koon tässä vain yhtenä esimerkkinä kaupanhoitaja J Läh- desniemen vangitseminen, joka jatkui kaikista valituksista huolimatta 5 kuukautta, ennenkuin hänen asiansa otettiin oikeudessa tutkittavaksi.

Viime huhtikuun 29 päivänä murhattiin Suojärven pitäjän Hautavaaran kylässä työmies Kalle Ahlfors Akaan pitäjäs- tä. Murhan tekijöistä, jotka ovat sotilashenkilöitä, ei ole ase- tettu syytteeseen eikä asiassa ole toimitettu edes tutkimus- ta. Kauppias Simo Juhonpoika Meskasta on viime touko- kuun 11 päivänä lähdetty aseellisen vartioston saattamana kuljettamaan Raudusta Metsäpirttiin vaan on hän tällä tiel- lään kadonnut, ilman että viranomaisten taholta on tyydyt- tävästi selitetty, mihin hän on joutunut. Samoin läksivät var-

tijat elokuun 9 päivänä kuljettamaan neljää vangittua kalastajaa Metsäpirtistä Käkisalmeen, mutta eivät nämä vangitut koskaan ole Käkisalmeen joutuneet, vaan ovat kadonneet tietymättömiin. Vaikka näissä molemmissa viimemainituissa tapauksissa ilmeisesti on rikos kyseessä, ei asioissa ole pantu toimeen minkäänlaista tutkintoa.

...

Valtiopäivät, nro 2, 24.01.1919

Neljän miehen vangitseminen

... Eräs toinen sangen suurta huomiota herättänyt tapaus sattui elokuun 6 päivänä viime vuonna, jolloin 4 miestä vangittiin Metsäpirtissä Laatokan rannalla ja lähdettiin heitä kuljettamaan Käkisalmeen päin. Tällä matkalla miehet kuitenkin hävisivät ja paikkakuntalaiset ovat väittäneet heidän tulleen upottuiksi Laatokkaan. tätäkin väittivät porvarilliset sanomalehdet aivan perättömäksi jutuksi ja mitään selvyyttä ei ainakaan julkisuudessa ole asiassa vieläkään saatu siitä huolimatta, että yli puoli vuotta on jo tapahtumasta kulunut.

...

Valtiopäivät, nro 2, pöytäkirjat, 24.01.1919

Kunnanvaltuuston kokous

Kunnanvaltuuston kokouksessa tänäkuun 20 p:nä käsiteltiin seuraavat asiat:

Valittiin kunnallislautakunta, johon tuli esimieheksi ja samalla kunnan rahastonhoitajaksi maanvilj. Jooseppi Eeva Koselasta ja varalle maanvilj. Aapro Laulajainen Taipaleesta ja jäseniksi Gabriel Viskari, Aleks. Heikinp. Korpelainen, Heikki Ap. Peltonen, Aatami Ap. Hämäläinen ja Aapro Pp. Eeva ja varajäseniksi Aapro Kuoppa ja Pekka Orava.

Kunnan kansakoulujen johtokunnat pysytettiin entisessä kokoonpanossaan paitsi Kirkonkylän koulun johtokuntaan valittiin erään kuolleen jäsenen sijaan maanvilj. Jalmari Hatakka. Samoin pysytettiin holhouslautakunta ennallaan.

Elintarvelautakunnan jäsenet jäivät myös entiset, vaikka olivat kyllä muutokset laajan keskustelun alaiset ja olisi luullut, että jonkun verran ainakin olisi pitänyt muutoksia tehdä. Kunnalliset ilmoitukset päätettiin julaista sekä Maakansassa että Käkisalmen sanomissa. Koska kunnan karjan lukumäärään katsoen on teurastusprosentti liian korkea, päätettiin anoa elintarveministeriöltä sen alentamista. Anomusta tekemään valitsi valtuusto valt. puheenjohtajan Heikki Loposen ja opettaja K.A. Sihvon. Käsiteltiin vielä muutamia pikkuasioita, jotka lykättiin osaksi seuraavaan kokoukseen.

Maakansa 28.1.1919

Avoin kysymys Metsäpirtin kunnallislautakunnalle

Minkä tähden kunnalliset viranomaiset hoitavat niin huolimattomasti terveyshoitolautakunnan tehtäviä, että paikkakunnalla annetaan yleisesti pitää hautajaisia isorokkovainajien kotona ja sairaustapauksen sattuessa ei ole minkäänlaista eristämistä toimeenpantu, vaikka paikkakunnalla on

Kuva 1: Hovimestari, mv. Heikki Myöhänen

muutaman kuukauden kuluessa sattunut noin satakunta isorokkotapausta, joissa kymmeniä on päättynyt kuolemaan. Jos tällainen huolimattomuus jatkuu edelleen, niin ei vuoden perästä ole paikkaunnalla yhtään lujaa naamaa. K.A. Sihvo

Käkisalmen Sanomat 8.2.1919

Kunnanvaltuusto: 10.02.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokouksessa Kunnan tuvalla 10 päivä Helmikuuta 1919.

Läsnä olivat Valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen, joka kirjoitti pöytäkirjan, ja jäsenet: Heikki Koskinen, Aleksei Tuokko (varap), Nikolai Jeremejeff, Heikki Ap Tuokko, Aapro Paksu, Kaapro Pohjalainen, Salomon Paavonp Ahtiainen, Juho Korkka, Salomon Haapsaari, Juho Peltonen, Jaakko Hatakka, Aatami Meskanen, Vilppo Susi, Jaakko Paukku, Simo Tp Susi, Kosta Jäske, Matti Lopenen, Simo Ap Susi ja Elias Eeva, yht. 20 jäsentä.

1 §

Valtuuston kokous myönnettiin lailliseksi ja valtuusto haettiin täysin päätösvaltaiseksi.

2 §

Esitettiin kunnan taloushoitajan anomus, että kunta korvaisi kunnan talon puut 500:lla markalla tahi hankkisi ne itse. Valtuusto hylkäsi anomuksen, joten hänen palkkionsa kunnasta puista jäi ennalleen.

3 §

Päätettiin asettaa valtuustoon erityinen valmistus valiokunta, johon valittiin seuraavat valtuuston jäsenet: Puheenjohtaja Heikki Lopenen, op Aleksei Tuokko, Martti Eeva, Jaakko Paukku, Heikki Koskinen, Heikki Aapronp Tuokko. Valiokunta kokoontuu niinä aikoina ja paikoissa kuin se itse määrää.

4 §

Asiakirjojen lunastus maksuksi määrättiin kolmeksi (3) markaksi.

5 §

Kunnan tilintarkastajille myönnettiin oikeus käyttää apunaan asiantuntiaa kunnan tilien tarkastuksessa, ja voivat he itse valita asiantuntijan, jonka palkkion maksaa kunta. Ote tästä pöytäkirjasta annetaan tilintarkastajille valtuudeksi päätöksen saa panna toimeen heti.

6 §

Ylimääräisestä rokotuksesta johtuvia menoja päätti valtuusto korvattavaksi. Rokottajan kyydistä ja kirjanpidosta rokotustilaisuudessa Maanv Jooseppi Eevalle hänen laskunsa tekemä Smk: Viisisataakaksikymmentäviisi (525). Jota vastoin Kunnan kätilölle ei voitu vielä myöntää palkkiota, koska henkilöluku on vielä selvittämättä, vaan päätetään siitä vast'edes.

7 §

Kunnallislautakunnan Esimiehelle myönnettiin Kalliinajan palkankorotusta, Sataviisikymmentä (150) Suomen markkaa, kuukaudessa kuluvan kalenterivuoden aikana.

8 §

Rajamaan Suojeluskuntain esikunnan anomus avustuksen myötämistä lykättiin vielä seuraavaan kokoukseen. Jota ennen se jätetään Valmistusvaliokunnalle asianomaisien selvityksien saantia varten kunnan käytettävissä olevista varoista, joita ei tällä kertaa saatu kun kunnallislautak Esimies oli poissa.

9 §

Luettiin Läänin Maaherran viraston lähete No 110, Koskeva Kätilöiden palkkausta, mutta ei antanut valtuuston puolesta aihetta toimenpiteisiin, koska kunnan kätiö on riittävästi palkattu.

10 §

Taipaleen lautan kuljettaja Kaapre Viilin anomus kalliin ajan lisäkorvauksen myöntämisestä lykättiin seuraavaan kokoukseen, jota ennen se on valmistusvaliokunnan käsiteltävä.

11 §

Anomuksen tekijöille Elintarveministeriön kunnan lihanhankinta-asiassa myönnettiin K.A. Sihvolle Smk viisisitoista (15) ja Heikki Loposelle Smk Kaksikymmentäviisi (25). Päätöksen saa panna toimeen heti.

Muutosta näihin päätöksiin voidaan hakea Viipurin läänin Maaherralle osotetuilla kirjallisilla valituksilla, jotka on jätettävä Läänin Maaherran virastoon Kolmenkymmenen (30) päivän kuluttua tästä lukien.

Valtuuston puolesta

Heikki Lopenen, Puheenjohtaja

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:

Heikki Koskinen

Nikolai Jeremejeff

Luettu Julki kunnan huoneessa 24.02.1919

Heikki Lopenen

Edistyspuolueen Metsäpirttiin

paikallisyhdistys

Kansallisen edistyspuolueen edustajaehdokas Matti Valkonen piti tk. 20 päivänä vaalipuheen Metsäpirtin nuorisoseuran talolla ja esitti sen jälkeen, että paikkakunnalle perustettaisiin edistyspuolueen paikallisosasto. Esitys hyväksyttiin ja valittiin kokouksen puheenjohtajaksi opettaja M. Valkonen ja sihteeriksi opettaja K.A. Sihvo. Paikallisosasto päätettiin perustaa ja hyväksyttiin sen säännöiksi puoluehallinnon mallisääntöehdotus.

Johtokuntaan valittiin K.A. Sihvo, Salomon Susi, Tahvo Peltonen, Adam Hämäläinen ja Mikko Jortikka sekä varalle Paavo Orava ja Matti Lamppu.

Jäsenmaksuksi määrättiin 2 mk. Tilintarkastajiksi valittiin Aleks. Viskari ja A. Hatakka.

Käkisalmen Sanomat 22.2.1919

Vapaussodan muistopäivä Metsäpirtissä

Metsäpirtin suojeluskunta vietti t.k. 18 p. juhlaa vapaussodassa ensimmäisenä kaatuneen jäsenensä Jooseppi Suden muistolle. Tilaisuudessa lausuiivat muistosanoja vainajalle kirkkoherra J.K. Sakkinen, vainajan veli Simo Susi. Opettaja Tuomas Toiviainen ja opettaja K.A. Sihvo laski haudalle suojeluskunnan seppeleen. Taipaleen laulukkuoruri M. Jortikan johdolla esitti haudalla muutamia isänmaallisia ja hengellisiä lauluja. Tilaisuus muodostui mielistä lähtemättömäksi juhlahetkeksi. Yleisöä oli saapunut sangen runsaasti. Veljeshaudalta siirryttiin myöhemmin vainajan kotiin, jossa oli illanvietto vainajan muistolle.

Käkisalmen Sanomat 22.2.1919

Esitelmätilaisuus

Metsäpirtin nuorisoseuran talolla, jonne yleisöä oli tullut enemmän kuin suojiin mahtui. Eversti Sihvo otettiin vastaan laululla, jonka jälkeen hänet paikkakunnalle tervetulleeksi lausui opettaja T. Toiviainen. Esitelmää pitivät edustajaehdokkaat Sihvo ja J. Toiviainen. Myöhemmin illalla oli kansakoululla illanvietto, johon kunniavieraisiksi olivat kutsutut eversti Sihvo, edustajaehdokas J. Toiviainen, Metsäpirtin paikallisesikunta ja vapaussotaan osaaottaneet sotilaat. Illanvietossa pidettiin useita puheita, joissa huokui lämmiin kiitollisuus eversti Sihvoa kohtaan, joka viime talvena niin loistavalla tavalla johti Karjalan armeijan voittoon ja pelasti nämä seudut punikkien valtaan joutumisesta.

Käkisalmen Sanomat 22.2.1919

Kunnanvaltuusto: 24.02.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokouksessa Kunnan Tuvalla 24 p:nä Helmikuuta 1919.

Läsnä olivat kaikki Valtuuston jäsenet. Pöytäkirjaa piti Puheenjohtaja Heikki Lopenen.

1 §

Valtuuston kokous tunnustettiin lailliseksi.

2 §

Käsiteltiin Läänin Maaherran viraston lähete No 15084, jossa pyydetään Valtuuston lausuntoa siitä, mitkä maantiet talvi maantienosat tielain 14 §:n mukaan tulevat joko kokonaan talvi mää-ajaksi Valtion välittömään hoitoon ynnä muista kirjelmässä mainituista asioista.

1) Valtion välittömään hoitoon ehdotettiin seuraavat yleiset tied:

- a) Sakkolan rajalta yli Taipaleen lautan Metsäp Kirkolle vievä tie - ja edellisestä tiestä
- b) Koselan kylän kohdalta eroava ja Raudun asemalle vievä maantie, sikäli kuin se kulkee Metsäpirtin kunnan alueella,
- d) ja Kirkolta Korleen kylään Raudun rajalle johtava ja Kirkolta Tapparin tulliin Venäjän rajalle vievä tie
- e) sekä Taipaleen Lautalta Sakkolan pitäjän Lohijoen kylään johtava tie, joka yleinen kulkutie Pyhäjärvelle ja siellä olevat sillat.

Kaikilla edellä mainituilla valtion haltuun ehdotettavilla teillä on suuri merkitys yleiselle liikenteelle m.m. sotilas-kulkutienä.

2) Tielautakunnan arveltiin voivan huolehtia niiden aukipidosta talvisaikana.

3) Laivarannasta Suvannon päästä Arkuntanhuon kylän kautta Hatakalaan olisi mitä pikemmin rakennettava uusi tie, josta kunta on jo osan rakentanutkin ja samalla ehdotetaan tie Valtion välittömään hoitoon.

4) On olemassa n.s. 'Taipaleen Lautta', jolla on suuri merkitys yleiseen liikenteeseen nähden niin siviili- kuin sotilalliselakin alalla. v 1917 kulki mainitusta lautasta yli 4000 hevosmiestä ja 10 autoa ja v 1918 yli 5000 hevosmiestä ja 20 sotilasautoa ja liikenne aina suurenee.

5) Levittää ja korjata pitäisi Koselasta Rautuun vievän tien se osa, joka lähtee Raajun kylästä Raudun rajaan.

6) Viertoteiden tarvetta ei tällä kertaa ole, jollei vastaisuudessa sellaista ilmaannu.

7) Kuorma-autoliikennettä on odotettavissa kaikilla valtion väl hoitoon ehdotetuilla teillä eritoden säännöllistä Raudun rajalta Koselaan ja Sakkolan rajalta Kirkolle johtavilla teillä.

8) Siltoja, joissa ylikulkumaksuja kannetaan, ei kunnalla ole.

2 §

Käsiteltiin Tutkijalautakunnan anomus saada palkkiota toimestaan. Hylättiin syystä, koska ei enemminkään ole samanlaisesta toimesta palkkiota maksettu.

3 §

Rajamaan Suojeluskuntain piiriesikunnalle Myönnettiin avustusta Smk kolmetuhatta (3000). Kunnan varojen vähyteen ja katsoen siihen, että kunta on jo ennemmin myöntänyt Suojeluskunnan avustamiseen Smk (100000), ja koska on kuntamme viime talvena muutenkin paljon kärsinyt vapaustaistelun aikana ja sen jälkeenkin päin, ei Valtuusto katsonut voivansa enempää yllä olevaan tarkoitukseen varoja myöntää.

4 §

'Taipaleen Lautan' kuljettajan Kaapre Viilin anomukseen saada kalliin ajan palkanlisäystä mainitun lautan kuljetuksesta, josta hänellä on pohjapalkkaa (1244) mk vuodessa myönsi Valtuusto kuluvaaksi kalenterivuodeksi mainittua korotusta tuhatta kaksisataa viisikymmentäkuusi (1256) markkaa, joka summa yhteensä tekee 21600 (?) vuodessa.

5 §

Edellistä kokouksesta jäänyt Rokotuskorvaus ylim. rokotuksesta kunnan kätilölle päätettiin myöntää korvausta 1876 desta rokotetusta hengestä a 80 penniä hengeltä, tekevä yhteensä Smk Kuusisataa kuusikymmentäkaksi ja 80 p (562:80).

6 §

Päätettiin Kiireellisessä järjestyksessä käsitellä Kunnallislautakunnan Esimiehen tekemä esitys, että Maksettaisiin Kunnan kassakreditiivilaina Smk 100000. Valtuusto päätti, että Kunnan Kassakreditiivilaina Pohjoismaiden Osake-Pankkiin tekevä Smk 100000 on maksettava. Tämän päätöksen saa kunnallislautakunta panna toimeen heti ja edellä mainittua lainaa maksamaan valtuutti valtuusto Kunnallislautakunnan esimiehen Jooseppi Eevan ja Kunnallislautak. jäsenen Aapro Paavonp Eevan, joille valtakirjaksi tulee ote tästä pöytäkirjasta.

Julistettiin valitusosotus muihin paitsi 6 §:än.

Valtuuston puolesta

Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu

A Tuokko

Heikki Koskinen

Nikola Jeremejeff

Luettu julki kunnanhuoneessa 14.3.1919

Heikki Lopenen

Haavoittuneita suomalaisia

Helsinkiin helmik 25 saapuneen sähkösanoman mukaan ovat Virossa käydyissä taisteluissa haavoittuneet seuraavat sotilaat, joita hoidetaan Tallinnan sairaalassa, nimittäin:

Juho Kiiskilä Metsäpirtistä

Ilkka 03.03.1919

Salakuljetus Venäjälle

Metsäpirtissä ja muuallakin rajaseudulla liikkuu yhä edelleen rajan muka tarkasta vartioimisesta huolimatta voin osajia ja Venäjälle välittäjiä. Karjanomistajille tarjoavat he aina 60 mk kilolta ja saavat siten heiltä tavaraa houkutelluksi. Eiköhän ole mitään keinoa, jolla tällainen välitystoimi saataisiin estetyksi etenkin kun paikkakunnalla eläjille voin saanti käy sangen hankalaksi.

Käkisalmen Sanomat 6.3.1919

Kunnanvaltuusto: 14.03.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokoukses-

sa Kunnan huoneella Maaliskuun 14 p:nä 1919.

Läsnä olivat Valtuuston puheen ja varapuheenjohtaja ja 17 jäsentä. Laillisesti estettynä oli valtuuston 2 jäsentä, nim. Elias Eeva ja Jaakko Paukku.

1 §

Valtuuston kokous myönnettiin lailliseksi.

2 §

Luottamusmieheksi tänä keväänä tapahtuvaan Asevelvollisuuskuksuntaan valittiin talollinen Heikki Manunp Hatakka Hatakkalasta ja talollinen Juho Heikinp Peltonen Saaroisista ja varalle talollinen Aapro Paavonp Tuokko Hatakkalasta ja Aleksander Maununp Hämmäläinen Saaroisista.

3 §

Kunnan lääkäriasiassa ei tehty mitään päätöstä tällä kertaa, vaan Valtuutettiin Kunnallislautakunnan Esimies tiedustamaan Raudun kunnanlääkärin ehtoja, käynnistä 2 kertaa kuussa Vastanotoilla Metsäpirtissä, samoin saa hän tiedustaa paikkaa, missä Lääkäri voisi vastaan ottaa, koska kunnan tupaa ei tällä kertaa ole tarkoitukseen sopiva. Sitten toisessa kokouksessa käsitellään myös Sakkolan kunnanlääkärin tarjous.

4 §

Vuoksen kanavoimisasiassa kannattaa Valtuusto mitä lähimpämmän Vuoksen eteläisen laskuhaaran kanavoimisesta ja toivoo että mainittuun kanavoimistytöön ryhdyttäisiin mitä pikemmin, koska tästä kanavoimisesta olisi suuri hyöty liikenteelle täällä ja se alentaisi myös vedenpintaa Kiviniemen yläpuolella olevilla Vuoksen varsilla ja voittaisi siten paljon alaa maanviljelykselle siellä. Tästä Valtuuston päätöksestä annetaan tieto Metsäpirtin Mamiessseuran asettaman toimikunnan puheenjohtajalle.

5 §

Valation kotitaloustoimikunnan Kiertokirje No 1 ei antanut tällä kertaa ajan niukkuuden takia aihetta toimenpiteisiin Valtuuston puolelta, Vaikka Valtuusto tunnistaakin kirjelmässä mainitun työn suuren merkityksen.

6 §

Valtuusto päätti yksimielisesti, että Valtuuston kokouksissa syntyneet pöytäkirjat tarkistettuna julkiluetaan valtuuston kokouksien päätyttyä kunnanhuoneella. Tästä päätöksestä annetaan kuntalaisille Kuulutuksella Kirkossa ja ilmoitussilla Kunnant seinällä ja 2 krt Sanomalehdessä.

7 §

Kunnallislautakunnan jäsenien kesken jaettiin kunta piireihin seuraavasti:

1ksi: Koukunniemen piiri, johon kuuluu Koukunniemen, Terenttilän ja Taipaleen kylät, jotka jäävät Lautak jäsenen Kaapre Wiskarin Silmälläpitoon.

2ksi: Raajun piiri, johon kuuluu Raajun, Arkuntanhuan (Vaskelan), Paloniemen ja Lapanaiosten kylät. Ne jäävät Lautak jäsenen Aleksanteri Korpelaisen valvontaan.

3ksi: Koselan piiri, johon kuuluu Koselan, Neusaaren ja Metsäpirtin kylät. Ne jäävät Lautak jäsen Abr Eevan silmälläpitoon.

4ksi: Hatakkalan piiri, johon kuuluu Hatakkalan, Martin-korholan, Malakin ja Joentaan kylät. Ne jäävät lautak jäsenen Aatami Hämmäläisen silmälläpitoon.

5ksi: Saaroisten piiri, johon kuuluu Viisjoen, Saaroisten, Arkuntanhua ja Vanhajaaman kylät, ne jäävät Lautak jäsenen Heikki Albp Peltosen silmälläpitoon.

8 §

Piirin Esimieheksi ja jäseniksi valittiin:

1ksi: Raajun piirin Esimieheksi: Jaakko Koskivaara ja jäseniksi Juho Lamppu ja Mikko Heimonen ja varalle Juho Jalonen.

2ksi: Koukunniemen piirin esimieheksi: Simo Heikinp Ukonen ja jäseniksi Salomon Käkönen ja Pekka Paakkinen ja varalle Juho Juhonp Hynnä.

3ksi: Taipaleen piiriin esimieheksi: Aatami Suokas ja jäseniksi: Antti Tuokko ja Heikki Aleksanterinp Laulajainen ja varalle Juho aleksanterinp Laulajainen.

4ksi: Koselan piiriin esimieheksi: Heikki Myöhänen ja jäseniksi: Seppä Matti Eeva ja Samuli Kaasalainen ja varalle Aleksander Paavonp Orava.

5ksi: Metsäpirtin piiriin esimieheksi: Salomon Simonp Susi ja jäseniksi: Antti Matinp Kuoppa ja Salomon Puikkonen ja varalle Aapro Nuija.

6ksi: Hatakkalan piirin esimieheksi: Aapro Hatakka (Vanh.) ja jäseniksi: Paavo Repo ja Juho Simoninp Korkka ja varalle Antti Ryyppö.

7ksi: Sunikkalan piiriin esimieheksi: Mikko Peltonen ja jäseniksi: Matti Tuomaanp Ahtiainen ja Juho Matinp Myöhänen ja varalle Abram Martinp Peltonen.

8ksi: Joentaan piiriin esimieheksi: August Susi ja jäseniksi: Taavetti Puikkonen ja Mikko Paavonp Pusa ja varalle Samuli Taavetinp Haapsaari.

9ksi: Viisjoen piiriin esimieheksi: Juho Tuomaanp Ahtiainen ja jäseniksi: Matti Juhonp Hyytiä ja Matti Juhonp Ahtiainen ja varalle: Manu Aapronp Peltonen.

10ksi: Vanhajaaman piiriin esimieheksi: Kaupp Antti Hyytiä ja jäseniksi: Jaakko Hyytiä ja Salomon Paavonp Tuokko ja varalle Heikki Simonp Hyytiä.

Valittujen toimiaika kestää 3 vuotta.

9 §

Koiraveron suuruus jätettiin ennalleen eli 5 mk koiralta.

10 §

Kunnallislautakunnan esim lähete No 32 koskeva Kunnan karjakon anomusta saada kunnan varoilla ostaa tarvittavat työvälineet, Valtuusto päätti: Kunnallislautakunnan toivomuksen mukaisesti jättää anomuksen huomioon ottamatta.

Julistettiin valitusosotus

Valtuuston puolesta
Heikki Loponen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:
Nikolai Jeremejeff

Juho Korkka
K Pohjalainen

Isosrokko raivoaa rajapitäjissä

Kaiken talvea on isorokkoa ollut Metsäpirtissä. Kun sen suhteen ei ole oltu varovaisia, on tauti päässyt leviämään myöskin Sakkolaan ja Pyhäjärvelle. Niinpä sitä nykyään kuuluu olevan Sakkolan pitäjän Lapinlahden, Ojaniemen ja Röykkylän kylissä, Pyhäjärvellä Porsaanmäen, Noitermaan ja Miissuan kylissä sekä Metsäpirtissä Koukunniemellä ja Kirvesmäellä.

Uusi Suomi 18.03.1919

Vuoksen nuorisoseurapiirin vuosikokous ja talvijuhla

pidettiin tk 9 p:nä Metsäpirtissä. Hiihto toimitettiin aamulla klo 8 ja saavutettiin seuraavia tuloksia. ... Piirin puheenjohtajaksi valittiin edelleen op M Valkonen. Piiritoimikuntaan valittiin op Antti Suni, Mikko Pekkanen, Mikko Repo ja E Männikkö Sakkolasta, op L Lehmusvuori Vuokselasta, E Rahikka Raudusta ja S Susi Metsäpirtistä.

Klo 4 ip alkoivat iltamat nuorisoseuran talolla. ... Laulukilpailun jälkeen esitti Metsäpirtin nuorisoseura näytelmäkapaleen: Kunniahousut. Ohjelman suoritus sujui kohtalaisen hyvin ja yleisöä oli tavattoman runsaasti. Bruttotulo ovirahoista oli noin tuhannen seitsemän sataa markkaa.

Nuorisoseura, Etelä-Karjalan nuorisoseuran äänenkannattaja, 20.03.1919

Suvannon hevosjalostusseuran kilpajot

toimitettiin eilen seitsemässä eri sarjassa Suvannon jäällä.

I sarjassa kantakirjahevoset, joita ei ole ennen palkittu:

1.p. Mikko Loposen Varttu 3' 59", 2.p. Mikko Peltosen Metsäpirtistä Tähti-Vaakuna 4' 22", 3.p. Jaakko Eräsen Sakkolasta Pulpukka 4' 23"

II sarjassa:

1.p. J. Katraan Sakkolasta tamma Huijari 3' 46"

III sarjassa:

1.p. Simo Kuisman Räisälästä ori Nupo 3' 37", 2.p. J. Katraan Huijari 3' 41", 3.p. Tuomas Lankisen Valkjärveltä Uljaanpoika 3' 42"

IV sarjassa:

1. kunniakirja A. Haikosen Sakkolasta tamma Heimo 4' 2", 2. kunniakirja A.A. Kekin Sakkolasta tamma Pilku 4' 2", 3. kunniakirja Aleks. Kiurun Pyhäjärveltä ori Hippo 4' 7"

V sarjassa:

2.p. Matti Kotin Sakkolasta Pirkko 4' 6", 3.p. Pekka Pitkäsen Sakkolasta tamma Muisto 4' 10"

VI sarjassa:(tasotusajo)

1.p. J. Katraan Huijari 3' 40", 2.p. Tuomas Lankisen Valkjärveltä Uljaanpoika 3' 40", 3.p. Mikko Peltosen Metsäpirtistä Tähti-Vaakuna 4' 25", 4.p. Simo Kuisman Räisälästä ori Urpo 3' 36"

VII sarjassa (1 km matka):

Ennätystodistus Juho Lappalaisen Sakkolasta ruuna Poju 2' 18", Paavo Kyllästäisen Sakkolasta tamma 2' 19". Osanottajia oli 27.

Käkisalmen Sanomat 22.3.1919

Kunnanvaltuusto: 23.03.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnanvaltuuston kokouksessa Kunnan huoneella Maaliskuun 23 p:nä 1919.

Läsnä olivat kaikki toiset Valtuuston jäsenet Jaakko Paukua lukuunottamatta, joka ei myöskään ollut ilmoittanut syytä poissaoloonsa. (Hän saapui hieman myöhemmin, siis kaikki jäsenet)

1 §

Valtuuston kokous tunnustettiin lailliseksi ja Valtuusto haettiin täysin päätösvaltaiseksi.

2 §

Valtuuston puolesta Selityksen antajiksi Kauppias Heikki Myöhäsen ym valituksen johdosta Läänin Maaherralle valittiin yksimielisesti Valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen ja jäsenet Simo Tahvonp Susi ja Heikki Koskinen. Tämän yhteydessä pyytää Valtuusto kunnioittavimmin huomauttaa Maaherran virastolle, että se lähettäisi välipäätökset Marrask 27 p:nä 1917 annetun Maalaiskuntain kunnallisasiäsetuksen 72 §:n 1 sen momentin säätämässä järjestyksessä.

3 §

Ilmoitus asiassa päätettiin pysyä ennemmin tehdyssä päätöksessä Ilmoittaa 'ollaan kannassa', että 'Käkis. sanomissa' ja on ilmoitukset asianomaisten lähetettävä Suorastaan kummallekin lehdelle.

4 §

Otettiin kiireellisessä järjestyksessä käsiteltäväksi kaksi Valtuuston puheenjohtajan esittämää laskua suuruudeltaan 1nen Smk 9:40 ja 2nen Smk 55:-, joiden sisällön hän on kunnan puolesta suorittanut Laskuissa mainittuihin tarkoituksiin. Valtuusto hyväksyi laskut kunnan rahastosta maksettavaksi.

Julistettiin valitusosotus

Valtuuston puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:
Heikki Tuokko
Juho Korkka
Jaakko Paukku

Luettu Julki Kunnanhuoneessa 19.4.1919
Heikki Lopenen

Toimenpiteet salakuljetuksen vastustamiseksi kaakkoisella rajalla

Valtioneuvostolta saamiensa valtuuksien nojalla on Viipurin läänin maaherra kieltänyt kaiken ilman kuljetustodistusta

tapahtuvan tavarain kuljetuksen niissä osissa Terijoen, Kivennavan, Valkjärven, Raudun ja Metsäpirtin pitäjää, jotka ovat eteläpuolella aluetta, jota pohjoisessa rajoittaa tavarain kuljetukselle vielä vapaa maantie kulkien Tyrisevältä Rautolan kautta Kivennavalle, sieltä Ahjärven, Lautasilla, Valkeamatkan ja Veikkolan kautta Hampaan kylään Valkjärven pitäjässä, josta edelleen Nurmijärven, Mäkiälän, Haapakylän ja Orjansaaren tienhaaran kautta Raudun kirkolle ja sieltä Metsäpirtin pitäjän Raajun ja Koskelan kautta Neusaaren kylään.

Kielto ei koske matkustajain matkatavaroita eikä sellaista tavaraa, mikä kohtuullisissa määrässä katsotaan tarvittavan itsekunkin talouteen.

Uuden Suomen Iltalehti 31.03.1919

Avoim kysymys Wiip läänin sos dem piiritoimikunnille

Onko olemassa mitään poikkeuslakia, tahi muita laillisia esteitä, vaikeuttamassa työväestön kokoontumista niissä rajapitäjissä, jotka kuuluvat rajamaan komendantin alueelle? Yllämainittua asiaa ovat tiedustelleet allekirjoittaneelta Raudun ja Metsäpirtin puoluetoverit, ja että asia tulisi joukoille selvitettyksi, niin olen pakotettu turvautumaan edellä mainittuun kysymykseen.

Raudussa maalisk 19 p:nä 1919

A Honkanen

Viipurin läänin läntien vaalipiirin sos dem piiritoimikunnan puolesta tiedotetaan edelläolevaan kyselyyn vastaukseksi, että rajakomendantilla on valta-alueellaan valtioneuvoston hallinnolliseen asetukseen ja valtioneuvostoon nähden jäännösduskunnalliseen poikkeuslakiin perustuvat oikeudet kansalaisvapauksien rajoittamiseksi sekä voivat he oman mielivaltaisen tulkintansa varassa ainakin ensi kesäkuuhun asti vaikeuttaa ja estää valta-alueellaan yleensä kaiken työväestön järjestö- ja valistustoiminnan.

Vt piirisihteeri

Kansan Työ 31.03.1919

Salakuljettaja saatu kiinni

Viime kuun 22 p:nä pidatti tullivartija Paksu Raudun Palkealan kylän luona salakuljettajat Yrjö Peltosen, Taavetti Ukosen, Juho Halosen sekä Juho ja Mikko Naskalin, kaikki Sakkolasta, jotka yrittivät viedä Venäjälle lehmän, kuorman tulitikkua sekä toisen kuorman, joka sisälsi amerikkalaista silavaa, tupakkaa, kahvia, voita, sikuria ym.

Kaikki tavarat sekä lehmä ja hevonen julistettiin takavarikoiduiksi valtiolle ja salakuljettajat asetetaan syytteeseen.

Viime kuun 24 p:nä iltana pidättivät tulliviranomaiset jälleen salakuljettajia, joilla oli aikomus viedä Venäjälle kolme hehta perunoita, 18 kg voita, pohjanahkaa ym. Nämäkin tavarat takavarikoitiin.

Karjala 03.04.1919

Muistojuhla Metsäpirtin veljeshaudal-

la

Viime maanantaina maaliskuun 31 p:nä, jolloin tuli kulu-neeksi vuosi vapaussodassa Lempaalassa kaatuneen metsänhoidon ylioppilaan Santeri Koskivaaran kuolemasta, oli kokoontunut Metsäpirtin kirkkotarhassa sijaitsevalle veljeshaudalle Metsäpirtin suojeluskunta ja suurilukuinen kansalaisjoukko juhlimaan tätä vuosimuistoa. Muistojumalanpalveluksen toimitti Palkealan kreikkalaiskatolisen seurakunnan kirkkoherra Okuloff muistuttaen erittäin sattuvalla tavalla näin suurien uhrien välttämättömyydestä viime talvisessa tilanteessa isänmaamme ja koko kansamme yhteiseksi turvallisuudeksi ja onneksi. Surevain omaisten kaipaus lieentyi vähitellen ajan mukana ja olkoon heille lohdutuksena se tietoisuus, että rakkaimpansa on lukuisien toisten puhtaisen ja epäitsekäisen päämääräin tavoittelijain tavalla vuodattanut sydänverensä oikean asian puolesta.

Vainajan isä opettaja Jaakko Koskivaara muistutti puheessaan tapahtumasta vuosi takaperin, jotka tapahtumat välittömästi liittyivät hänen Santeri-poikansa kohtaloon, ja siitä mielihaikeudesta, jota vieläkin tunnetaan kodinpiirissä rakkaan pojan ja veljen kadottamisesta.

Tämän jälkeen seurakunnan luterilaisessa kirkossa puhui khra Sakkinen ja sekakuoro esitti muutamia lauluja. Jälleen veljeshaudoilta siirryttyä ylioppilas A. Viskari puhui Karjalan kansan osuudesta viime talvisen kapinan kukistamisesta ja siitä yleisestä ja yhtäläisestä alttiudesta ja ylinhimillisestä uhrautumisesta, joka oli haettavissa karjalaisessa nuorukaisessa, niin torpanpojassa kuin toivorikkaassa lukiolaisessa, jotka rinnan kuolemaa uhmaten miltei aseetomina uskaltautuivat kymmenkertaisia vihollislaumoja kotinurkilaan, ja toiset, kuten juuri tämä nuorukainen, jonka muistoa nyt vietämme, kaukana kodistaan, häättämään.

Urkuri Mikko Jortikka lyhyessä puheessaan ilmaisi niitä tunteita, joita liikkui vainajan läheisten poikaystäväin parissa sillon kun viestit Santerin kaatumisesta vierivät kotiseudulle, siitä auliudesta, mikä valtasi miehet kun joukossa oli näin varhain poistunut ihailtu, kunnan ystävä.

Sekakuoron esitettyä muutamia tilaisuuteen sattuvia lauluja ja kunnialaukausten ammuttua lopetettiin juhlatilaisuudet täällä Maamme-laululla, jonka jälkeen vainajan kodissa jatkettiin yhdessäoloa lauluin ja puhein myöhäseen iltaan. Opettaja T. Toiviainen lyhyessä puheessa esiintoi näkökoh-tia lasten kasvatukselta, painottaen erityisesti äitien osuutta lastensa tulevaisuuden tien viitoittamisessa. Ei lie pian haihtuva läsnäolleiden mielistä tämä harras ja mieliä ylen-tävä juhlahetki.

Käkisalmen Sanomat 3.4.1919

Kunnanvaltuusto: 19.04.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokoukses-sa kunnanhuoneella 19 p:nä Huhtikuuta 1919.

Poissa valtuuston kokouksesta oli valt.jäsen Nikolai Jere-mejeff, toiset kaikki oli läsnä.

1 §

Kokous myönnettiin lailliseksi.

2 §

Sakkolan kunnan lääkärin Edv Viskan kanssa tehtiin lopullinen sopimus. Hänen käynnistään 2:desti kuussa sairaita vastaanottamassa Metsäpirtissä välisopimus kunnan ja lääkärin välillä on seuraava:

- 1) Metsäpirtin kunta maksaa lääkärille korvausta talvikuu-kausina kolmesataa (300) mk ja kesäkuukausina, jolloin lääkäri voi käyttää laivaa on maksu halvempi, esim 150 mk kuussa.
- 2) Lääkärin vastaanotto on joka kuukauden toisena ja neljäntenä perjantaina.
- 3) Vastaanottohuoneita huolehtii kunnallislautakunta.
- 4) Koska lääkärin vastaanotto on jo alkanut ei katsottu tarpeelliseksi sitä enää toistaa.
- 5) Jos joku voittamaton este, esim. kelirikko, estää lääkärin aikanaan saapumasta vastaanottoon, ei siitä rettelöitä synny, eikä kunta maksa sen matkan osalta tullutta korvausta.
- 6) Mitään irtisanomisaikaa ei lääkärin puolelta ole, mutta tulee lääkärin ilmoittaa käyntinsä lakkaamisesta valtuustolle, Kunnan puolelta on irtis aikaa 1 kuukausi.

Kuulutus - Metsäpirtti

Metsäpirtin kunnan valtuuston kokous pidetään kunnanhuoneella torstaina 8 päivänä toukokuuta 1919 klo 11 ap.

Käsitellään seuraavat asiat:

- 1) Esitetään sosiaalihallituksen kirjelmä n:ro 2244, koskeva kerjäämisen ehkäisemistä ja päätetään sen johdosta.
- 2) Käsitellään jatkuvasti 'Suomalaisuuden liiton' kirjelmää ja päätetään siitä.
- 3) Päätetään sinettien hankkimisesta kunnalle.
- 4) Käsitellään Metsäpirtin Osuuskauppa r.l hallinnon kirjelmä koskeva Elintarvelautakunnan toimintaa.
- 5) Käsitellään Elintarvelautakunnan erohakemusta.
- 6) Huoneuston hankkimisesta elintarvelautakunnan kansliaa varten 1 p:stä kesäkuuta 1919.
- 7) Valitaan vielä Valtuuston valitsematta olevat kunnan virkailijat.
- 8) Käsitellään kunnallislautakunnan esitykset.

Metsäpirtissä 26 päivä huhtikuuta 1919
Heikki Lopenen

Valtuuston valmistusvaliokunta kokoontuu valtuuston kokouksessa edelläsäntöönä päivänä klo 9 ap, josta valmistusvaliokunnan jäsenille täten huomautetaan.

Heikki Lopenen

Maakansa 01.05.1919

Kunnanvaltuusto: 08.05.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanhuoneella 8 pnä Toukokuuta 1919.
Läsnä olivat puheen- ja varapuheenjohtaja sekä toiset jäsenet paitsi Heikki Koskinen, joka oli poissa.

1 §

Valtuuston kokous tunnustettiin lailliseksi.

2 §

Luettiin Sosiaalihallituksen kirjelmä No 2244, joka asian enempää käsittelyä varten lykättiin toistaiseksi, koska paikakunnalla ei ole mainitussa kirjelmässä huomautettua epäkohtaa laajemmassa määrässä.

3 §

'Suomalaisuuden liiton' kirjelmän johdosta päätettiin kääntyä Metsäpirtin Nuorisoseuran puoleen kehottamalla sitä yhteistoiminnassa toisten kunnassa löytyvien edistysseurojen kanssa toteuttamaan Kirjelmässä mainittuja tarkoituksia ja kehoitetaan ilmoittamaan toimenpiteistään valtuustolle.

4 §

Kunnan sinettiasiaa päätettiin, että Valtuusto käyttää sinettiä 'Metsäpirtin kunta' (Kunnan sinetti), jota vastain kunnan manttaalin omistajain kokouksen sinettimallin hankkikoot he itse.

5 §

Metsäpirtin Osuuskauppa r.l. Hal

toukokuun 10 pstä lukien. Päätöksestä annetaan asianomaisille tieto heti.

17 §

Kunnallislautakunnan esitys sairausavustuksesta Työnjohtaja Matti Makkaralle Viisjoelta hyväksyttiin, tieto tästä annetaan kunnallislautakunnalle heti.

18 §

Kunnallislautak esitys 2den vaivaispiirin tilien suhteen päätettiin, että Lautakunta vaatii asianomaisilta selvitykset lain määräämässä järjestyksessä.

19 §

Edustajaksi Käkisalmessa kuluvaa Toukokuun 12 pnä pidettävään kihlakunnan kyytilaitoksien järjestelykokoukseen valittiin yksimielisesti Valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen ja varalle Maam Simo Tahvonp Susi. Waltakirjaksi edustajalle tulee ote tästä pöytäkirjasta.

Julistettiin Valitusos muihin paitsi 6.7.9 ja 10 šään nähden.

Valtuuston puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:
Simo Susi
Juho Korkka
A Tuokko

yhdistyksen hallituksellehuomauttaa että se huolehtisi siitä, että yhdistyksen paloasiamiehet toimivat aikanaan ja täsmällisesti vakuutusten ottoon ym nähden.

5 §

Maanv Salomon Sudelle ei Valtuustossa tapahtuneen äänes-

tyksen jälkeen myönnetty eroa piiriesimiehen tehtävistä.

6 §

Käsiteltiin kiireellisessä järjestyksessä Elintarvelautakunnan esitys kunnalta yleisiin tarpeisiin ennen Kesäk 1 päivää 1919 määrätyn karjamäärän 12 nautayksikön hankkimiseen Valtuutti Valtuusto Elintarvelautakunnan mainitun Karjamäärän hankkimaan ja kunta korvaa rajahinnan ja ostohinnan välisen erotuksen.

Julistettiin valitusosotus

Valtuuston puolesta
Heikki Loponen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu.
Juho Korkka
Heikki Koskinen

Kansa nousee Inkerissä

Taistelut bolshevikkeja vastaan alkaneet

STT:lle ilmoitetaan:

Tk 3 p:n vastaisena yönä on Miikkulaisissa, Toserovassa ja Kaavinassa ollut taisteluja inkeriläisten ja bolshevikien välillä. Miikkulaisissa sai kymmenkunta bolshevikia surmansa ja haavoittui. Vähälukuisina oli inkeriläisten kuitenkin pakko peräytyä ja mikäli nyt tiedetään, ryöstivät bolshevikit Miikkulaisten kylän putipuhtaaksi.

Kaavinan tappelu päättyi inkeriläisten voittoon, kun sitä vastoin Toserovassa heidän kävi huonosti.

Eri paikkakunnilla huhuili jo, että valkoiset olivat hyökänneet Suomesta käsin.

Syynä siihen, ettei kapinaliike bolshevikkeja vastaan levinnyt laajemmalle, oli osaksi yhteistoiminnan, osaksi aseitten ja muonavarojen puute. Varmaa kuitenkin on, että jos Suomesta avustettaisiin Inkeriä edes osaksi, niin koko kansa olisi, kuten Aunuksen kansa, valmis poistamaan bolshevikien ikeen hartioiltaan.

Miikkulaisten suuri kylä on lähellä Suomen rajaa Metsäpirtin kohdalla; siinä on 245 taloa kahdessa eri osassa, Ylä- ja Alakylässä. Toserova on Laatokan rannalla pieni 3-taloinen kylä. Kaavina (Satama) on siitä kauempana etelään päin myöskin Laatokan rannalla, 17-taloinen kylä.

Uuden Suomen Iltalehti 10.05.1919

Helsingin Sanomat 10.05.1919

Inkerin kansakin nousee

... Taistelun tarkoituksena oli päästä Suomen puolelle. 12 miestä inkeriläisiä saapuikin Metsäpirtin vartioesikuntaan tuoden mukanaan ottamansa sotasaaliin.

...

Uusi Suomi 11.05.1919

Wiimeiset tiedot. Rajalla rauhallista

Meille ilmoitetaan Metsäpirtistä:

Eilen saapui Miikkulaisista Metsäpirttiin kolme pakolaista, joista yksi perheineen. He olivat kertoneet, että pienempiä punakaartilaisosastoja on liikkunut kylässä viime viikkojen aikana ryöstämässä elintarpeita ja on näiden ja paikkakuntalaisten välillä tapahtunut aseellisiakin yhteen törmäyksiä. Sellaisista taloista, joista asvelvollisuusijässä oleva mieshenkilö on paennut, ovat punakaartilaiset ryöstäneet kaikki elintarpeet ja vieneet työkykyiset henkilöt mukanaan pakkotöihin muka 'panttivankeinaan'. Suurempia sotaväenosastoja ei Miikkulaisissa eikä lähikylissä ole, eikä siellä tiedetä mitään Suomeen suunnitellusta hyökkäyksestä, mutta päinvastoin pelätään hyökkäystä Suomesta päin.

Käikisalmen Sanomat 15.05.1919

Onnistuneen iltaman

vietti Metsäpirtin Saaroisten vastaperustettu Maalaisliiton paikallisosasto sunnuntaina toukokuun 11 p:nä Saaroissa Salomon Hyytiän talossa. Ohjelmasta mainittakoon maanv Heikki Loposen puheet ym. Näytelmäkappale 'Kaisun kointa' esitettiin erinomaisen hyvin, yleisöä oli iltamassa paljon ja sen käytös siivoa. Niin muuten pitääkin, sillä se osoittaa maalaishäntien kulkevan sivistysihannetta kohti. Se olkoonkin kaikkien maalaisliittolaisten päämäärä. Onnea vielä uuden osaston toiminnalle.

Kirjeenvaihtaja

Maakansa 15.05.1919

Lounais-Laatokan kalastusvakuutusyhdistys

Lounais-Laatokan kalastusvakuutusyhdistyksen vuosikokouksessa myönnettiin yhdistyksen hallinnolle tilivapaus.

Hallituksen jäseniksi kuluva vuotta varten valittiin Pekka Komonen (Korpela) Tenkalahdesta, Heikki Matinp Vuohelainen ja Mikko Javanainen Vuohensalosta, Matti Lankinen Pärnästä ja Juho Heikin Pelttonen Metsäpirtistä sekä varalle Matti Pitkän Pyhäjäeveltä, David Ruotsalainen ja Nikodemus Sotro Pärnästä, Heikki Heikin Hyytiä Metsäpirtistä ja Tuomas Vuohelainen Vuohensalosta.

...

Käikisalmen Sanomat 27.05.1919

Tullikavaltajat tilillä

Useita tullikavaltajia tuomittu.

Käikisalmen raastuvanoikeuden istunnossa eilen oli esillä useita tullikavallusjuttuja. Tullikavalluksesta sakotettiin Metsäpirtistä kotoisin olevia Samuli Haapsaarta 800, Juho Haapsaarta 200 ja Anton Haapsaarta 100 markkaa, sekä tuomittiin heiltä tavatut elintarpeet, tulitikut ja hevoset kruunulle menetetyiksi. Raudusta kotoin olevat Paavo Podushkin ja Matti Sonni tuomittiin tullikavalluksesta edellisen 600 markan sakkoon ja jälkimmäinen 100 markan sakkoon. Samaan joukkoon kuuluneet rautulaiset Ivan Vasilin

Sidoroff, Aleks Sidoroff, Simo Nuija, Yrjö Nuija ja Stepan Bohomoff tuomittiin jo maaliskuun 31 p:nä olleessa istunnossa 500 markan sakkoon kukin. Samalla tuomittiin salakuljetettavaksi aijottu tavara kruunulle menetetyksi.

Käiksalmen Sanomat 27.05.1919

Hirmuvalta Pohjois-Inkerissä

Miikkulaisista Metsäpirttiin saapuneet 3 pakolaista, joista 1 perheellinen, kertoivat, etät kylässä on liikkunut pieniä punakaartilaisjoukkoja, ryöstäen kaiken, minkä käsiinsä saavat.

Sellaisista taloista, joista asevelvollisuusijässä olevat miehet ovat paenneet, ovat punakaartilaiset ryöstäneet kaikki elintarpeet, vieden työkykyiset henkilöt pakkotyöhön Lempaalaan rakentamaan juoksuautoja, jotka kulkevat koko kannaksen poikki.

Suurempia sotaväenosastoja ei Miikkulaisissa eikä lähikylissä ole, eikä siellä myöskään tiedetä mitään Suomeen suunnattavasta hyökkäyksestä, vaan pelätään päinvastoin hyökkäystä Suomesta käsin.

Punaisesta hirmuvallasta rajan toisella puolella saapuu päivittäin uusia, kauhua herättäviä tietoja. Siellä olevaa suomalaista väestöä kohtaan harjoitetaan kaameita hirmutekoja. Niinpä ryösti eräs punainen joukkue tk 23 p:nä Kirsalon kylän puti puhtaaksi. Vanhukset, naiset ja lapset laahattiin pois kodeistaan ja karja ryöstettiin. Asukkaista onnistui ainoastaan kahden paeta metsiin.

Kirjasalon kylään, joka on vastapäätä Kivennavan Lipolaa, saapui joukko punakaartilaisia Lempaalaan käsin, ryöstäen Autio-nimisen talon putipuhtaaksi ja vieden mukanaan naiset ja lapset panttivankeina. Muiden talojen kohtalosta ei ole vielä tietoja. Hädissään olivat asukkaat pyytäneet apua Suomen puolella olevasta Lipolasta.

Inkerinmaa 05.06.1919

'Mannerheimin sotatilajulistus'

Koska olosuhteet valtakunnan kaakkoisella rajalla ovat yhä edelleen sellaiset, ettei siellä toistaiseksi voida tulla toimeen ilman poikkeuksellisia olosuhteita varten annettuja säännöksiä, katson olevani velvollinen valtakunnan turvallisuuden takaamiseksi julistamaan Pyhäjärven, Sakkolan, Raudun, Metsäpirtin, Kivennavan, Terijoen, Uudenkirkon, Kuolemanjärven, Koiviston, Muolaan ja Valkjärven pitäjät sotalaan.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 1919
Valtionhoitaja: Mannerheim

Käiksalmen Sanomat 07.06.1919

Kiertokoulunopettajattaren virka

Metsäpirtin seurakunnassa on hakukelpoisten kiertokoulunseminaarin läpikäyneiden haettavana ensi heinäkuun 15 päivään mennessä. Opetusvelvollisuus on ohjesäännön mukaan 36 viikkoa vuodessa, vakainainen vuosipalkka 500 markkaa, 50 markan korotus 5 ja 10 vuoden palveluksesta, kalliinajan palkanlisä 300 markkaa sekä kyyti koulupaikasta toiseen ja vapaa asunto, lämpö ja valo koulupaikassa.

Kuluneena vuonna sai opettaja sen lisäksi 600 markan palkanlisän valtiolta. Virkaan on ryhdyttävä tulevan syyskuun 1 päivänä. Hakemukset todistuksineen asetettavat kirkkoneuvostolle ja osoitettava allekirjoittaneelle.

Metsäpirtissä kesäkuun 10 p 1919
J K Sakkinen
kirkkoherra

Alkuopetus 10.06.1919

Viljaa saapunut Metsäpirttiin

Elintarviketoimiston määräyksestä on Metsäpirttiin saapunut 57000 kiloa viljaa ja 12000 kiloa jauhoja. Loppuipias leipäpula lopultakin.

Käiksalmen Sanomat 14.06.1919

Sodan uhka maamme kaakkoisrajalla

Ryssät keskittäneet noin 30000 sotamiestä ja 260-280 tykkiä Suomenlahden-Lipolan väliselle alueelle. Torstaipäivä kulunut verrattain rauhallisesti

Torstain vastaisena yönä oli rajalla vain yksityisiä laukauksia.

Sen sijaan on rajan takana huomattu suurta joukkojen kokoamista Suomenlahden puoleisella osalla. Junat kulkevat tiheään tuoden uutta väkeä. 'Karjalan' tietämän mukaan pitäisi Suomenlahdesta Lipolaan ulottuvalla raja-osalla punaisilla olla tykkejä 260-280, niistä järeitä noin 90, sekä sotaväkeä 10 rykmenttiä ja lisäksi muuta väkeä niin, että punaisten miesluku sillä alueella nousee yli 30000.

Keskiviikkonakin iltapäivällä koettivat punaiset taas ryhtyä rakentamaan siltaa Rajajoen yli noin 300 metriä rautatiesilasta ulospäin, mutta Suomen puolelta avattu tuli esti sen.

Noista yrityksistä ja suurista joukkojen kokoamisista päätäten on punaisilla ilmeisesti aikomus yrittää hyökätä.

Laatokan puoleisella osalla taas näyttävät punaiset vähentäneen voimiaan.

Siellä saapuu rajalle jatkuvasti suuria pakolaisjoukkoja, tuhansittain, pyytäen päästä Suomeen.

Tulipalot jatkuvat Inkerinmaalla, jossa bolshevikit nähtävästi polttavat suomalaisia koteja.

Sotilasviranomaiset ovat lykanneet pakolaisten maahan pääsyn hallituksen ratkaistavaksi.

Keskiviikkona klo 9 aikaan illalla syttyi Kronstadtissa suuria tulipaloja ja klo 10.02 tapahtui siellä niin ankara räjähdys, että melkein koko Kronstadt peittyi mustaan savuun.

Torstaipäivän kuluessa ei rajalla tapahtunut mitään erikoista. Ainoastaan jatkuvaa joukkojen keskittämistä on rajan takana ollut huomattavissa.

Käiksalmen Sanomat 14.06.1919

Kuulutus - Metsäpirtti

Lasten rokotus toimitetaan Metsäpirtin kunnassa tk 26 ja 27 p:nä.

Torstaina 26 p klo 9 epp Juho Lampisella Raajussa
 Torstaina 26 p klo 11 epp Jaakko Koskivaaralla Koskelassa
 Torstaina 26 p klo 12 epp Salamon Puikkosella Lapanaisessa

Torstaina 26 p 1/2 2 jpp Aleksander Oravalla Koselassa
 Torstaina 26 p klo 5 jpp Paavo Laposella Koukunniemessä
 Torstaina 26 p 7 jpp kauppi H Pärssisellä Laudalla
 Perjantaina 27 klo 9 epp kauppi Veljekset Ahtiaisella Saa-roisissa

Perjantaina 27 klo 11 epp Simo Abronp Hämäläisellä Saa-roisissa

Perjantaina 27 klo 1 jpp Aleks Tp Hämäläisen perill Vanha-jaama

Perjantaina 27 klo 3 Mikko Salamonin Puikkosella Joen-taka

Perjantaina 27 klo 4 jpp Simo Kuopan perill Korholan-jaama

Perjantaina 27 klo 5 jpp Paavo Tuokolla Hotakkalassa

Perjantaina 27 klo 7 jpp Metsäpirtin majatalossa.

Tarkastus toimitetaan seuraavalla viikolla samoina päivinä ja samassa jäestyksessä.

Metsäpirtissä Kesäkuun 10 p 1919

Jooseppi Eeva

Kunnallislautakunnan esimies

Maakansa 14.06.1919

Heikki Laulajainen kuollut

Katkeralla surulla ilmoitamme, että rakas poikani ja veljemme tullivartija Heikki Väinö Laulajainen Metsäpirtin Taipaleen kylästä kaatui vihollisen kuulan murtamana Metsäpirtissä Venäjän rajalla 16 p kesäkuuta 1919 22 v 6 kk 23 p vanhana jättäen katkerasti kaipaamaan isän, kaksi veljeä, viisi sisarta neljä sisaren miestä ja lukuisan sukulais- ja tuttavapiirin.

Omaiset

Oi, Väinö, mis lähdit sä täältä niin varhain. Olithan maallinen apumme parhain. Sä lähdit, me jäämme suremaan tänne. Nyt vajanaista on elämämme.

Salakuljettajia pidätetty

T. k. 17 päivänä pidättivät Pyhäjärven suojeluskuntalaiset Pyhäjärven Yläpään kylässä 5 salakuljettajaa ja takavarikoivat heiltä 75 kiloa voita, 110 kiloa amerikkalaista silavaa ja 2 laatikkoa rautanauvoja. Salakuljettajista oli Antti Nokelainen kotoisin Pyhäjärveltä ja Juho Lackström, Antti Makkar ja Jalmari Hinkkanen sekä neljäs, jonka nimeä emme ole saaneet tietää, Metsäpirtistä. He ovat juuri lähdössä veneellä Laatokalle tavaroita kuljettamaan, kun heidät saatiin kiinni.

Samasta kylästä löydettiin tarkemmin etsittäessä talollisen Kaapro Virolaisen kätkeistä toinenkin nähtävästi salakuljettavaksi aijottu tavaramäärä, nimittäin 75 kiloa voita ja 90

kiloa amerikkalaista silavaa. Poliisitutkinto salakuljettajain kanssa on käynnistetty.

Käkisalmen Sanomat 21.06.1919

Huutokaupalla

myydään kuluva kesä 30 p:nä klo 11 ap nk Lapanaisien lietepalsta Metsäpirtissä pinta-alaltaan 2 1/2 ha. Oikeus hyväksyä tahi hylätä tehty tarjoukset pidätetään.

Sakkola, Viiksanlahti 20.6.1919

Pekka Sipiläisen perilliset

Käkisalmen Sanomat 21.06.1919

Metsäpirtti - Kunnanvaltuuston kokous

pidettiin kunnanhuoneella torstaina tk 12 p:nä. Käsiteltiin seuraavat asiat:

Esitettiin kunnan tilit ja tilintarkastajain kertomus niistä. Tili- ja vastuuvapaus myönnettiin kunnallislautakunnalle, maanviljelysrahaston johtokunnalle, kansakoulujen johtokunnille ja kunnan lainakirjaston johtokunnalle.

Sitä vastoin ei tilivapautta voitu myöntää Metsäpirtin suojeluskunnan esikunnalle ennenkuin esittävät tilit selvemmin ja kuitit asianomaisessa järjestyksessä eikä mielivaltais järjestelemällä niitä kuten nyt. Samoin ei myönnetty tilivapautta elintarvelautakunnalle.

Jaettiin kunta kunnallisvaaleja varten 4-jään äänestysalueeseen. Valittiin kunnan keskus- ja vaalilautakunnat. Keskuslautakunnan puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra J K Sakkinen ja jäseniksi kunnallislautak esimies Jooseppi Eeva, Valt puheenjohtaja Heikki Lopenen, opett Tuomas Toiviainen ja maanv Jalmari Hatakka ja varajäseniksi op K A Sihvo, Juho Lamppu, Heikki Tuokko ja Aleksander Heikinp Orava.

Vaalilautakuntiin valittiin 1:seen äänestysalueeseen: puheenjohtajaksi maanvilj Aleksi Tuokko ja jäs Heikki Sakkinen ja Martti Eeva ja varaj Matti Vilkki R Jeremejeff ja Pekka Orava.

2:een äänestysal puheenjohtajaksi: maanvilj Kaapr Viskari ja jäseniksi Salamon Kähkönen ja Aleksander Jp Myöhänen ja varalle Salomon Hp Laulajainen, Aatami Nuora ja Aatami Suokas.

3:teen äänestysalueeseen puheenjohtajaksi kauppi Nikola Timofejeff ja jäs Aleksander Manunp Hämäläinen ja Simo Hyytiä ja varaj M Hämäläinen, Aug Ap Hämäläinen ja Simo Pullinen.

4:teen äänestysal puheenjohtajaksi maanvilj Aatami Aataminp Hämäläinen ja jäseniksi Tuomas Martinp Hämäläinen ja Juho Sipronp Korkka ja varaj Juho Kuoppa, Antti Ryypö ja Paavo Paukku.

Kirkonkylän kansakouluun lukuvuodeksi 1919-20 päätettiin ottaa toinen apuopettajatar, ja oikeutettiin koulun johtokunta sanotun toimen heti haettavaksi julistamaan.

Kunnan kättilön aino Eevan palkankorotusanomukseen suostuttiin. Samoin suostuttiin Sakkolan kunnanlääkärin asettamiin ehtoihin käynnistään Metsäpirtissä 2:sti kuussa, sairaita vastaanottamassa.

Saaroisten kansakoulun johtokuntaan kuolleen A Hämäläisen sijaan valittiin Aug Hämäläinen.

H Peltoselle ei myönnetty vapautusta kunnallislautakunnan jäsenyydestä.

Kiireellisessä järjestyksessä käsiteltiin tehty ehdotus että kunta vapautettaisiin suorittamasta sen osalle tullutta toukokuun karjanluovutusmäärää, koska kunnalle on koitunut karjanhankinnasta tänä talvena ja keväänä huikeita rahallisia tappioita. Valtuusto päätti yksimielisesti sanottua vapautusta anoa ja valittiin anomuksen tekijöiksi kunnalliset esimies Joosepi Eeva ja valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen. Hyväksyttiin sitten kunnallislautak. esitys, että kunnan hoitolasten mielenvikaisten Helena Peltosen Viisjoelta ja Eeva Peltosen Vanhastajaamasta tilanosat annettaisiin vuokralle kunnan laskuun.

Kunnanlislautakunta valtuutettiin maksamaan Kansallis-Osake-Pankkiin kunnan laina 150000 markkaa joko kokonaan tahi osaksi kuluvan kesäkuun aikana.

Tätä kirjoitettaessa on täällä vielä rauhallista rajalla mutta ei tiedä kuinka kauan, sillä tulipalo voi leimahtaa minä hetkenä hyvänsä, tekee mieli huudahtaa: että milloin tulee 'maailman rauha' ja milloin eri maiden pellon perkaajat käsittävät, että maa on meidän yhteinen isänmaa, josta ei riidellä tarvitse, vaan ainoastaan jokainen viljellä omaa 'sarkaansa' sitä aikaa tulisi mahdollisuuden mukaan meidän rauhaa rakastavain pellon perkaajain jouduttua, sillä ne joilla nyt on valta eivät ole mitään rauhan ystäviä vaan riidan ja sodan, koska he hyötyvät niistä ja välittävät viis, jos tuhannet talonpojan vaivannäöt tallataan jalkoihin, kunhan vaan heitä ei mikään kosketa, niitä liikuttaa heitä miljoonat kyyneleet jos he vain saavat nauraa nauruaan kiiltävälle kullalle, joka heidän taskuihinsa virtaa ja majesteeteiltaan ottaa vastaan kunniamerkkejä siitä, että ovat tahdottomilla välikappaleillakin tuhonneet ihmiselämää ja ihmistyötä. Yllä oleviin ehkä karkeriinkin mietteisiin antaa aihetta päivän politiikan seuraaminen täällä rajalla sekä muualla.

Ryssiiä ja Inkerinmaalaisia tulee tulvimalla joka päivä rajan yli ja tänne vain lasketaan ja lasketaan! vaikka hullunkin pitäisi huomata, että suurin osa noista tulijoista on susia lamasten vaatteissa. Mutta kuka ne täällä erottaa! paras olisi vain se että olkoot omassa karsinassaan ja siivotkoot sen roskista jos haluavat älkööt vain tupatko tänne, ei täällä ole loisia tarvis, kunhan riittäisi työtä ja ruokaa omalle väellekin!

Mutta ei sääsksen ääni 'taivaaseen' kuulu väkisinkin ajattele tätä sille, niin monta kertaa on ryssistä jo puhuttu mutta 'korkeat herrat' ajattelee toisin, heidän mielestään kai jo idän taivaalla kuvastuu uusi rusko, josta he toivovat itselleen uuden 'aamun syleilystä' rakkaiden ryssien kera!

Kirjeenvaihtaja

Maakansa 21.06.1919

Kuulutus - Metsäpirtti

Kunnanvaltuuston kokous pidetään kunnanhuoneella lauantaina heinäkuun 5 päivänä 1919 klo 11 ap.

Käsitellään seuraavat asiat:

- 1) Luetaan sosiaalihuollituksen kiertokirje N:ro 3264.
- 2) Luetaan Viipurin läänin itäisen elintarvetoimiston kiertokirje N:ro 180.
- 3) Annetaan selitys maaherran virastolle Martti Ahtiaisen valituksen johdosta.
- 4) Varojen asettamisesta Elintarvelautakunnan käytettäväksi viljan ostoa varten.
- 5) Käsitellään kunnallislautakunnan esitykset.
- 6) Käsitellään Metsäpirtin suojeluskunnan esikunnan selitys tilestään.
- 7) Käsitellään kiireellisessä järjestyksessä mahdollisesti esilletulevia tärkeitä asioita.

Metsäpirtissä kesäkuun 25 p:nä 1919
Heikki Lopenen

Maakansa 01.07.1919

Suuri irtaimistojen huutokauppa

4 pikkutilaa pinta-alat noin 16 ha, 20 niittypalsta pinta-alat 1 - 1 1/2 ha, 3 suoviljelyspalsta pinta-alat noin 6 ha ja 6 metsäpalsta myydään vapaaehtoisella huutokaupalla paikan päällä 8 p:nä heinäkuuta 1919 Metsäpirtin Sunikkalassa N:1 Jalmari Hatakan omistamalla tilalla. Maksuaikaa myönnetään sopimuksen mukaan. Huutokauppa aloitetaan klo 9 ap Sunikkalassa ja jatketaan klo 1 ip Resoin Majaharjulla Viisjoen mutantontin luona. Oikeus huutojen hyväksymiseen tai ei pidätetään.

Metsäpirtissä 18 p:nä kesäkuuta 1919
K A Sihvo
Toimeksi saanut

Maakansa 01.07.1919

Salakuljetus jatkuu Metsäpirtissä

Useita salakuljettajia otettu kiinni

Metsäpirtin kirjeenvaihtajamme ilmoittaa, että salakuljetus rajan yli Venäjän puolelle jatkuu edelleenkin. Rajan yli vietään lihaa, voita, Amerikan silavaa, tulitikkua, suolaa, siljeja, tupakkaa ym. tavaraa, joista Venäjän puolella on ankaruute. Venäjän puolelta eivät salakuljettajat sitävastoin ole pitkään aikaan saaneet muuta kuin ruplia. Tulliviranomaiset ovat kylläkin koettaneet parastaan salakuljetuksen estämiseksi, mutta sittenkin näkyvät salakuljettajat pääsevän pujahtelemaan silloin tällöin rajan yli.

Käkisalmen Sanomat 03.07.1919

Pakolaistulva Inkeristä

Metsäpirtin Saaroisten kansakoulu pakolaisten majoituspaikaksi.

Pakolaistulva rajan yli Inkeristä jatkuu yhä edelleenkin. Joka päivä saapuu pakolaisia suurin joukoin Suomen puolelle.

Niinpä ilmoitetaan meille Metsäpirtistä, että siellä alkaa olla pakolaisia sadoittain jokaisessa kylässä, mm. Saaroisten kylän kansakoululle on sijoitettu asumaan 60 inkerinmaalaisista pakolaista. Samoin ilmoitetaan Raudusta, että pakolaistulva jatkuu sielläkin keskeytymättä. Suurin osa pakolaisista on kunnollista väkeä, mutta näyttää niiden mukana pääsevän koko joukko roskaväkeäkin ja ehkä joku punikki. Sen vuoksi olisi rajaviranomaisten ja paikkakuntalaisten tarkoin valvottava pakolaisten toimintaa ja esiintymistä, etteivät vaan bolshevikit heidän avullaan pääsisi levittämään kapinahenkeä rajan tälle puolelle.

Käiksalmen Sanomat 03.07.1919

Kunnanvaltuusto: 05.07.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokouksessa kunnanhuoneella 5 p:nä Heinäkuuta 1919.

Läsnä olivat Valtuuston puheen- ja varapuheenjohtaja ja 17 jäsentä. Poissa olivat Valtuuston jäsenet Matti Lopenen (saapui)saapui ja Juho Heikin Peltonen

1 §

Kokous tunnustettiin lailliseksi.

2 §

Käsiteltiin Sosiaalivaltuutuksen kiertokirje No 3264, joka ei antanut Valtuuston puolelta aihetta mihinkään toimenpiteisiin.

3 §

Luettiin Viipurin läänin Elintarvetoimiston kiertokirje No 180, joka ei antanut aihetta mihinkään, koska kunta on jo tarkoitukseen varat myöntänyt.

4 §

Selityksen antajiksi Maanv Martti Ahtiaisen valitukseen valittiin Valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

5 § Kunnan Elintarvelautakunnalle myönnettiin oikeus käyttää luottoa Elintarvelautakunnan sitä tarvitessa elintarvelautakunnan tarpeisiin sen määrän minkä kulloinkin tarvitaan, ja valtuutti Valtuusto kunnallislautakunnan antamaan luottoa Elintarvelautakunnalle sen tarvitseman määrän ja valtuutettiin Kunnallislautakunta ottamaan Elintarvelautakunnan tarpeisiin lainoja rahalaitoksista tarvittaessa, josta tämä tulee valtuudeksi Kunnallislautakunnalle.

6 §

Metsäpirtin suojeluskunnan selitys tileistään lykättiin seuraavaan kokoukseen.

7 §

Metsäpirtin Kansakoulun johtokunnan kirjelmää 24 p:ltä kesäkuuta ei voitu käsitellä, koska sitä ei ollut kokoukseen ehditty ilmoittaa vaan jäi se seuraavaan kokoukseen..

Tytytmätön näihin päätöksiin voi hakea muutosta niihin Viipurin läänin Herra Maaherralle osoitetuilla kirjallisilla valituksilla, jotka on maaherran virastolle jätettävät 30 päi-

vän kuluttua tästä päivästä lukien.

Kokouksen puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu.

Nikolai Jeremejeff

Jaakko Paukku

Rajaseudulta

Rajalla rauhallista.

Mielenkiintoisia tietoja rajan takaa.

Inkeriläisiä pakolaisia saapuu edelleenkin. Metsäpirtistä ilmoitetaan meille:

Rajan yli tulleet henkilöt ovat kertoneet, että punaiset ovat viime viikon lopulla Miikkulaisten kylässä olleen kenttävartiostonsa siirtäneet Vuolteen kirkolle, noin 30 km päähen rajasta. Rajalla Metsäpirtin kohdalla on edelleenkin ollut täysin rauhallista.

Inkerinmaalaisia pakolaisia saapuu edelleenkin joka päivä. Niitä on majoitettu Saaroisten kansakoululle Metsäpirtissä ja Korleen ja Miettälän hoveihin Raudussa. Eilen aamulla tuli rajan yli muuan Kuokkalasta kotoisin oleva punikki, joka on oleillut Venäjällä punakapinasta alkaen. Hän ilmoittautui Metsäpirtin suojeluskunnan esikunnalle, jonka toimesta hänet lähetetään komendanttuurivirastoon tutkittavaksi. Mitään erikoista uutta hän ei rajantakaisista oloista tiennyt kertoa.

Rajan yli tulleet pakolaiset ovat kertoneet viranomaisille, että kaikki ne miehet, jotka eivät mene punaisten puolelle, tapetaan heti. Niille taas, jotka heidän puolelleen menevät, poltetaan vasempaan käsivarteeseen punakaartin leima uhalla, että jos heidät vastaisuudessa tavataan muilla teillä, niin heidät tapetaan. Pakolaisten vaimoille, jotka ovat jääneet kotiseudulleen, ovat punaiset ilmoittaneet, että heidän on heti otettava miehistään ero ja heille määrätään punakaartilaismiehet. Salakuljetus rajaseudulla jatkuu edelleenkin. Metsäpirtin kohdalla rajalla on viime aikoina rajavartioiden toimesta otettu salakuljettajia kiinni joka päivä. Laukaustenvaihtoa salakuljettajain ja rajavartioiden välillä ei ole tällä rajaosalla sattunut.

Käiksalmen Sanomat 07.07.1919

Karjala 09.07.1919

Inkeriläiset pakolaiset pitäneet kokouksen Raudussa

Pohjois-Inkerin väliaikainen toimikunta perustettu
Se on lähettänyt edustajan Helsinkiin

Raudussa ja Metsäpirtissä olevat inkeriläiset pakolaiset pitivät tk 9 päivänä Raudussa kokouksen olojensa järjestämisestä ja Inkerinmaan vapauttamisesta bolshevikeista. Kokouksen, jossa oli kaikkiaan 390 osanottajaa, puheenjohtajaksi valittiin Raudun kunnanlääkäri Pentti Kivinen ja sihteeriksi opettaja J Kokkonen.

Aluksi tehtiin kokouksessa selkoa pakolaisten tilasta ja nykyisistä oloista Inkerissä. Pakolaisia, etupäässä naisia ja

lapsia, on nykyään sijoitettuna Mietttilän hoviin Raudussa noin 500 ja eri paikkoihin Metsäpirttiin 200. Sitäpaitsi on etupäässä miespuolisia pakolaisia Kirsalon rintamalla noin 550.

...

Toimikunnan puheenjohtaja S Termonen ja muutamia muita toimikunnan jäseniä matkusti Helsinkiin eilen päivällä.

Karjalan Aamulehti 12.07.1919

Veljeshautapatsaan Paljastamisjuhla

pidetään Metsäpirtissä sunnuntaina 20 p:nä heinäkuuta klo 1 päivällä. Tilaisuudessa tulee pidettäväksi useampia arvokkaita puheita ym.

Pääsy vapaa kaikille.

Samana päivänä klo 5 ip

Juhla-Iltama

nuorisoseuran talolla arvokkaalla ohjelmalla.

Kokoontukoon tuhatlukuinen joukko juhlimaan sankarien muistoa!

Juhlatoimikunta

Käkisalmen Sanomat 19.07.1919

Veljeshautapatsaan paljastaminen Metsäpirtissä

Tapahtui viime sunnuntaina

Viime sunnuntaina kirkonmenojen jälkeen paljastettiin Metsäpirtin hautausmaalle kätettyjen viiden vapaussankarin hautapatsas, jonka Metsäpirtin kunta oli tilannut Viipurin Koneelliselta Kiviveistämöltä. Tilaisuus aloitettiin kirkossa tapahtuvalla juhlallisuuksella, jossa puhui Metsäpirtin kirkkoherra J K Sakkinen. Tämän jälkeen siirryttiin sankarihaudalle. Kun lukkari Mikko Jortikan johtama sekakuoro oli laulanut, astui puhujalavalle pastori W A Wikman ja piti paljastuspuheen. Hän puheessansa teroitti kaatuneiden toiminnan merkitystä ja kääntyi erikoisesti niiden vanhempien ja omaisten puoleen. Kun taas oli laulettu, lausui ylioppilas Ilmari Laulajainen tilaisuutta varten sepittämänsä runon. Metsäpirtin kunnan puolesta puhui opettaja Tuomas Toiviainen, selittäen ne syyt, jotka olivat saaneet kunnan viime vuonna tekemään päätöksen hautapatsaan hankkimisesta ja myöntämään varat tarkoitusta varten. Sitten puhui maisteri Arvo Jutila Suomen vapaudesta ja siitä, mihin vapaustaistelijoiden muisto velvoittaa. Suojeluskunnan puolesta opettaja R Sihvo teki selkoa niistä tunteista ja aatoksista, jotka olivat paikkakuntalaisten mielisissä liikkuneet silloin kuin suojeluskuntaa käytiin perustamaan ja vapauden puolustusta suunnittelemaan. Samalla hän antoi elämäkerrallisia tietoja sankarihaudassa lepäävistä vainajista ja heidän osanotosta vapaustaisteluun. Lopuksi kirkkoherra Sakkinen seurakunnan puolesta otti hautapatsaan vastaan ja kiitti kuntaa sekä sitä toimikuntaa, jotka olivat hautapatsaan valmistelussa työskennelleet.

Haudalla oli läsnä Metsäpirtin suojeluskunta, jolle Metsä-

pirtin naiset edellisenä pyhänä olivat lahjoittaneet kauniin lipun. Samaten oli siellä paikkakunnalle sijoitettua sotaväkeä. Yleisöä oli peräti runsaasti.

Illalla klo 5 alkoi nuorisoseuran talolla juhli-iltama. Soittoa huolehti iltamassa Sakkolan torvisoittokunta ja laulusta lukkari Mikko Jortikan johtama sekakuoro. Avajaispuheen piti kauppias A Hatakka ja laatimansa runon lausui opettaja T Toiviainen. Puheen, jossa kosketeltiin tapahtumia itsenäisessä Suomessa piti maisteri Jutila. Lopuksi esitettiin näytelmä 'Saimaan rannalla', jossa varsinkin muutamat näyttelijät suorittivat osansa täyden tunnustuksen ansaitsevalta tavalla.

Juhlailaisuus päättyi Maamme-lauluun.

Käkisalmen Sanomat 22.07.1919

Viipurin läänin itäisen Elintarvetöimiston

kokouksista 9 ja 16 p heinäk käsiteltiin mm seuraavia asioita:

Metsäpirtin lihanhankinta

Elintarveministeriö ilmoittaa tk 8 p:nä hyljänneensä Metsäpirtin kunnan anomuksen saada vapautusta toukokuun osalle tulevasta lihanhankinnasta.

Karjalan Ääni 26.07.1919

Tapahtumat kaakkoisella rajalla

Raudusta ja Metsäpirtistä ilmoitetaan, että rajalla ei viime päivinä ole tapahtunut mitään mainittavampaa. Pakolaisia tulee edelleenkin Inkerinmaalta, jossa ryöstöt jatkuvat keskeytymättä. Inkeriläisten rintamalla Kirsalossa on ollut laukausten vaihtoa mutta ovat inkeriläiset säilyttäneet edelleenkin asemansa, vieläpä lujittaneetkin niitä. Laatokan itäosassa ei ole ollut huomattavissa minkäänlaista liikehtimistä.

Karjala 27.07.1919

Pohjois-Inkerin kansannousu

Bolshevikien harjoittamat julmuudet Pohjois-Inkerissä ovat saaneet inkeriläiset vihdoon nousemaan aseisiin ajaakseen ryöstäjät maastaan.

Jo jonkun aikaa sitten muodostettiin Raudussa Inkerin Väliaikainen hoitokunta huolehtimaan inkeriläisten asioista. Hoitokunnan toimenpiteistä muodostettiin erityisiä inkeriläisiä joukko-osastoja, jotka asettuivat Kirsaloon, mikä sijaitsee Venäjän puoleisessa Inkerissä vähän länteen Raasulin-Pietarin tiestä. Ylipäälliköksi pyydettiin Raudun valloittaja, eversti N Elfwengren, joka ottikin toimen vastaan.

Myöhään sunnuntai-iltana lähtivät nämä joukot etenemään pitkin rautateita ja maanteitä. Toiset osastot etenivät Metsäpirtin rajalta Miikkulaisten joen suun, joka on ensimmäinen satamapaikka Taipaleesta Pietariin päin, ja saaden saaliikseen yhden bolshevikien laivan. Joukot miehittivät Miikkulaisten kyläryhmän ja kulkivat ketjussa Vuolle kirkonky-

lää kohti. Toiset taas hyökkäsivät pitkin rautatievartta ja Raasulin-Pietarin maantietä vallaten Suur- ja Pien Korkeamäen kylät sekä pysäkin. Ne etenivät Lempaalan kirkonkylää jonka miehittivät. Samalla ne miehittivät Lempaalan aseman. Maantie ja rautatie Raudusta Lempaalaan ovat inkeriläisten vapaajoukkojen hallussa. Vapaajoukot ovat saaneet paljon sotasaalista sekä vanginneet paikallisten kommunineuvostojen jäsenet.

Hyökkäävät inkeriläiset joukot eivät ole suuria, jonka johdosta ylipäällikkö on antanut käskyn, että kaikkien asekkaiden inkeriläisten, jotka oleskelevat pakolaisina Suomesa tai rajalla, on kiiruhdettava rintamalle.

Inkerin Väliaikaisen hoitokunna kanslia ilmoittaa:

Pohjois-Inkerissä on jo pidemmän ajan ollut muutamia kyliä valkoisilla, inkeriläisten joukkojen hallussa. Bolshevikien riehunta Inkerissä oli nyt käynyt niin tolkuttomaksi, että punaiselle puolelle jääneiden elämä kävi vallan mahdottomaksi. Rajapitäjistä Valkeasaarelta, Lempaalasta, Vuoleelta, Miikkulaisista ja Toksovasta oli määrätty otettavaksi karjaa 10000 päätä, toisin sanoen koko karja ja kuljetettavaksi Novgorodin kuvernementtiin. Puhdistusta oli jo alettu toimittaa Laatokan puoleisilla seuduilla. Tämän ryöstön jatkumista ei mitenkään enää voitu sietää ja niin alkoivat inkeriläiset joukot väestön tukemina hyökkäyksen bolshevikeja vastaan.

Hämeen Sanomat 30.07.1919

Metsäpirtin nuorisoseuran kesäjuhla

on ensi sunnuntaina seuran omalla talolla alkaen klo 6 ip. Lähemmin ilmoituksessa.

Käkisalmen Sanomat 31.07.1919

Kunnanvaltuusto: 02.08.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanhuoneella 2 päivä Elokuuta 1919.

Läsnä olivat Valtuuston puheen- ja varapuheenjohtaja ja jäsenet Heikki Koskinen, Aatami Meskanen, Nikolai Jeremejeff, K Pohjalainen, A Paksu, S Haapsaari, Matti Lopenen, Vilppu Vp Susi, Simo Aap Susi, Simo Tp Susi, Elias Eeva, Heikki Ap Tuokko, Salomon Sp Ahtiainen, Juho Korkka, Jaakko Hatakka, Jaakko Paukku, Kosta Jäske ja Juho Heikinp Peltonen. Poissa oli Martti Eeva (laillisesti estettynä)

1 §

Kokous myönnettiin lailliseksi.

2 §

Kirkonkylän kansakouluun otettavan toisen apuopettajattaren palkkio eduiksi myönnettiin Kunnalta Neljäsataa (400) markkaa ynnä vuokratuloja kaksisataa (200) markkaa vuodessa ynnä kalliin ajan palkankorotusta (75) markkaa kuussa. Valtion apua hakemaan opettajattaren palkkaamiseen valittiin kirkonkylän kansakoulun johtokunnan Esimies Heikki Myöhänen. Päätöksen saa panna toimeen. 3tena luokkahuoneena tulee olemaan koulun käsityöhuone.

3 §

Metsäpirtin suojeluskunnan Esikunnan selitystä tileistään ei otettu huomioon, koska ei Metsäpirtin kunnan valtuusto suinkaan ole mennyt sotilasviranomaisten toimivallan yläpuolelle, mutta katsoi vaaltuusto, että suojelusk esikunnan on esitettävä tilinsä kunnalta saamistaan rahoista alkuperäisinä ennen kuin tilivapaus myönnetään, josta suojelusk Esikunnalle heti ilmoitetaan.

4 §

Kaikille kunnan kansakoulujen opettajille ja opettajattarille myönnettiin kalliin ajan palkankorotusta seitsemänkymmentäviisi (75) markkaa kuussa kullekin lukien 1 pystä Elokuuta 1919 1 pvään Elokuuta 1920 ja Terenttilän kansakoulun tyttöjen käsitöiden opettajattaren palkkio korotettiin ensi vuodeksi kahteensataan (200) markkaan.

5 §

Vuokra lautakunnan puheenjohtajan palkkioksi päätettiin ehdottaa kolmekymmentä (30) markkaa toimitus- ja kokouspäivältä ja jäsenille kaksikymmentä (20) markkaa toimitus- ja kokouspäivältä.

6 §

Käsiteltiin Elintarvetoimiston kiertokirje No 196, jonka johdosta päätettiin Valtuuston lausunnoksi antaa toivomus, että Viljakauppa jätettäisiin yksityisten kauppaliikkeiden haltuun.

7 §

Otettiin kiireellisessä järjestyksessä käsiteltäväksi Elintarvelautakunnan tekemä esitys, että Valtuusto myöntäisi eron tahi erottaisi Elintarvelautakunnan jäsenyydestä Tal Martti Ahtiaisen. Valtuusto päätti, ettei asia anna aiheutta enempiin toimenpiteisiin tällä kertaa.

8 §

Hyväksyttiin Valtuustolle tullut lasku leimasimesta maksettavaksi kunnan varoista.

Tytytmätön näihin päätäksiin voi valittaa laillisessa järjestyksessä Viipurin läänin Herra Maaherralle 30 päivän kuluessa tästä päivästä lukien.

Kokouksen puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkistettu ja oikeaksi havaittu.

Juho Korkka
Heikki Tuokko
Aleksi Tuokko

Inkeriläinen kansannousu päättynyt tuhoon

Yli 6000 pakolaista Raudussa ja Metsäpirtissä. Mitä suurin hätä vallitsee. Eversti Elfvengren kutsuttu Helsinkiin.

Inkeriläinen kansannousu ja heidän yrityksensä ase kädessä eversti Elfvengrenin johdolla lähteä vapauttamaan kotejaan bolshevikkien vallasta, on nyttemmin joutunut surulliseen

loppuvaiheeseen.

Tähän uhkarohkeaan yritykseen kerrotaan eversti Elfvengrenin saaneen kootuksi noin 1000 miestä. Mutta aseistus oli varsin puutteellinen. Alussa kyllä parissa päivässä vallattiin useita kyliä, mutta kun bolshevikit saivat apuväkeä ja eversti Elfvengrenin joukoilta kerrotaan loppuneen ammuksen, täytyi vallattu alue pian jättää takaisin. Ja Elfvengrenin joukkojen mukaan lähtivät asukkaat noin neljästä kunnasta pakoon Suomeen. Tiet ja metsät täyttyivät pakolaisjoukoista. Ihmiset ottivat mukaansa vain mitä kiireessä saivat. Joukossa on naisia ja lapsia, jotka ovat paitasillaan, ilman kenkiä ja ruokaa. Ihmisten itku ja valitus, nälkäisten lehmien mylvintä kuuluu yhdessä vihlovassa kuorossa tuhatlukuisesta pakolaislaumasta. Korkeamäen kunnasta on noin 4000, Lempaalasta 1200, Miikkulaisista noin 1300 ja Toksovasta 200 pakolaista saapunut Rautuun ja Metsäpirttiin. Nyt he puolialastomina, kodittomina ja turvattomina täyttävät Raudun ja Metsäpirtin kujat, ladot, riihet ja saunat sekä metsät. Viime viikon alussa ei pakolaisia sotaministerin määräyksestä päästetty rajan yli, sillä heti, kun tieto eversti Elfvengrenin lähdöstä tuli hallituksen tietoon, suljettiin raja. Mutta kun Elfvengrenin joukot jo olivat peräytyneet aivan rajalle ja bolshevikit varmaankin olisivat siihen ampuneet tuhatlukuisen joukon, täytyi pakolaiset päästää rajan yli. Bolshevikit seurasivat aina rajalle saakka, mutta eivät tulleet rajan yli.

Inkeriläiset, jotka aseineen aikovat tulla yli rajan, riisutaan rajalla aseista ja aseet takavarikoidaan Suomen valtiolle. Venäläisiä joukkoja on suurimmat määrät Raasulin valta- ja rautatien varrella noin 1-2 km rajan tuolla puolen. Sotaministeri on ensin antanut käskyn pidättää Elfvengrenin heti kun hän tulee Suomen rajan yli, mutta sittemmin muuttanut käskyään, että hänen on saavuttava Helsinkiin vastaamaan menettelystään sikäli kun hän on siitä Suomen lakien mukaan vastuunalainen. Eversti Elfvengren matkustikin jo sunnuntaina Helsinkiin erään yleisesikunnan upseerin seuraamana, joka upseeri oli tullut paikalle asiaa tarkastamaan.

Mikäli on saatu selville, olisi eversti Elfvengren saanut kivääreitä eräältä suojeluskuntapiiripäälliköltä harjoitustarkoituksia varten. Hän on käyttänyt aseita kuitenkin tositaroituksiin. Viime lauantaina saapui läänin maaherra Hacksell sisäministerin määräyksestä pakolaisten asemaa tarkastamaan Rautuun. Mukana oli hänellä toisen divisioonan esikunnasta eversti Mandelin. Maaherra, joka viipyi matkallaan kaksi päivää, kävi pakolaisten sijoituspaikalla ja totesi tilanteen kerrassaan sietämättömäksi. Edelleen neuvotteli hän paikkakuntalaisten kanssa asiasta. Kun pakolaisia on enemmän kuin Raudun kunnassa asukkaita, on heidän sijoittamisensa ja elättäminen kunnalle aivan ylivoimaista. Elintarpeitten saamiseksi on käännytty elintarveministerin puoleen. Edelleen on ensi hätään saatu niitä amerikkalaisia jauhoja, joita Viipuriin on varattu Koltshakin Pietariin tulon tuomisiksi. Tiistaina matkusti rautulainen ja siihen liittynyt pakolaisten lähetystö Helsinkiin apua hallitukselta hankkimaan.

On suunniteltu, että useita Raudusta olevia hoveja mobilisoidaan pakolaisten sijoittamista varten. Niin ikään on Raudun asemalla lukuisia suuria asuntokasarmeja, jotka voidaan helposti laittaa kuntoon pakolaisia varten. Karante-

nia ja sitä varten tarvittavaa lääkäreitä myös hankitaan. Viime sunnuntaina pidettiin Raudussa jonkinlaista kokousta pakolaisten kesken, mutta se muuttui järkyttäväksi tilaisuudeksi. Naiset ja lapset itkivät ja valittivat, samoin miehetkin. Yritykset saada elämäntoivoa heissä viritetyiksi hukkuivat valituksiin ja epätoivon ilmauksiin. Yli 6000 inkeriläistä veljeämme ei kuitenkaan saa kuolla Suomessa nälkään, eikä syyssateeseen paleltua. Suomen valtion, yhteiskunnan ja yksilöjen on pelastettava heidät.

Täällä on vuosikausia elätetty 30000-40000 ryssää, entisiä ja uusia vainolaisiamme. Jos ei muuta voida, niin niiden osa nyt inkeriläisille. Suomen valtiolla täytyy olla keinoja lievittää inkeriläisten onnettomuutta. Ja kyseessä on siksi suuri ihmispaljous, että niitten auttamiseksi on vedottava ulkomaihin.

Mutta onnettomuuden aiheuttajat tai siihen osalliset, jos niitä on Suomessa, on myös saatettava tuhansien ihmisten kohdaloilla leikkimisestä ankaralle tilille.

Käkisalmen Sanomat 4.8.1919

Viime lauantaina

saapui läänin maaherra Hacksell sisäministerin määräyksestä pakolaisten asemaa tarkastamaan Rautuun.

Mukana oli hänellä toisen divisioonan esikunnasta eversti Mandelin. Maaherra, joka viipyi matkallaan kaksi päivää, kävi pakolaisten sijoituspaikalla ja totesi tilanteen kerrassaan sietämättömäksi. Edelleen neuvotteli hän paikkakuntalaisten kanssa asiasta. Kun pakolaisia on enemmän kuin Raudun kunnassa asukkaita on heidän sijoittamisensa ja elättäminen kunnalle aivan ylivoimaista. Elintarpeitten saamiseksi on käännytty elintarveministerin puoleen. Edelleen on ensi hätään saatu niitä amerikkalaisia jauhoja, joita Viipuriin on varattu Koltshakin Pietariin tulon tuomisiksi.

Tiistaina matkusti rautulainen ja siihen liittynyt pakolaisten lähetystö Helsinkiin apua hallitukselta hankkimaan. On suunniteltu että useita Raudusta olevia hoveja mobilisoidaan pakolaisten sijoittamista varten. Niinikään on Raudun asemalla lukuisia suuria asuntokasarmeja, jotka voidaan helposti laittaa kuntoon pakolaisia varten. Karanteenia ja sitä varten tarvittavaa lääkäreitä myös hankitaan.

Suomen valtiolla täytyy olla keinoja lievittää inkeriläisten onnettomuutta. Ja kyseessä on siksi suuri ihmispaljous, että niitten auttamiseksi on vedottava ulkomaihin. Mutta onnettomuuden aiheuttajat tai siihen osalliset, jos niitä on Suomessa, on myös saatettava tuhansien ihmisten kohtaloilla leikkimisestä ankaralle tilille.

Käkisalmen Sanomat 04.08.1919

Yli 6000 pakolaista Raudussa ja Metsäpirtissä

Huutava hätä vallitsee

Läänin maaherra ja eversti Mandelin käyneet paikkakunnalla

Yli 6000 pakolaista Raudussa

Korkilamäen kunnasta on noin 4000, Lempaalasta 1200, Miikkulaisista noin 1300 ja Toksovasta 200 pakolaista saapunut Rautuun ja Metsäpirttiin.

Maaherra, joka viipyi matkallaan 2 päivää kävi pakolaisten sijoituspaikalla ja totesi tilanteen kerrassaan sietämättömäksi. Edellisillan neuvotteli hän paikkakuntalaisten kanssa asiasta. Kun pakolaisia on enemmän kuin Raudun kunnassa asukkaita, on heidän sijoittamisensa ja elättäminen kunnalle aivan ylivoimaista. Elintarpeitten saamiseksi on käännytty elintarveministerin puoleen. Edelleen on ensi hätään saatu niitä amerikkalaisia jauhoja, joita Viipuriin on varattu Koltshatin Pietariin tulon tuomiseksi.

Eilen matkusti Rautulainen ja siihen liittynyt pakolaisten lähetystö Helsinkiin apua hallitukselta hankkimaan.

On suunniteltu, että uusia Raudussa olevia hoveja mobilisoidaan pakolaisten sijoittamista varten. Niinkään on Raudun asemalla lukuisia suuria asuntokasarmeja, jotka voidaan helposti laittaa kuntoon pakolaisia varten. Karantierneja ja sitä varten tarvittavaa lääkäreitä myös hankitaan.

...

Yli 6000 inkeriläistä veljeämme ei kuitenkaan saa kuolla Suomessa nälkään, eikä syyssateeseen paleltua. Suomen valtion, yhteiskunnan ja yksilöjen on pelastettava heidät.

Täällä on vuosikausia elätetty 30000 - 40000 ryssä, entisiä ja uusia vainolaisiamme. Jos ei muuta voida, niin niitten osa nyt inkeriläisille.

Suomen valtiolla täytyy olla keinoja lievittää inkeriläisten onnettomuutta. Ja kyseessä on sikis suuri ihmispaljous, että niitten auttamiseksi on vedottava ulkomaihinkin.

Mutta onnettomuuden aiheuttajat tai siihen osalliset, jos niitä on Suomessa, on myös saatettava tuhansien ihmisten kotaloilla leikkimisestään ankaralle tilille.

Maakansa 06.08.1919

Rajatapaukset - Bolshevikit käyneet Suomen puolella

Sunnuntai-iltana tuli Venäjän puna-armeijan sotilaita Metsäpirtissä yli rajan Tapparin tienoilla. Tämä tapahtui heidän ajaessaan takaa Suomen puolelle pakenevia inkeriläisiä.

Tapahtuman johdosta hälyytettiin liikkeelle sekä Metsäpirtissä oleva sotaväki että Metsäpirtin suojeluskunta. Ennenkuin nämä ehtivät rajalle, olivat punaiset jo kuitenkin poistuneet Venäjän puolelle.

Kansan työ 08.08.1919

Metsäpirtin kunnan Säästöpankki

Säästöpankkiliike Metsäpirtin pitäjässä

Hallitus: herrat Aapro Laulajainen, esimies, Aleksanteri Hämäläinen, Jaakko Hyytiä, Yrjö Tuokko, Heikki Hämäläinen ja Simo Ukkonen, varsinaisia jäseniä, sekä herrat Albert Hatakka ja Apram Hatakka varajäseniä.

Kirjuri: herra Tuomas Toiviainen

Säästöpankin toiminimen kirjoittavat hallituksen esimies ja säästöpankin kirjuri yhdessä.

Säästöpankin säännöt ovat vahvistetut Viipurin läänin Kuvernöörin antamalla päätöksellä 9 p elokuuta 1906 ja muut vahvistettu 14 p kesäkuuta 192.

Kantarahaston suuruus: 2000 markkaa

Isäntien kokoukset annetaan heille tiedoksi kuulutuksella kirkossa ynnä ilmoituksella pitäjän tuvan seinällä vähintään viikkoa ennen kokousta. Tämän ilmoituksen toimittaa hallituksen esimies. Samoin voidaan isäntiä vaatia ylimääräisiin kokouksiin.

Registeringstidning för varumärken 13.08.1919

Inkeriläisten pakolaisten avustaminen

Pakolaisten lähetystö hallituksen puheilla

Helsingissä kävi inkeriläisten pakolaisten ja rautulaisten lähetystö pyytämässä hallituksen apua inkeriläisten pakolaisten avustamiseksi. Lähetystön jäsenet ovat antaneet inkeriläisten viimeisestä hyökkäysyrityksestä ja nykyisestä tilanteesta seuraavia tietoja:

Eversti Elfvingrenillä oli inkeriläisiä noin 1000 miestä, mutta aseistus oli varsin puutteellinen. Hyökkäys onnistui aluksi hyvin. Parissa päivässä vallattiin Korkeamäen, Miikkulaisten sekä osia Lempaalan ja Toksovan pitäjistä. Kommunistien aseet, kuularuiskut ja varastot jäivät valloittajille. Elfvingrenin joukoilta loppuivat kuitenkin ammuksot ja otaksuttavasti toivat venäläiset Pietarista lisäjoukkoja, jolloin alue täytyi muutaman päivän kuluttua luovuttaa takaisin.

Asukkaat noista neljästä kunnasta lähtivät Elfvingrenin mukana joukolla pakoon Suomeen. Tiet ja metsät täytyivät pakolaisjoukoista. Ihmiset ottivat mukaansa vain mitä kiiressä saivat. Joukossa oli naisia ja lapsia, jotka ovat paitasillaan, ilman kenkiä ja ruokaa. Ihmisten itku ja valitus, nälkäisten lehmien mylvintä kuuluu yhdessä vihlovassa kuorossa tuhatlukuisesta pakolaislaumasta.

Korkiamäen kunnasta on noin 4000, Lempaalasta 1200, Miikkulaisista noin 1300 ja Toksovasta 200 pakolaista saapunut Rautuun ja Metsäpirttiin.

...

Inkerinmaa no 10, 07.08.1919

Inkeriläisten pakolaisten avustaminen

Elintarveministeriön toimenpiteitä.

Hiljattain kääntyi Pohjois-Inkerin väliaikainen komitea elintarveministeriön puoleen anomuksella saada elintarveapua niille lukuisille hädänalaisille inkeriläisille pakolaisille, joita suurin joukoin on saapunut Suomen rajalle.

Helsingissä oleva amerikkalainen elintarvikekomitea on nyttemmin elintarveministeriön käytettäväksi asettanut seu-

raavat elintarvemäärät: 50000 kg jauhoja, 10000 kg papuja. Yllämainitut erät jaetaan Viipurin läänin läntisen elintarvekomitean välityksellä. Inkeriläiset pakolaiset saavat täten samaan hintaan kuin Suomen kansalaisetkin ostaa puheena olevia elintarpeita, ja tullaan heille, koska useilla heistä ei ole tarpeellisia rahavaroja, myöntämään laaja luotto. Kertyneet varat toimitetaan elintarveministeriön välityksellä amerikkalaiselle elintarvekomisionille.

Käkisalmen Sanomat 16.08.1919

Huutokauppa

toimitetaan elokuun 20 päivä klo 2 ip Metsäpirtin Terenttilän kylässä ja myyn Tahvo Suokkaalta ostamani Niementaus nimisen niitty-palstan joko kokonaan tai osittain, huutokauppa tilaisuudessa määrättävillä ehdoilla. Pidätän oikeuden joko hyväksyä eli hylätä tehtyt tarjoukset.

Kiviniemessä 14.8.1919
Topias Käppi

Käkisalmen Sanomat 16.08.1919

Salakuljetus maassamme rehoittaa

Käkisalmen raastuvanoikeuden istunnossa eilen oli syytettynä noin 50 henkeä, Sakkolasta, Raudusta, Metsäpirtistä ja Pyhäjärveltä kotisin olevaa henkilöä salakuljetuksesta, johon he olivat tehneet itsensä syytäviksi viemällä elintarpeita ym. tavaraa rajan yli Venäjälle.

Näistä tuomitsi raastuvanoikeus seuraavat henkilöt allamainittuihin sakkoihin nimittäin Antti ja Paavo Kiriloff, kumpikin 100 mk, Juho Villenpoika Halonen 300 mk, Yrjö Martinp. Pekkanen 300 mk, Tahvo Susi 200 mk, Mikko Paavonp. Peltonen 200 mk, Simo Paavonp. Ahtiainen 200 mk, Aapro Lamppu 200 mk, Fr. Virtanen 200 mk, Arthur Virtanen 200 mk, Varma Vilhelmiina Lamppu 100 mk, M. Pauku 100 mk, Heikki Peltonen 100 mk, Aleks Hiltunen 400 mk, Johannes Simonp. Hiltunen 200 mk, Juho Tahvonpoika Hiltunen 400 mk, Oskar Hiltunen 100 mk, Aapro Myöhänen 400 mk, Viljam Tuokko 800 mk, Paavo Torikka 400 mk, Heikki Haapsaari 400 mk, Aapro Litmanen 200 mk, Jalmari Onttonen 100 mk, Simo Onttonen 100 mk ja Simo Eeva 100 mk.

Usea juttu lykkäytyi.

Käkisalmen Sanomat 16.08.1919

Pohjois-Inkerin pakolaiset

Asuntojen, vaatteiden ja ruokatavaroiden puute tuottaa häntä

Sen jälkeen kun pohjois-inkeriläiset olivat pakotetut tuhansittain pakenemaan Suomen puolelle, ilmoitetaan, että bolshevikit mellastelevat siellä nyt entistä hurjemmin. Kerrotaan tapahtuneen murhia ja mielettömiä tuhotöitä kuten aina siellä, missä bolshevikien rankaisuretkikunnat liikkuvat. Myöskin suomalaisia punakaartilaisosastoja kuuluu olevan liikkeellä. Koko alue Pietarin-Raasulin radan pohjoispuolella on määrätty tyhjennettäväksi ja evakuoimista toimitetaan aitovenäläisellä perinpohjaisuudella ja hävityshalulla. Vanhempaa inkeriläisväkeä jäi asuinpaikoilleen arvellen et-

tei kukaan heille vanhuksille mitään tekisi. Monen vainajan ruumiit kertovat nyt toista. Paitsi miehiä, on naisiakin vangittu ja kuljetettu - niin, minne? Lapsia on otettu vanhemmilta ja viety bolshevikien kasvatustaloksiin. Vilja tuskin kypsyneenä leikataan ja viedään pelloilta Laatokan rannalle ja sieltä edelleen vesitse Schlussemburgiin. Pakolaisilta jääneet vähät karjat kuljetetaan pois. Taloja poltetaan - asukkaineenkin. Evakuoimisen tarkoituksena on hävittää ja kuljettaa pois kaikki, mistä mahdollisesti hyökkäävälle viholliselle voisi olla vähänkin hyötyä. Selvää on, että paikallisten asukkaiden elämä tällä tavoin tehdään vallan mahdottomaksi.

Pakolaisten asema Raudun seuduilla ja Kirjasalossa on sekin kurja. Pahin nälänhätä on saatu torjutuksi amerikkalaisella elintarveavulla, josta jo on lehdissä kerrottu. Mutta sateitten ja kylmien alettua on vaatteiden ja jalkineiden puute käynyt huutavaksi. Vaikka yhdessä tavallisessa talonpoikaistuvassa saattaa yönsä viettää 70 henkeä, niin täytyy satojen vanhusten ja lasten - voimakkaammasta väestä puhumattakaan - elää havu- ja lehtimajoissa.

Asunto-olojen kurjuus, vaatteiden ja jalkineiden puute uhkaa yhä lisätä kuolevaisuutta. Jo nyt on sattunut liikaa kuolemantapauksia. Lapset luonnollisesti kärsivät pahimmin ja ensiksi sortuvat. Olisi saatava vaate- ja jalkineapua. Ja pakolaiset olisi sijoitettava laajemmalle alalle rajapitäjiin, jos mieli öiden pidetessä sateitten lisääntyessä ja sään kylmetessä välttää joukkokuolemia.

Karjaa ja hevosia käy mahdottomaksi nykyisellä tavalla saada säilymään talven yli. Pakolaisten ruplavarat hupenevat nopeasti - ruplasta saa vain 10 penniä. Ja vain pienellä vähemmistöllä oli rahoja tullessaan. Työansioita ei ole ja mahdottomalta näyttää niitä rajaseudulle järjestää.

Pakolaisten mieli palaa takaisin kotiseudulle. Pakolaiselämän kurjuus, toimeton armeliaisuuden varassa oleminen on heille tuskallinen. He tarvitsevat apua, jotteivät menehtyisi puutteeseen Suomen rajalla koko monituhantinen joukko.

Käkisalmen Sanomat 21.08.1919

Kuulutus - Metsäpirtti

Niille kuntalaisille, jotka ovat tänä keväänä saaneet, Elintarvelautakunnalta siemenviljaa velaksi, ilmoitetaan täden, että sanottuja lainoja kannetaan Kunnan tuvalla ensi tulevan syyskuun 1 ja 2 p:nä klo 10 - 3 päivällä, josta halullisille maksajille täden ilmoitetaan.

Metsäpirtissä 16 p Elokuuta 1919
Elintarvelautakunta

Maakansa 21.08.1919

50 salakuljettajaa oikeudessa

Käkisalmen raastuvanoikeudessa oli maanantaina esillä juttu 50 Sakkolasta, Metsäpirtistä, Raudusta ja Pyhäjärveltä kotoisin olevaa henkilöä vastaa elintarpeitten ym. tavaroiden salakuljetuksesta Venäjälle. Oikeus tuomitsi 25 salakuljettajaa sakkoihin, jotka vaihtelivat 100 - 800 markkaan. Useitten syytettyjen juttu lykättiin.

Satakunnan Kansa 24.08.1919

Raudusta ja rintamalta

Kirjoittanut Antti Tiittanen (Autere)

Sataa tuhertaa päivittäin. Kylmenevät ilmat ja näyttää syksyltä jo kaikkialla. Likaisiksi ja pehmeiksi käyvät Raudun ja Metsäpirtin tiet, ne, joita ajaessasi liikuskelet inkeriläisten pakolaisten mailla, ne, joita kulkiessasi kohtaat heitä miltei joka askeleella, ne, joiden vaeltaja saa paljon nähdä ja kuulla onnettoman heimokansa oudosta kohtalosta. täytyiväthän Raudun ja Metsäpirtin talot pakolaisista, häämöittäväthän öisessä hämärässä, paljaan taivaan alla karjat ja hevoset, täällähän sijaitsevat avustuskomiteat ja elintarpeiden jakeluvirastot, täällähän lähellä ovat heidän rintamansa, ja siellä jossain kuin muurin takana omat kodit ja kylät, joita mieli ei hetkeksikään unohtaa jaksaa, joille jokainen sana on omistettu, joiden kaipaus kuvastuu murheissa katseissa ja huokauksissa ja elämässä täällä rajan toisella puolen, vaikka se elämä paranemistaan paranisi ja vaikka siihen alkaisikin pakon painamana tottua.

Majoitetuksi on pakolaiset saatu. Sopa ja tilaa antanut ja kadonneet ovat leirit lepikoista ja mättäiltä, vaikka asuttaneekin vielä ladoissa ja riihissä paikoittain, ja puuropadat hyöryävät kirkkain aamuin tupien vierustoilla tarhoissa ja tanhuvilla.

...

Vihollisen harvoille toimintayrityksille on annettu asiallinen vastaus ja joukot säilyttävät lujasti asemansa. Kirjasalon kovia kokenut kylä, se inkeriläisten 'luvattu kulma' on hovia lukuunottamatta heidän käsissään, ja itsepintaisesti ovat he pidättäneet tuon mahdollottoman metsäisen, alankoisin, soisen ja lepikkoisen rintaman. Samoin on asia Metsäpirtissäkin, jossa Tapparin inkeriläinen rintama kulkee tuolla puolen rajan ja edessä on tiheä, läpinäkymätön metsä. Mitä merkitystä näille rintamilla on, jos ei tulevaisuus käy valoisammaksi, jos ei Inkerin vapauttaminen astu päivänkysymykseksi, jos ei Inkerille anneta apua ja nopeaan, siitä tuskin voinee olla eri mieltä. Joukot kärsivät kyllä ja pidättävät vihollisen, ne ovat valmiit ryntäämään eteenpäin onnettoman maansa vapauttamiseksi, ne tekisivät sen rajattomalla innostuksella ja voimalla, jos näkisivät johdossaan entisen ylipäällikkönsä - se on heidän yhteinen toivonsa ja uskonsa - mutta, jos ei apua anneta, niin käy Tapparin ja Kirjasalon puolustaminen lopen kalliiksi inkeriläisille, eikä näillä rintamilla silloin liene suurtakaan merkitystä, tuskinpa ollenkaan. ainoa pelastus - pohjoisinkeriläisille se on kuitenkin niin raskasta, melkein pä toivotonta ajatella - olisi silloin Viron rintama. Koulu on kuitenkin käyty. Rodsjankon opetus ei ole unohtunut ja sitäpaitsi, voisivatko pohjoinkeriläiset jättää täältä katsoen niin läheiset kotinsa. Tuskinpa milloinkaan. Samat toivot ja luottamukset heitä elähdyttävät suojass ja kärsimyksissä, kylissä ja rintamilla.

Kuin keväällä niin syksylläkin, kuin eilen niin tänään, kuinka kauan jaksavatkaan he toivoa ja uskoa? Kuinka pitkäksi käyneeään inkeriläisten oleskelu rajaseudun pitäjissä? Syksyyn on tultu, talvi on edessä.

Inkerinmaa no 10, 28.08.1919

Valkoinen terrori kummittelee

Suomen Sosialidemokraatin perätön uutinen surmatöistä Laatokalla

Kuluvan kuun 18 p:nä julkaisi Suomen sosialidemokraatti otsakkeella 'Kaamea ajankuva' uutisen, jossa kerrottiin, että Laatokalla olevan tullimoottorilaivan miehistö oli saman kuun 6 p:nä vanginnut Laatokalla 4 suomalaista miestä, jotka olivat purjevenematalla, epäillen heitä Venäjälle kulkeviksi. Miehet kuljetettiin sitten vangittuina Metsäpirtin Taipaleen seudulle Ukkosen taloon, jossa heitä säilytettiin 3 päivää. Miehistä oli ainakin yksi Metsäpirtistä paikkakunnalla tunnettu Matti Ahola ja toiset joitakin muita suomalaisia. Tk 9 päivän iltana lähdettiin vankeja kuljettamaan Käkisalmeen. Nyt kuitenkin paikkakunnalla kerrotaan yleisenä huhuna, ettei vankeja olisi ollenkaan viety Käkisalmeen, vaan heidät olisi matkalla upotettu Laatokan syvyyteen.

Tämän uutisen tultua päivän valoon, käski tullihallitus Sortavalan tullikamaria hankkimaan asiasta kaikki mahdolliset tiedot ja niitä pikimmiten tullihallitukselle selostamaan. Mainittu tullikamari on nyttemmin ilmoittanut, ettei tullihallituksen Laatokalla toimivalla moottorivartiopurrella ole tapahtunut mitään sellaista, joka olisi voinut antaa vähintäänkin aihetta ylläolevaan uutiseen.

Asiaa on myöskin tiedusteltu sotalaitoksen rannikkotykistön pataljoonan kansliasta Sortavalasta ja siellä on ilmoitettu, että saaristossa sijaitsevan patterin päällikkö oli kuluvan kuun 16 p:nä (eikä siis 6 p:nä) pidättänyt 4 suomea puhuvaa miestä siitä, että he ilman lupaa kalastivat patterin lähistöllä. Miehet tuotiin sotalaitoksen moottorilla Sortavalaa kuulusteltavaksi jaheidät päästettiin vapaiksi heti kuulustelun päätyttyä ja saivat he palata ensiksi lähtevässä laivassa eli tk 18 p:nä saaden heiltä otetun veneen ja pyydykset takaisin. Miesten joukossa ei ollut ketään Matti Ahola-nimistä miestä.

Käkisalmen Sanomat 28.08.1919

Karjalassa

En ollut moneen vuoteen käynyt synnyinseudullani Etelä-Karjalassa.

...

Synnyinkodin jälleennäkeminen herättää mielessä vanhan, muuttumattoman tunteen. Kun elämä myöhemmällä iällä panee uudestaan rivoimaan arvoja ja vaikaumuksia, on tämä tunne niitä harvoja, jotka pysyvät eheinä, puhtaina ja pyhinä.

Matkani ei pysähtynyt tähän. Tahdoin vielä nähdä Laatokan. Matkalla Metsäpirttiin kohtasi minut jylhä näky: peninkulmien avaralta ulottuva kulovalkean hävittämä metsäalue. Ruohoa oli jo ehtinyt kasvaa kantojen väliin, mutta suuria puita, uuden metsän toivoja, kaipasin. Kyyditsijäni selitti: 'Jos olisi kylvetty puunsiemeniä, pistäisi jo esiin nuori metsänalku. Mutta paljon on tässä ollut saamattomuutta ja eripuraisuuttakin omistajien välillä, annetaanko karvaa metsää vai jätetäänkö heinämaiksi'. Minä vaivuin mietteisiin: Hirvittävä kulo on kärventäen ja hävittäen käynyt yli Suomen. Onko meillä varaa saamattomuuteen ja eri-

puraisuuteen viljelystavoista, nyt kun on kyseessä tuhon ja hävityksen korvaaminen uudella viljelyksellä!

Eteeni alkoivat aueta Metsäpirtin avarat alangot - kaikki entistä Suvannon pohjaa. Tiet ovat täynnä inkeriläisiä pakolaisia. Miehet ajavat kuormia, naiset ja lapset karjaa. Toisilla rattailla ei ole kuormaa nimeksikään, onhan ehditty kiireessä pelastaa ainoastaan hevonen ja rattaat. Miehet ovat vakavia, naiset surullisia, toisilla kyynet silmässä. Kaikki pakolaiset tervehtivät ystävällisesti, melkein nöyrästi, miehet nostaen lakkia, naiset ja lapset kumartaen päätänsä. Heidän murteensa on sangen selvää suomea, muistuttaen suuresti Suomen puoleisten rajapitäjien kieltä. Siinä on sentään vähän runsammin venäläisperiä sanoja.

Yövyin erittäin kestävästi taloon, joka ennestään on täynnä vieraita: inkeriläisiä pakolaisia. Vastustelustani huolimatta luovutetaan minulle makuuhuoneeksi talon vierashuone. Se on siisti, seinillä on kuvia, pöydillä puhtaasti liinat, ei puutu pianoakaan. Vieraanvaraisuus on suorastaan suuremmoinen. Keskellä yötä valmistetaan minulle illallinen. Kulkiessani isän tuvan läpi makuukamariini näen, että monet inkeriläisistä pakolaisista vielä ovat hereillä, jutellen hiljaa eri ryhmissä. Puhuttelen heitä ja huomaan, että heissä kaikissa on leppymätön viha sortajiaan, bolshevikeja kohtaan. Eräs viisaan näköinen vanhus huomauttaa, että nämä ne nyt ovat niitä maailmanparantajia, jotka hävittäen, polttaen ja petoa julmemmalla tavalla murhaten toteuttavat yhdenvertaisuuden ja inhimillisyyden aatteita. Eräessä nurkassa istuu nuori, harvinaisen kaunis nainen. Hän itkee hiljaa. Kyselen varovasti hänen kohtaloaan, ja hän kertoonyhkyttään, että heidän talonsa on poltettu ja hänen miehensä vieti vangiksi. 'Jumala sen tietää, ettei hän elävänä palaa'. Minun oli vaikea keksiä mitään tehoisaa hänen lohdutuksekseni.

Seuraavana aamuna kohosin korkealle mäelle, josta eteeni aukeni yksiihanimpia luonnonkauneuden ilmestyksiä, joita eläessäni olen nähnyt. Toisella puolella, näkörajalla synnyinseutuni Rautu, Maanselän siintävä harju, korkeat, syvät metsät, vihannat niityt, keltaiset pellot. Toisella puolella Laatokan hopealle kimmeltävät vesi-aavikot, yhdistäen meren mahtavuuden ja suurpiirteisyyden järven viehkeisiin ja vuoleisiin väri-vivahduksiin.

Viivyin kauan näitä molempia maisemanäkyjä ihaillen, ja poistuessani tunsin sisälläni itsesoimausta siitä, että niin vähän olen suoranaisesti tehnyt työtä näiden kauniiden ja rakkaiden synnyinseutujeni hyväksi.

Mutta liikuessani täällä kansan keskuudessa, puhellessani näiden avomielisten ja vilkasluontoisten ihmisten kanssa huomasin ilokseni, että Etelä-Karjalan kansa on valveutunut. Se tajuaa täysin, mikä vaara uhkaa maataamme ja rajaseutujamme sekä ulkonaisen että sisäisen vihollisen puolelta, ja tämä valveutumien tekee sen soveliaaksi ja luotettavaksi rajavartijaksi. Ja muu suomi on velvollinen sitä tässä vartijatyyössä tarmokkaasti tukemaan.

Jalmar Hahl

Uusi Suomi 31.08.1919

Pikakuvia Raudusta

Inkeriläisten pakolaisten elämästä

kirj. Vilho Reima Kova on inkeriläisten kohtalo aina ollut. Vieraan suuren kansan orjina ovat he kauan olleet. Ihmeteltävästi he ovat kuitenkin kestäneet ja kansallisuutensaakin näihin asti säilyttäneet. Suuret uhrinsa saivat he jo maailmansodalle antaa ja nyt on uusi "kansanvalta" Venäjällä tehnyt heidän elämänsä kurjaa kurjemmaksi. Monin paikoin on kaikki elämä ja eteenpäinmeno aivan mahdotonta. Kodit ja omaisuus on ryöstetty tai poltettu. Tuhansia on syyttömästi murhattu ja toiset tuhannet viruvat kurjissa vankiloissa. Suomea vastaan olevista rajakylästä on noin 6000 inkeriläistä paennut Suomen puolelle, etupäässä Raudun ja Metsäpirtin pitäjiin. Monet heistä ovat tulleet aivan tyhjin käsin Jumalaa kiitellen, kun ovat edes hengissä päässeet. Toiset taas ovat mukanaan tuoneet karjansa ja muutakin pientä omaisuuttaan.

Tuossa taivaltaa vastaani hevoskaikki vetäen perässään suuria nelipyöräisiä rattaita, joissa istuu monenlaisten nyyttien ja ryysyjen välissä vanha mummo ja neljä pienokaista. Ukko hoputtaa hevostaan ja perässä ajaa vaimo karjaansa, johon kuuluu kaksi lehmää ja mullikka. Ovat menossa Metsäpirttiin, jossa heillä on kaukaisia sukulaisia. Tähän asti ovat majoilleet eräessä Raudun kylän saraimessa. Paljon ei voi heiltä kysellä, sillä itku valtaa pian ei ainoastaan naisväen, vaan myöskin herkän inkeriläisen ukonkin. "Hyvä Jumala auttakoon!" kuuluu mummon äänestä huokaus ja ukko taas hoputtaa koniaan.

Seisomme sadetta pitämässä suuressa kauppiaan liiterissä Raudun kirkolla. Paljon on siihenkin osunut pakolaisia. Haastattelen muutamia naisia. Ovat olleet hyvinvoivia ihmisiä Vuoleelta. Roistot tulivat ja kaiken ryöstivät. Kovimmin koski sydämiin se, kun venäläisten rosvojen mukana oli inkeriläisiäkin. Nyt on melkein kaikki matkassa, mitä omistavat. Ovat menossa miehiänsä katsomaan, jotka ovat Kirjasalon rintamalla. Jospa pilvet hoikkenisivat, jotta vielä illaksi perille ehtisivät. Ovat jo pitkän matkan tänään ajaneet viimeisiltä Metsäpirtin perukoilta. Jatkan matkaani. Vastaani saapuu nuori mies vanhan vaimon ja tyttösen keralla. Naisilla on molemmilla mustat nauhat kaulassa ja syvä surun ilme kasvoilla. - "Pitkähkö on matka vielä Raudun hautausmaalle? - Olemme Ohalatvasta ja paenneet Terijoen kautta. Siellä karanteenissa sain kuulla, että poikani, ainoa turvani, on kuollut täällä punatautiin. Täytyisi päästä hänen haudalleen edes. Tämä nuori mies on toimittanut hänet hautaan ja tulee nyt minulle näyttämään sitä. Mieheni ovat punikit vieneet ja toinen poikani on Saksassa sotavankina. Kohta vuoteen ei ole hänestä enää mitään kuulunut". Sortunut äiti koetti oikaista komeaa vartaloansa ja astua varmasti, mutta kuorma oli kovin raskas ja tappava.

Tapaan taaskin erään ukkelin, joka tienposkessa syötteli hevostaan, herttainen yksinkertainen äijä Miikkulaisista. Ensin vilkkaasti selitteli, kuinka koko kylä pakeni ja kuinka heitä nyt on kohta siellä Metsäpirtissä enemmän kuin oman seurakunnan väkeä. "Olemme onnellisia, kun saimme hevosen ja kolme lehmää mukaan, vasikka hukkuu tielle, monet eivät saaneet muuta kuin lapset. Naiset ovat käyneet salaa kotia katsomassa, aikoivat koettaa vielä saada lampaista mukaan, mutta punikit siellä täydelle isännöivät ja juuri teurastivat meidän lampaistamme. Kelvottomia ovat muutenkin. Rukiista leikkuuttavat tähkät, ne puivat ja vievät, oljetkin kehnot vielä polttavat." Kysymykseeni, mihin hän nyt

oli matkalla, kertoi menevänsä poikiansa katsomaan, jotka olivat Kirjasalossa. ”Eihän sitä vanhinta niin sääliksi käy, mutta ne meidän kaksospojat ovat vasta 18-vuotiset, aivan lapset vielä. Ja kuulakin sattui toisen käteen. Ne eivät ole vielä koskaan isälle pahaa sanaa sanoneet, heitähän minun on niin ikävä. Pääsevätkö enää koskaan kotiin”. Keskustelua ei enää jatkettu. Herkkä inkeriläinen isä itki aivan ääneensä.

Istun hyvinvoivassa rautulaisessa talossa, johon on tuotu emäntä Inkerinmaalta. Täälläkin on pirtti täynnä pakolaisia. Emännän äiti, lähes 80-vuotias eukko, on hyvin puhealias ja ottaa asiat verrattain tyytyväiseltä kannalta. ”A mie en enään konsaan luulla Suomeen pääseväni, vaikka niin käsettiin. Kun punikkiloi alkoi tulla, niin toiset perreen jäsenet alkoivat tehdä lähtöä, mie vaan akkiloin, enkä meinannut lähteä, mut’ kun ne oikein ampuivat, niin että korvat heläjämään käi, niin jo läksin miekin.” Juttua tuli virtanaan, mummoparka aina väliin kohotteli silmäluomiaan, sillä ne eivät enään muuten toimineet. Kertoi sitten miten vanhin poika vähää ennen lähtöä vietiin kodista. Odotettiin ja odotettiin, kunnes lopulta ilkeä naapuri voitonriemuisena sanoi: ”Ei häntä enää tarvitse odottaa”. Viisi pientä armotonta jäi jällelle. Vanhimman kasvoille oli kauhu lyönyt lähtemättömät jäljet, nuorimmat vielä viattomina leikkivät ja toiset jo uinailivat tuvan penkillä.

Pistäydyn Raudun asemalle, joka sivumennen sanoen on maamme merkellisimpiä laitoksia ja loppumaton rahahauta Suomen valtiolle. Sen lukuisissa asuntokasarmeissa majaillee myöskin Inkerin pakolaisten toimisto. Siellä käy väkeä kaikenlaista aamusta iltaan haastelemassa huoliaan ja saamassa neuvoja ja apua. Monet vasta rajan yli paenneet ovat suuressa nälässä ja täytyy heitä siellä ensi hätään syöttääkin. Paraillaan juuri kyökissä kuusi miestä pisteli ruukusta puuroa poskeensa suurella ruokahalulla. Vieressä seisoivat vesisissä suin omituisen näköinen naisolio. Kertoi olevansa Pietarin suomalaisia ja juuri päässeensä rajan ylitse. Hartaasti pyysi miehiltä muutamaa lusikallista puuroa, mutta miehet sanoivat: ”A ei täst’ riitä. Kyll’ siust’ Suomen valtio pitää huolen.” Akka rupesi jo häijyksi suustaan, silloin topakka emäntä, inkeriläistytty tarttui asiaan sanoen: ”Te olette niitä rautatieläisiä Pietarista, siellä oli oikein punikkien pesä. Te olette koko Raudun hävittäneet ja meitäkin kovasti piinanneet, ja nyt sitten vielä kerjäätte ja vaaditte”. Pian eukko toimitettiin omaan osastoonsa, jossa hänestäkin huoli pidettiin.

Kulemme rajoille päin ”kuoleman tietä” pitkin, lävitse kauhean ”kuoleman laakson”. Mistä nämä hirveät nimitykset? Ne ovat punaisen kapinan ajalta. Raudun rintama oli kuuluisa ja se jätti jälkeensä hirtittävät muistot. ”Kuoleman tien” vierellä on punaisten hauta, johon ryssiä ja heidän suomalaisia asetovereitaan haudattiin 1084. Kauhumieliin kulimme tämän hirtittävän paikan sivuitse ja pian tulikin vastaan kyllä, joissa inkeriläisiä pakolaisia asuu kosolta.

Suuntaamme matkaamme pääpaikkoihin. Miettälän vanhasa hovissa on tällä kertaa kymmenkunnassa vanhoissa huonerähjissä lähes 200 henkeä. Hovi sijaitsee korkealla seelänteellä, pakolaisten lehmälauumat kellojansa kalkattelivat. Aluksi eivät kuuluneet ollenkaan viihtyvän uusissa oloissa, vaan usein karkailivat ja maitonsa vähensivät kolman-

nekseen. Lampaista on vielä suurempi huoli, niitä on paljon karannut ja loput olivat sangen rauhattomia. Pihalla oli meitä vastassa suuri arkaileva lapsilauma. Kulimme huoneissa, joiden lattiapalkit tuon tuostakin pettivät. Kolean ilman takia olivat huoneet kukkuroillaan väkeä. Useimmat seisoiivat nojaten seiniin, toiset istuivat ryysykasoiillaan, jotkut laittoivat ruokaa, toiset taas syöttivät lapsiaan. Kaikki olivat alakuloisia, monet paljoista kärsimyksistä menehtyneitä. Poissa oli inkeriläisten hilpeys ja iloisuus. Kun sitten tutuksi tultiin, niin aukesivat kielen siteet ja voimakkaasti purkautuivat suut puhumaan sydämen kyllyydestä. Sävel oli kaikilla sama: Paljon kärsimyksiä, tuskaa ja toivottomuutta. Monelta oli murhattu mies, toisilta poika. Useitten omaiset olivat vankeudessa tai tietymättömissä. Joiltakin oli tukka harmaaksi käynyt kauhuista, omaiset oli rinnalta viety, usein nuoret tytötkin punakaartilaisien himojen tyydytykseksi. Oma koti, se pieni inkeriläistalo, oli kaikille sanomattoman kallis. Sen kohtalo oli aina silmien edessä. Onkohan se vielä polttamatta? Jättävätkö edes omenat (perunat) jällelle? Milloinkaan, milloinkaan kultaiseen kotiinsa pääsee? Ja ketä omaisistaan vielä elossa tapaa?

Kokousaika lähenee. Koetetaan vaatekasoiista etsiä parempaa päälle ja kokoonnutaan pihalle monisatavuotisten puitten alle, johon on jo naapuritaloista ja kylistä toisiakin pakolaisia kerääntynyt. Veisataan ”Mun silmäin käten nostaa”, mutta ei tahdo mieli lauluun nousta, vaikka laulajakansaa ollaankin. Kanteleet ovat ripustetut pajuihin vieraalla maalalla. Kuinka se virsi sattuuinkin sydämiin! Itku valtaa kokonaiset ryhmät, niin että aivan ääneen nyyhkitään, ja äidit puristavat hellästi pienokaisiansa rinnoilleen. Vanhat miehetkin vetäytyvät mahtavien puiden taakse ja antavat itkulleen täyden vallan. Miten hartaasti kuunnellaankaan, kuivan maan tavoin imetään joka sana. Mutta kun puhe sattuu kotiin ja lapsiin, niin heti liikutus valtaa joukon, melkein kaikki itkevät ja puhujaakin tämä niin järkyttää, että hänen täytyy puhe keskeyttää. Vähitellen mielet kuitenkin tyyntyvät ja illan kuluessa monet laulut ja virret veisataan. Veisuun ottavat jo kaikki muut osaa, paitsi inkeriköt, joita tässä siirtokunnassa on huomattava määrä. He eivät osaa lukea eikä laulaa ja ovat muutenkin jääneet paljon jälkeen muista inkeriläisistä.

Kuulijakunnan kiitollisuus on rajaton, oikeinpa tavan mukaan tahtoisivat vähistä kopeekoistaan kolehdinkin puhujalle kerätä ”kun meitä muistitte”. Kättä hartaasti puristetaan ja luvataan, että kun kerran vielä kotioloihimme pääsemme, niin kirjan Teille sinne Helsinkiin laitamme.

Vielä pistäydyn Suvenmäen koulun saunaan. Sen lattialla makaa nuori inkeriläisäiti parin vuorokauden vanhan pienokaisensa kanssa. Pari vanhempaa lasta leikkii turvallisena äitinsä vieressä. Miten kodikkaalta ja pyhäältä tuntui, kun tuossa saunan lämpöisessä. ”Ei syntyvä sijaansa katso”, päivittelevät ystävät tuoden maitoa ja muuta hyvää kohtalokkaalle kansalaiselleen. Olen monasti ennen saanut kokea inkeriläisten sydämellisyyttä ja suurta vieraanvaraisuutta. Luulossani, etten siitä nyt ollenkaan voi osalliseksi tulla, petyin suuresti. Kokouksen loputtua vietiin minut siistiin rautulaiseen taloon, jossa majaili suuri perhe lempaalaisia. Oikein plinnit paistettiin ja samovarin ääressä inkeriläinen herkkyyys ja sydämellisyys kohosi huippuunsa.

Vielä on käytävä Vepsän kylässä, jonka vain kapea joki

eroittaa Inkerin Kirjasalosta. Kylässä on pakolaisten toimisto ja paljon inkeriläisiä. Suuri kuulijakunta on kokoontunut Hipelin pihamaalle, jossa ihanana elokuun aamuna laulut ja virret ilmoille kaikuivat. Kuulijakunta on vähän parempioisaisia ja kehittyneempää kuin edellisen päivän väki. Heillä myöskin on säilynyt enemmän uskoa tulevaisuuteensa. Herkässä on kuitenkin itku nytkin. Lähes jokaisen silmissä kyyneleet aina silloin tällöin vierivät ja useita itkukohtauksiakin sattuu. Uusia kuulijoita aina tulee ja puheitaikin täytyy jatkaa. Nyt ei ole kuulijoilla kiirettä, virsi virren perästä jatkuu ja hyvin lauletaankin, niin kuin ennen kotona Inkerissäkin. Liikuttava oli erovirsi ”Ah, sielu vallita suo Herran” ja varsinkin säe ”Ei auta meitä suru suuri”. Hartaina istuivat mukana pari nuorempaa venäläistäkin pakolaisaitia lastensa kanssa nauttien toisten kauniista laulusta. Kauan vielä entiset naapurit ja ystävät haastelivat toistensa kanssa, ennen kuin lähtivät väliaikaisiin koteihinsa.

Ilmeelliset ovat kohtalon tiet. Kanssani jäi puhelemaan nuorenlainen emäntä lohduhtoman surun ja epätoivon valtaamana. Olivat eläneet toistakymmentä vuotta Suomen puolella, mutta kun perhe kasvoi kovin suureksi, lyötiin arpaa, ken veljeksistä lähtisi Inkerin puolen taloa hoitamaan. Arpa lankesi hänen miehelleen. Innolla alettiin elämä siellä mutta vajaa vuosi sitä vain kesti. Kevättalvella jo mies vietiin Pietariin vangiksi ja nyt ei ole kolmeen kuukauteen enää mitään kuulunut. ”Ei hän enää ole elossakaan!” huudahti hän epätoivoisena. Eikä siinä vielä kylliksi. Eilen murhattiin hänen veljensä Inkerin puolella. Jo Siperian rintamalla sota-aikana olivat uhkaillleet, ja nyt katalan tekonsa tekivät. Vanha 80-vuotias äitipoloinen oli siellä ruumista etsimässä.

Viimeisen yöni vietin talossa, jonka isäntäväki oli lempaalaisia, vaikka asuneet Suomen puolella jo 14 vuotta. Parempi oli täällä olla, mutta sydän oli kiinni omalla puolella. Isäntä, lähes 70-vuotias, oli sitä vanhaa tervaskantosukua sekä kooltaan, että myös hengeltään. Harvoin tapaa heikäläisissä vanhoissa miehissä niin kehittyneitä ja samalla aatteellisia kuin on vanha Hipeli. Ennen Inkerissä ollessaan ei pannut poikaansa venäläiseen kouluun, Vuolelle asti lähetti, jossa edes oli luterilainen, oman kansan mies opettajana, vaikkapa sielläkin täytyi osaksi venäjäksi opettaa. Kovin häntä sielläkin ahdistettiin, mutta hän vain jyrkästi selitti olevansa suomalainen ja luterilainen. Syvälle oli hänen sydämeensä koskenut, kun sosialistinen liike tuli Inkeriin ja kun oman kansan opettajat ja maisterit saattoivat inkeriläiset riitelemään ja tallaamaan jalkojensa alle niitä voimia, joista inkeriläiset olivat vaikeimpinakin aikoina eläneet. Syvä oli nytkin suru siitä, kun monet Inkerin kansalaisista ovat venäläisten riveissä taistelemassa omia kansalaisiansa vastaan, ryöstämässä ja hävittämässä maataan. Kauan, kauan puheltiin ja viimeksi ukko sanoi: ”Aina on Inkerin kansa orjana ollut, mutta nyt on kärsimystemme mitta täysi”.

Syvälle sattui minunkin tuon patriarkan puheet, miehen, jonka omatkin kärsimykset olivat suuret: Eräs pojista oli kaatunut Viron rintamalla, toinen oli kauan ollut vangittuna Pietarissa, vihollisen hyökkäyksen pelosta oli omaisuus suurelta osalta siirretty metsiin ja koko talo oli inkeriläisen esikunnan hallussa. Kaikki täytyi antaa ja uhrata kansansa hyväksi. Sateinen elokuun ilta pimeni. Menin ulos. Pihalla oli paljon pakolaisten hevosia. Ryhdyin keskusteluun parin nuorukaisen kanssa, jotka olivat haavoittuneet

Venäjän sotakentillä ja kertoilivat niistä hirmun päivistä. Samalla he muistivat veljiänsä, jotka suorittivat nyt ketjussa vahtipalvelustansa Kirjasalon metsissä. ”Heitä poloisia, kun heillä on niin heikot vaatteet, eikä kaikilla ole edes saappaitakaan!” Minäkin tähystelin Maanselille Kirjasaloon päin. Nyt se näytti rauhalliselta, mutta toivottavasti ei kauan, sillä ratkaisun täytyy tulla pian, tällainen onneton tilanne ei voi kauan kestää.

Lähdin yöpuulleni, kuljin vahtihuoneen lävitse, jossa puolen tusinaa vahti- ja esikuntamiehiä sanattomina tuijotti lattiaan pimeässä huoneessa. En hirvinnyt minäkään häiritä tätä kuoleman hiljaisuutta. Kuinka raskaasti heitä painoi kaan kansansa kohtalo! Makuuhuoneessani jo lapset lattiaalla nukkuivat rauhallisesti. Oli onnellinen olotila. Uni karkottui kauas. Samassa huoneessa oli kolmisen viikkoa sitten sattuneen taistelun jälkeen olleet inkeriläiset haavoittuneet. Tunsin heidän kipujansa ja tuskiansa. Maailman tuska niin raskaasti painoi ja ennen muita nyt, rakkaan heimokansani, inkeriläisten kurja kohtalo.

Käiksalmen Sanomat 02.09.1919

Metsäpirtin ’Marta’ yhdistys

toimeenpanee Yleisen Iltaman

syysk 7 pñä Viisjoella komend Peltosen talossa hausalla ja vaihtelevalla ohjelmalla. Näytelmänä ’talonhujari’

alkaa klo 1/2 5 ip

’Marta’-yhdistys

Käiksalmen Sanomat 02.09.1919

Löydetty, kiinniotettu

Kiinni otettu kaurapellostal lampaita, omistajat saavat peria Metsäpirtin Lapanaisista Vilppo Sudelta neljäntoista vuorokauden kuluttua tästä päivästä lukien, muuten menettelen kuin omieni kanssa

Maakansa 02.09.1919

Kansakoulut

Metsäpirtin kunnan kirkonkylän kansakoulun väliaikaiseksi opettajaksi on valittu ja lopullisesti hyväksytty kansakoulunopettajatar Toini Niklander.

Karjala 04.09.1919

Elintarpeiden salakuljetus Venäjälle

Kaksi amerikkalaisen silavan kuljettajaa tavattu kiinni itse teossa.

Kun muudan henkilö viime kuun 31 pñä kulki opettaja J. Koskivaaran pellolla Metsäpirtissä, huomasi hän pellon ojassa olevan säkkejä. Lähemmin niitä tarkastaessa kävi selville, että säkeissä, joita oli kaksi, oli kummassakin noin 50 kg amerikkalaista silavaa. Kun liha kaikesta päättäen oli aiottu salakuljettaa Venäjälle ja katketty ojaan vain odottamaan sopivaa aikaa saatettavaksi rajan yli, tehtiin löydöstä ilmoitus Vaskelan Koukunniemen suojeluskunnille. Nämä asettivat paikalle vahdit tarkkaamaan jutun kehitystä. Seuraavana yönä klo 11-12 aikaan kuulivat vahdit ensin hiljais-

ta vihellystä, hetken kuluttua ilmestyi lihoille pari miestäkin, mutta kun nämä aikoivat käydä säkkeihin käsiksi, astuivat vahdit esiin pidättäen miehet. Heidät tunnettiin Koukunniemestä kotoisin olevaksi Manu Myöhäseksi ja Lapanaisista olevaksi Jaakko Lehtiseksi sekä velvoitettiin saatamaan säkkinsä lihoineen suojeluskunnan haltuun, mistä ne toimitettiin edelleen Metsäpirtissä majailevalle joukko-osastolle.

Kun opettaja Koskivaaran poika seuraavana päivänä ollessaan menossa hevosia juottamaan uteliaisuudesta poikkesi tarkastelemaan kätköpaikkaa, löysi hän vielä kolmannen säkin, jossa siinäkin oli amerikkalaista sianlihaa puolisen sataa kiloa. Tietämätöntä on, oliko tämä säkki ilmestynyt sinne yöllisen tarkastuksen jälkeen vai jäänyt silloin tarkastusentekijöiltä huomaamatta; omistajaa ei sille ainakaan ilmestynyt.

Käkisalmen Sanomat 06.09.1919

Kunnanvaltuusto: 06.09.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanhuoneella 6 päivä Syyskuuta 1919. Läsä olivat puheen- ja varapuheenjohtaja ja 19 valtuuston jäsentä. Poissa olivat valt.jäsenet: (ei yhtään)

1 §

Saaroisten kansakoulun johtokunnan anomus saada teettää 2 uutta uunia koulun luokahuoneisiin hyväksyttiin ja oikeutettiin johtokunta ylittämään tarvittavan määrän koulun menoarviosta tähän tarkoitukseen.

2 §

Kunnallislautakunnasta Erovuodossa olevat jäsenet: Aatami Ap Hämäläinen ja Abram Sp Eeva valittiin molemmat uudelleen.

3 §

Maanviljelysrahaston johtokuntaan valittiin erovuorossa olevien Aatami Viskarin ja Jaakko Koskivaaran sijaan Joo-seppi Eeva ja Heikki Koskinen.

4 §

Holhouslautakunnasta erovuorossa oleva Yrjö Tuokko valittiin uudelleen.

5 §

Kirkonkylän kansakoulun johtokunnasta olivat erovuorossa Salomon Kuoppa ja J.K. Sakkinen. Salomon Kuopan sijaan valittiin Tal Heikki Ap Tuokko ja J.K. Sakkinen uudelleen.

6 §

Terenttilän Kansakoulun johtokunnasta olivat erovuorossa Pekka Paakkinen ja Kaapre Viskari, joiden sijaan valittiin Aleksander Jp Myöhänen ja Mikko Viskari.

7 §

Saaroisten Kansakoulun johtokunnasta olivat erovuorossa

Kuva 2:

Simo Aleksanterinp Hämäläinen ja Tahvo Ap Haapsaari. Simo Hämäläisen sijaan valittiin Simo Pullinen ja Tahvo Haapsaari uudelleen.

8 §

Kunnan Säästöpankin Isännistöstä olivat erovuorossa Salomon Kuoppa, August Susi, Heikki Hämäläinen ja J.K. Sakkinen, jotka valittiin kaikki uudelleen.

9 §

Kunnan Metsälautakunnasta olivat Erovuorossa

Eeva ja varapuheenjohtajaksi Gabriel Viskari. Ja jäseniksi Heikki Ap Peltonen ja Aatami Ap Hämäläinen ja varajäseniksi Matti Vilkki ja Filemon Kuoppa.

21 §

Vuokralautakunnan päiväraha on jo ennemmin ehdotettu mutta vuokralautakunnan lunastus maksujen suuruudeksi ehdottaa Valtuusto viisi (5) markkaa arkilta.

22 §

Jaakko Hyytiältä päätettiin vaatia Elintarvelautakunnan tilit v:lta 1918. Neljännestä (14) vuorokauden kuluttua tästä päätöksestä tiedon saatuaan tahi, ellei niitä siihen saakka tuoda ilmoitetaan asia Maaherran virastolle asianomaista toimenpidettä varten.

Muutosta näihin päätöksiin, paitsi kiireellisessä järjestyksessä tehtyihin, voidaan hakea Viipurin läänin Herra Maaherralta kirjallisilla valituksilla, jotka on Valittajan tahi hänen laillisesti valtuuttamansa asiamiehen jätettävät Viipurin läänin Kansliaan kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa tämän päätöksen julkilukemisesta eli tästä päivästä lukien.

Kokouksen puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu.
Kaapre Pohjalainen
Juho Korkka
Jaakko Paukku

Inkeriläisten pakolaisten avustaminen

Sisäasiainministeriön edustaja tutkimassa pakolaisten oloja.

Perehtyäkseen Suomen rajan yli tulleiden inkeriläisten pakolaisten tilaan, lähetti sisäasiainministeriö äskettäin esittelijäsihteeri Heilimon tutkimaan rajaseudulla olevien pakolaisten oloja ja heidän avustamistaan. Huomioistaan, joista esittelijäsihteeri Heilimo on antanut sisäasiainministeriölle laajan selonteon ja tehnyt niiden johdosta erinäisiä ehdotuksia, on esittelijäsihteeri Heilimo kertonut seuraavaa:

Viime kevään ja kesän kuluessa ja varsinkin kesällä tahtuneiden bolshevikkiryöstöjen aikana, on saapunut rajan yli Suomen puolelle lähes 7000 inkeriläistä pakolaista, etupäässä vanhuksia, naisia ja lapsia. Kuten jo lehdissä on mainittu, on näiden pakolaisten tila ollut tänne saapuessaan varsin surkuteltava. Kotoa oli vaaran lähestyessä lähdeittävä vähin pukimin ja useasti jalkineittakin. Vain osan on onnistunut pelastaa mukanaan murto-osan irtainta omaisuuttaan. Nämä bolshevikkien vainoamat hädänalaiset ovat suurimmaksi osaksi asettuneet Raudun, Metsäpirtin ja osittain Kivennavan pitäjiin, joiden asukkaat ovat koettaneet parhaansa mukaan sijoittaa kodittomat omalle alueelleen.

Raudun aseman lähistöllä sijaitsee ns. inkeriläisten pakolaisten avustuskanslia, joka toimii kansanedustaja Kokon johdolla ja jossa kaikki pakolaiset luetteloidaan. Pakolainen, joka ei ole tämän kanslian kirjoissa, ei voi tulla osalliseksi avustuksesta. Avustettavat ovat jaetut 11:n s.hoitopiiriin, joiden kunkin etunenässä on järjestyskykyinen pakolainen, piirimies, joka jakaa avustuksen korttijärjestelmän mukaan. Avustuspiirin asiamies tekee jakamistaan avustuksista tiliä komitean kansliaan. Elokuun aikana on noin 3800 pakolaista saanut nauttia avustusta. Loput ovat tulleet toimeen niillä varoilla, joita he ovat saaneet pelastetuiksi paetessaan asumaisijoiltaan tai sitten hankkimalla ansiotyötä Suomen puolelta. Avustustyötä varten on käytetty valtion varoja, joilla on ostettu Viipurin elintarvetoimiston välityksellä elintarpeita, etupäässä jauhoja, ryynejä, papuja ja silavaa. Jaettavat annokset ovat olleet jonkun verran pienemmät kuin Suomessa yleensä korttijärjestelmän mukaan jaetut annokset. Suurena apuna ravinnon hankkimisessa pakolaisille on ollut se seikka, että pakolaiset saivat paetessaan rajan yli tuoduksi tänne noin 500 lehmää, joiden maito on jaettu, mikäli siitä on riittänyt, pakolaisille etupäässä tietyksi lapsille. Venäjän puolella rajaa olevat ns. inkeriläiset rintamasotilaat, jotka yhä edelleen pitävät Kirjasalon seutuvilla rintamaa bolshevikkejä vastaan, eivät ole ensinkään joutuneet osallisiksi tästä avustuksesta, vaan ovat he saaneet osittain avustusta amerikkalaisten lähettämistä varoista. Yleensä voi sanoa, että pakolaisten muonitus on tähän asti ollut vaikeuksista huolimatta tyydyttävä.

Pakolaisten asunto-olot eivät tietystikään ole voineet järjestyä moitteettomalla tavalla, mutta kesän aikana on sentään hyvällä tahdolla saatu pakolaiset sijoitetuksi yllämainittujen rajapitäjien taloihin ja entisiin venäläisiin hoveihin. Kesän aikana on tämä ollut mahdollista, mutta talven varalta täytyy ryhtyä tarmokkaihin puuhiin asuntojen hankkimiseksi. Tässä suhteessa tuottanee jonkun verran vaikeuksia se seikka, etteivät pakolaiset juuri mielellään tahdo poistua rajaseuduilta kauemmaksi siitä syystä, että useimmilla on rajan

toisella puolella, osittain juuri Kirjasalon rintamallakin, läheisiä sukulaisia ja perheenjäseniä, joiden kohtalo on omiaan huolestuttamaan heitä. Tuon tuostakin he saavat kyllä kotipuolestaan viestejä, mutta ne eivät kerro hyvää. Milloin tulee tieto, että on joku perheen jäsenistä murhattu tai raastettu bolshevikkien punaiseen armeijaan, milloin taasen, että koti on perin pohjin ryöstetty ja hävitetty.

Avustuskomitea on ryhtynyt tarmokkaihin toimenpiteisiin saadakseen työhön kykeneville pakolaisille työpaikkoja. Tähän mennessä onkin avustuskomitean onnistunut saada osittain ansiotyötä pakolaisille ei ainoastaan rajaseudun pitäjistä, vaan vieläpä kauempaakin, esim. Sakkolassa, Valkjärvellä ja Käkisalmissa.

Mielihyvällä on todettava, että järjestys pakolaisten keskuudessa on hyvä. Inkeriläiset itse mukautuvat oloonsa ja ylläpitävät järjestystä. Tässä suhteessa ovat yllämainitut piirimiehet tehneet hyvin tehtävänsä. Paikkakunnan asukkaat ovat ottaneet onnettomat pakolaiset suurella myötätunnolla vastaan ja koettavat kaikin voiminsa lieventää heidän kovaa kohtaloaan. On ollut luonnollista, että Suomen hallitus on ryhtynyt suojaamaan ja avustamaan turvattomia pakolaisia. Tarkoitusta varten myönsi valtioneuvosto aikaisemmin 175000 mk suuruisen määrärahan kuukaudessa elo-, syys- ja lokakuuksi, mutta kun se oli tarkoitettu vain 1000 pakolaisen avustamiseksi, osottautui se avustuksen jakoon ryhdyttäessä liian pieneksi. Sen vuoksi oli ryhdyttävä pohtimaan lisätyn määrärahan myöntämistä.

Jotta menestyksellinen pakolaisten avustaminen voisi jatkua, täytyy tietysti valtion erittäin tuntuvalle tavalla tukea avustustyötä. Suunniteltaessa jatkettua avustustoimintaa on laskettu, että näistä noin 7000 pakolaisesta tulisi nauttimaan avustusta noin 4000. Muiden oletetaan tulevan toimeen työansioillaan. Kunnes valtioneuvosto on ehtinyt vahvistaa tekeillä olevan laajemman avustussuunnitelman ja myöntää sen toteuttamiseksi tarvittavat määrärahat, myönsi hallitus äsken tapahtuneessa esittelyssä syyskuun avustustoimintaa varten ennen myönnetyn 175000 markan lisäksi 200000 mk ja kuluneen elokuun ajaksi 210000 markkaa entisen määrärahan lisäksi.

Käkisalmen Sanomat 09.09.1919

Salakuljetus

Tullimiesten tekemä takavarikko Tämänkuun 6 pnä takavarikoi tullihöyrylaiva Mäntyluoto Laatokalla eräiltä salakuljettajilta, jotka olivat matkalla Venäjälle, ruisjauhoja, ohraryynejä, kahvia, sokeria, sikuria, läskiä, saippuasuodaa, valmiita paitoja ja naisten kenkiä. Salakuljettajat, jotka ovat tällä alalla vanhoja tekijöitä, pidätettiin ja tullaan heitä aikanaan syyttämään.

Käkisalmen Sanomat 09.09.1919

Vapaussankariemme muistomerkit

Metsäpirtin uhrien muistomerkki paljastettu 20.07.1919.

Suomen Kuvalehti 13.09.1919

Inkeriläisten kokous Kirjasalossa ja Raudussa

Kuva 3:

Kuten viime numerossa lyhyesti mainitsimme, pidettiin viime sunnuntaina Kirjasalossa Inkerin edustajain kokous, jossa ratkaistiin useita tärkeitä Inkerin vapaustaistelua koskevia asioita sekä asetettiin uusi Inkerin väliaikainen hoitokunta. Nyt olemme tilaisuudessa tästä kokouksesta antamaan seuraavat tarkemmat tiedot:

Viime lauantaina kokoontui Helsingissä toimineen Inkerin väliaikaisen toimikunnan jäseniä sekä muita Inkerin asiain harrastajia Raudun pitäjän Vepsän kylään maanv. Hipelin taloon neuvottelemaan Inkerinmaan asioista. Seuraavana aamuna klo 10 lähdettiin mainitusta paikasta lähellä olevalle Suomen ja Venäjän rajalle, jonne samaan aikaan saapui myöskin Pohjois-Inkerin ensimmäisen rykmentin esikunta. Molemmat matkueet kohtasivat toisensa rajalla olevan puron yli johtavalla sillalla, jossa Inkerin vapaaehtoinen sotilassoittokunta soitti ”Nouse Inkeri” ja kapteeni Rihtniemi Pohjois-Inkerin ensimmäisen rykmentin puolesta puheella tervehti suomalaisia edustajia ja Inkerin väliaikaisen hoitokunnan jäseniä. Tämän jälkeen soitti soittokunta ”Porilaisten marssin” ja suomalaiset edustajat jättivät kapteeni Rihtniemelle käkisalmelaisten ja rautulaisten naisten yhteisesti ompeleman Pohjois-Inkerin ensimmäisen rykmentin lipun, joka kannettiin läheiselle kentälle, jossa inkeriläiset sotajoukot seisoivat. Lippu otettiin vastaan innostunein hurraahuudoin. Kirkkoherra Sonny toimitti lipun vihkimisen, jonka jälkeen torvisoittokunta soitti ”Jumala ompe linnamme” ja pidettiin useita innostavia puheita.

Juhlahetken jälkeen oli paraati, johon otti osaa lukuisasti inkeriläisiä vapaaehtoisia sotilaita.

Paraatin jälkeen siirtyivät juhlavieraat ja yleisö Suomen puolelle Hipelin talon kuusilla koristetulle pihamaalle, jossa kirkkoherra Sonny suoritti jumalanpalveluksen ja vietettiin yleinen kansanjuhla. Inkerin väliaikaisen hoitokunnan edustajat pitivät useita puheita, joissa selostivat hoitokunnan toimintaa ja kehottivat Inkerinmaan väestöä yksimielisesti ja tarmokkaasti uhrautumaan ja taistelemaan Inkerinmaan vapauden puolesta. Mieliala juhlassa oli toiverikas ja innostunut.

Iltapäivällä kokoontuivat elintarvepiirittäin valitut edustajat luvultaan 48 Tikanmäen kansakoululle valitsemaan uutta hoitokuntaa. Keskustelu niistä periaatteista, joita uuden hoitokunnan toiminnassaan olisi noudatettava muodostui var-

sin laajaksi. Kaikki olivat sitä mieltä, että Pohjois- ja Länsi-Inkerin välillä ei ole sellaista yhdyssidettä, että nämä voisivat toimia saman hallintoelimen alaisena, jonka vuoksi Pohjois-Inkeriä varten on valittava oma erityinen hoitokuntansa. Länsi-Inkeri on maantieteellisesti sellaisessa asemassa, ettei sen Suomeen yhdistämisestä voi olla toiveitakaan jotavastoin Pohjois-Inkeri on Suomen rajalla ja sen väestö mitä hartaimmin toivoo saada liittyä Suomeen. Myöskin se seikka, että Länsi-Inkerin vapausjoukot ovat alentuneet kenraali Judetrishin johdettavaksi, on vaikuttanut vastenmielisesti pohjois-inkeriläisiin ja on tuntuvasti kylmentänyt pohjois- ja länsi-inkeriläisten välejä. Hoitokuntaan päätettiin valita 8 jäsentä, joista kolme tulisi olemaan Helsingissä ja viisi toimikunnan toimintapaikassa Raudussa. Toimitetussa vaalissa tuli hoitokuntaan valituksi 7 inkeriläistä ja yksi suomalainen.

Paitsi hoitokunnan vaalia ja työsuunnitelmaa, neuvoteltiin kokouksessa useista muista Inkerinmaan vapauttamista koskevista kysymyksistä.

Käikisalmen Sanomat 18.09.1919

Kaakkoisrajalta Raudusta

Myöhään maanantai-iltana ja aikaiseen tiistaiaamuna kuului rajan takaa Lempaalan suunnalta useita erittäin kovia räjähdyskysiä. Niiden aiheuttajasta ei ole saatu tietoja.

Tiistaina päivällä nähtiin Metsäpirtissä lentokone tulevan Venäjän puolelta ja pitkin Laatokan rannikkoa lentävän pohjoista kohden. Lentokone on nähtävästi ollut sama, joka tiistai-iltana laskeutui alas Pyhäjärven Salitsan rannalla.

Viime maanantaina näkivät inkeriläisten tiedustelijat Kirjasalon hovin pellolla kymmenkunta vihollisen tiedustelijaa, jotka kuitenkin ilman muuta poistuivat. Muuta mainittavaa ei rajalla ole tapahtunut.

Käikisalmen Sanomat 18.09.1919

Karjalan kannaksen yhdysrata

...

Suomenlahden ja Laatokan välinen kanava, jonka rakentamiskysymys on jo saanut osakseen huomattavaa puolustusta, auttaisi kyllä nyt puheena olevien seutujen liikenneoloja kesän aikana, jos se vielä tulevaisuudessa toteutuisi. Mutta tämän kanavan rakentaminen ei tarvitse estää puheena olevan yhdysradan rakentamista, sillä sekin puolestaan voisi kaivata rautatietä tukenaan.

Karjalan kannaksen puolustustakin silmälläpitäen olisi yhdysradalla erittäin suuri merkitys. Tämä rata rakennettuna Perkjärveltä lähtien Kyyrölän kautta Vuoksen eteläpuolella olevan järviolueen pohjoispuolitse vahvistaisi Kannaksen puolustusta huomattavassa määrässä. Hiitolan-Raasulin radalla voisi yhdysrata päättyä Kiviniemeen. Täten muodostuis radasta mitä voimakkain sotilaallinen yhdysside kannaksen molempien tukiratojen välille.

Edellisessä mainitsimme yhdysradan suunnaksi Perkjärvi - Kyyrölä - Kuusa - Pasuri - Kiviniemi. Mutta voitaisiin rata ajatella lähteväksi myös Galitsinasta, jolloin se kulkisi Muolaan järven pohjoispuolitse Kuusaan. Kummassakin ta-

pauksessa tulisi yhdysradan koko pituus olemaan vain n 55 km. Muuten on maanlaatu yleensä erittäin edullinen tälle ratarakennukselle, joten sen toteuttaminen tulisi suhteellisen huokeaksi.

Vertailllessamme matkoja Viipurista Hiitolan kautta ja toiselta puolen tämän yhdysradan kautta esim Kiviniemeen, on havaittavissa huomattava erotus, joka sekin osaltaan painostaa yhdysradan tärkeyttä. Hiitolan kautta tulee matkaa Viipurista Kiviniemeen 172 km ja kestää tuo matka aikatauluvaikkeuksien takia nykyisin noin 10 tuntia. Yhdysrataa olisi sama matka Perkjärven kautta vain n 96 km ja Galitsinan kautta n 84 km ja voitaisiin matka tätä tietä Viipurista Kiviniemeen järjestää enintään 3 1/2 tunniksi.

Kulkiessaan tiheitten asutusseutujen kautta keskittyisi yhdysradalle vilkas liikenne, joka puolestaan takaisi valtiolle radan kannattavuuden. Ja tulevaisuudessa kehittyisi radan kannattaminen vielä taatummaksi, sillä emme epäile, ettei tämä rarasuunta ajan pitkään muodostuisi Suomenlahden ja Laatokan väliseksi yhdysradaksi, so Kannaksen poikkiradaksi, jonka päätepisteinä olisivat toisaalla Koivisto ja toisaalla Metsäpirtti tai Sortanlahti.

Tämän merkitykseltään monipuolisen, yleishyödyllisen yhdysradan rakentamista pidämme tärkeänä, jopa kiireellisenä ja toivomme sen saavan osakseen asianomaisten suosiollisen huomion.

Suunta 20.09.1919

Metsäpirtin herrain tilit sekaisin

Metsäpirtin kunnanvaltuusto on ollut halukas näkemään Suojeluskunnan tilit v 1918, mutta se ei niitä ole selvänä saanut. Se myönsi varoja suojeluskunnalle 100000 mk, mutta nyt ei tiedä mihin ja miten ne on käytetty. Tämän vuoksi se kokouksessaan tk 6 p:nä päättikin kieltää suojeluskunnalta kaiken luoton.

Samoin päätti valtuusto vaatia Jaakko Hyytiältä selvän elintarvelautak tileistä v 1918 11 vuorokauden kuluessa.

Kansan Työ 20.09.1919

Kuulutus - Metsäpirtin elintarvelautakunta

ilmoittaa täten, että niiden maanviljelijöiden, joiden on luovutettava viljaa valtiolle on tuotava viljansa hyvin puhdistettuna, elintarvelautakunnan varastoon Koselan Osuuskaukalle, ennen ensi lokakuun 15 päivää, tahi annettava sitoumus luovutusmääräyksen täyttämisestä. Maanviljelijät, jotka tämän laimin lyövät tulevat saamaan vihljastaan 40 penniä halvemman hinnan kilolta, kuin jos täyttävät velvollisuutensa aikanaan.

Samalla huomautetaan siitä, että kun puolet luovutettavasta viljasta on kauraa niin tulee kaurojen joita elintarvelautakunnalle tuodaan, kelvata täysin virheettömästi siemenviljaksi, olla täysin itävää ja puhdasta, muuten ei niitä vastaanoteta.

Lopuksi ilmoitetaan, että lupatodistuksia viljan vapaaseen käyttöön voivat ne maanviljelijät, jotka ovat sitoumuksensa

täyttäneet, saada elintarvelautakunnan kansliasta. Samoin on sieltä saatavissa viljanmyyntitarjouksia varten lomakkeita.

Lopuksi huomautetaan että viljeliäin, jotka eivät voi luovutusmääräystä täyttää on tästä tehtävä ilmoitus ennen lokakuun 1 päivää 1919 Elintarvelautakunnalle.

Metsäpirtissä 16 päivä syyskuuta 1919

Elintarvelautakunta

Maakansa 20.09.1919

Salakuljetuksesta tuomittuja

Käkisalmen raastuvanoikeuden istunnossa eilen tuomittiin joukko Metsäpirtistä tai Raudusta kotoisin olevia salakuljettajia sakkoihin, joiden yhteinen summa oli 10500 mk ja menettämään valtiolle salakuljetuksesta saamiaan rahoja 6084 ruplaa.

Metsäpirttiläisiä salakuljettajia sakotettiin seuraavat: Juho Myöhänen 400 mk ja menettämään valtiolle 1335 ruplaa, Maria Porovikoff 100 mk ja menettämään 1750 ruplaa, Anna Raatikainen o.s. Porovikoff 400 mk, Anna Maria Kiiski 300 mk, Anna Repo 300 mk, Tahvo Tuomaanp. Hyytiä 900 mk, Simo Tuomaanp. Ahtiainen 900 mk, Antti Mikonp. Tuokko 300 mk, Aapro Kuoppa 300 mk, Anna Maria Kaaprent. Torikka 300 mk, Lovisa Paavont. Eeva 300 mk, Mikko Aapronp. Ahtiainen 200 mk, Esaia Pasuri 1000 mk, Mikko Illinoff 400 mk ja vaimonsa Varpu Illinoff 400 mk ja menettämään valtiolle 2999 ruplaa, Paavo Heikinp. Hämäläinen 400 mk, Maria Heikint. Peltonen 300 mk, Aini Maria Hämäläinen 300 mk, Hanna Maria Peltonen 300 ja Katri Vilpont. Kurri 300 mk.

Rautalaisista salakuljettajista sakotettiin Maria Kirilint. Lappista 400 mk, Riitta Juhont. Kuoppaa 400 mk, Juho Edvard Repoa 500 mk, Eino Ruotsia 100 ja Juho Nuijaa 500 mk.

Muuten tuntuu salakuljetus olevan erikoisen kannattavaa rahia. Syytettyjen kertomusten mukaan maksaa esim. suola Venäjällä 75 ruplaa kilo ja tulitikut 14 ruplaa puntti. Eräs syytetyistä kertoi vieneensä veneellä Laatokkaa pitkin Venäjälle 300 kiloa suolaa. Siellä hän joutui kuitenkin suomalaisten bolshevikkisotilaiden vangiksi ja takavarikoivat nämä häneltä suolat omiin tarpeisiinsa. Varkaudesta pääsi hän sitten karkaamaan vartijainsa nukkuessa.

Käkisalmen Sanomat 23.09.1919

Bolshevikit 'tyhjentävät' Venäjänpuoleista kannasta

Koko tämän viikon on kaikkia Inkeristä Suomen rajalle johtavia teitä pitkin saapunut suuria pakolaisjoukkoja, pääasiallisesti naisia, vanhuksia ja lapsia. Nämä on saanut liikkeelle Venäjän puolella Kannasta ryöstämään, murhaamaan ja polttamaan levittäytyneet suuremmat tai pienemmät aseistetut bolshevikkijoukot, jotka risteillen Kannaksella aina Laatokasta Suomenlahteen saakka levittävät hävitystä ympärilleen. Mitä eivät saa kuljetetuksi mukanaan, sen pistävät ne armotta palamaan ja niinpä roihuavatkin kaikkialla inkeriläisten vielä sodalta säästyneet rakennukset

ja muu kiinteä omaisuus. Kaikki asukkaat, jotka ovat vain kenneet yrittämään pakosalle, ovat koottuaan sen vähäisen omaisuuden minkä ovat kiireessä ehtineet haalia kokoon, lähteneet kulkemaan Suomen rajaa kohden. Näitä pakolaisia on kerääntynyt kaikkialle missä Venäjän puolelta tulevat maantiet leikkaavat Suomen rajan, mutta vallankin Kivennavan pitäjän Joutselän kohdalla ilmoitetaan niitä olevan suuret joukot. Odottaessaan pääsyä Suomen puolelle ovat ne lehmiseen ja hevosineen majoittuneet lähellä oleville pelloille ja niityille.

Mikäli on saatu tietää läänin maaherralta, on parhailaan neuvottelut käynnissä pakolaisten sallimiseksi tulla rajan yli Suomen puolelle.

Käkisalmen Sanomat 23.09.1919

Bolsheviki-laivan kaappaus Laatokalla

Tämän kuun 10 p:nä valtasi 8 Porin rykmentin I pataljoonan 1 komppanian sotilasta komppanianpäällikkö, luutnantti Nurmen ja vääpeli Forsströmin johdolla Laatokalla suuren venäläisen höyrylaivan 'Bravdan' (ent Duna), joka oli ajanut karille Suomen rajan kohdalla vain 10 km päässä rannasta. Tapahtuman kulku oli seuraava.

Heti Tapparista käsin saatua tiedon laivasta - annamme luutnantti Nurmen itsensä kertoa - otin mukaan vääpeli Forsströmin ja 8 vapaaehtoista miestä (joita muuten ohimennen sanoen olisi tullut vaikka koko komppania) ja konekiväärillä varustettuna erällä inkeriläisten valtaamalla pienellä hinaajalla läksimme Laatokalle. Kävi kumminkin kova myrsky, jonka takia emme päässeet pitkälle, vaan saimme tyhjin toimin palata takaisin, kiittäen ettemme jääneet laineisiin, jotka valtoiminaan löivät yli laivapahasemme. Jäimme ankkuriin Taipaleenjoen suuhun odottamaan myrskyn tyyntymistä, mikä tapahtuikin seuraavaan aamuun mennessä. Silloin lähdimme kello 4 uudelleen matkaan. Puoli 6 tienoissa pääsimme laivan läheisyyteen. Ajoimme ensin kauempaa sen ohi nähdäksemme, oliko mitään muuta laivaa piilossa sen takana. Laivalla ei ollut lippua eikä sieltä annettu mitään merkkejä. Lähemmäksi ajettuamme ammuimme siihen pari laukausta saadaksemme selville sen aseistuksen. Parin minuutin kuluttua vedettiin kuitenkin valkoinen rääsy laivan mastoon ja samalla lähti sieltä vene meitä kohti. Siinä oli kapteeni parin miehen kanssa. Hän ilmoitti laivan olleen matkalla Tuuloksesta Pietariin puulastissa ja ajautuneen karille 9 päivän aamuna klo 5. Sanoi, ettei heillä ollut aseita. Olivat luultavasti heittäneet mereen, sillä nykyään ovat kaikki bolsheviki-laivat aseistettuja. Menimme laivaan ja ilmoitin sen takavarikoiduksi Suomen valtiolle sekä otin haltuuni laivan paperit. Vedimme eläköön kaikuessa mastoon Suomen lipun bolshevikien hieman karisaina katsellessa toimiamme.

Sen jälkeen aloitimme pelastustyöt. 4 tuntia saimme uuras- ta ankarassa puuhassa, mutta sitä suurempi oli ilomme, kun laiva sitten irtaantui karilta. Kohta matkalle kohti kotirantoja! Ja Taipaleenjoen suulla oli vastassa sankat ihmislaumat, jotka liehuvien liinoin ja hurraahuudoin tervehtivät uutta, uljasta lisäystä isänmaan laivastoon.

Suomen Kuvalehti 27.09.1919

Opettajavaaleja

Metsäpirtin kunnan kirkonkylän kansakoulun väliaikaiseksi opettajaksi on valittu ja lopullisesti hyväksytty kansakoulunopettajatar Toini Niklander

Opettajain lehti, 03.10.1919

Majatalot ja kyydinhoito Metsäpirtissä

Majatalon ja kyydinpito Metsäpirtissä tarjottiin huutokaupalla vk 25 päivänä. Metsäpirtin majataloa tarjoutuivat hoitamaan seuraavat: Entinen majatalon hoitaja A Kuoppa 5700 mk, maanvilj Salomon Susi 2795 ja tal Aapro Susi 2950 mk maksusta vuodessa.

Maakansa 03.10.1919

Kunnanvaltuusto: 11.10.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanhuoneella 11 päivä Lokakuuta 1919.

Läsnä olivat puheen- ja varapuheenjohtaja ja kaikki valtuuston jäsenet.

1 §

Kokous myönnettiin lailliseksi.

2 §

Kunnan vuokralautakuntaan valittiin ennen valittujen lisäksi varsinaisiksi jäseniksi Torpparit Aatami Heikinp Hyytiä Arkuntanhuasta No 12 ja Heikki Piironen Martinkorholasta.

3 §

Karjakko Aino Härkösen anomus saada kunnalta vapaat polttopuut hylättiin.

4 §

Karjalan kannaksen komitean kehotuksesta valittiin kannaksen kuntien yhteiseen neuvottelukokoukseen Viipuriin t.k. 27 p:nä Valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen ja Maanv Heikki Koskinen ja varalle Räättäli Simo Tahvonp Susi. Valtakirjaksi edustajille tulee ote tästä pöytäkirjasta.

5 §

Lappeen kunnallistoimiston kirjelmä Koskeva kunnan liittymistä 'Valistus tarpeiden osuusliike' nimiseen osuuskuntaan, ei antanut valtuuston

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu

Juho Korkka

Heikki Koskinen

Aleksei Tuokko

Kunnanvaltuusto: 01.11.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanhuoneella 1 päivä Marraskuuta 1919.

Läsnä olivat puheen- ja varapuheenjohtaja sekä toiset valtuuston jäsenet paitsi Heikki Koskinen, Juho Hp Peltonen

ja Elias Eeva.

1 §

Läänin Maaherranviraston kiertokirjeessä No 15695 vaadittiin ehdotukseksi: mitkä tiet kunnassa olisivat maanteinä kunnassa pidettävät, Valtuusto päätti ehdottaa seuraavat tiet maanteiksi:

- 1) Terenttilän kylästä yleisestä valtatiestä Koukunniemen kylään johtava maantie molempine haaroineen, joista edellinen johtaa Kirvesmäen laivarantaan ja jälkimmäinen Koukunniemen kylän No 3:n rantaan johtava tie.
- 2) Saaroisten kylästä Saunasaaren tulli ja luotsiasemalle johtava tie.
- 3) Vanhajaaman kylästä n.s. Saloon johtava tie.
- 4) Wiisjoelta Joentaan kylän kautta Martinkorholan kylään johtava tie.
- 5) sekä Martinkorholan kylästä Joentakaan ja sieltä edelleen Raudun Korleelle johtava tie.

2 §

Leski Aune Kuparisen Terenttilästä anomus saada alaikäiset lapsensa Kunnan hoitoon hylättiin.

3 §

Koska kunnan Asutuslautakuntaa ei ole vielä uusittu uuden kunnallisasetuksen mukaisesti, niin päätettiin kuntaan valita asutuslautakunta lain säätämässä järjestyksessä.

4 §

Asutuslautakuntaan valittiin kiireellisessä järjestyksessä puheenjohtajaksi: Jooseppi Eeva ja jäseniksi Aatami Hp Hyttiä ja Aatami Ap Hämäläinen ja varalle Opett Tuomas Toiviainen ja Torppari Matti Vilkki.

Julistettiin valitusosotus

Waltuuston puolesta
Heikki Loponen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu:
Simo Susi
Juho Korkka
Aleksi Tuokko

Julkiluettu kunnantuvassa 1.12.1919
Heikki Loponen

Bolshevikkien suunnitelma Pohjois-Inkerin hävittämiseksi

Varmalta taholta saadun tiedon mukaan ovat bolshevikit päättäneet hävittää koko Pohjois Inkerin aina Pietaria myöten. Mainitulta alueelta kuljetetaan kaikki eläimet ja elintarpeet Pietariin. Sinne on tätä ennen väkipakolla kuljetettu kaikki 18 vuotiaat ja sitä vanhemmat miehet ja naiset. Tämän jälkeen kuljetetaan kaikki Inkerinmaan asukkaat sisä-Venäjälle ja talot ja muut rakennukset poltetaan. Tällainen 'tyhjentäminen' toimitettiin viime viikon lopulla Miikkulaisten kylässä, jossa nyt enää tuskin on yhtään taloa tai muuta rakennusta olemassa.

Metsäpirtistä ilmoitettiin meille eilen: Rajan takana käyneiden tiedustelijain ilmoituksen mukaan on Miikkulaisten kylä poltettu ja hävitetty niin ettei yhtään rakennusta ole jäänyt jällelle.

Käkisalmen Sanomat 01.11.1919

Pakolaistulva rajan yli on suunnaton

Viime päivinä on pakolaisia tullut rajan yli suunnattomasti. Kirjasaloon ja Korkeamaalle, jotka seudut edelleenkin ovat inkeriläisten vapaajoukkojen hallussa, on pakolaisia kokoontunut tuhansittain rajan yli pääsyä odottamaan. Rautuun on viime päivinä tullut pakolaisia noin 600 - 800 henkeä päivässä. Myöskin Metsäpirttiin on pakolaisia tullut enemmän kuin sinne voidaan majoittaa. Rajan läheisyydestä kotoisin olevat pakolaiset ovat tuoneet osan irtaimistosta mukanaan, mutta etempää olevat ovat tulleet aivan tyhjiltään. Suurin osa pakolaisista on mitä kurjimmissa asemassa ja tarvitsee pikaista elintarve- ja vaatetusapua.

Käkisalmen Sanomat 01.11.1919

Yliloikkarien lukumäärä lisääntyy

Muutamia päiviä sitten tuli Suomen puolelle nelisenkymmentä neuvostoarmeijan nostoväkeen kuuluvaa sotilasta, antautuen vangiksi. He kertoivat, että koko pataljoona olisi tullut samalla kertaa, mutta ei onnistunut pääsemään, sillä jokaisen nostoväkipataljoonan läheisyyteen on sijoitettu joukko 'luotettavia' kommunisteja, jotka avaavat kuulariikutulen pataljoonaa vastaan heti, jos sen keskuudessa karkaamisen merkkejä huomataan. Suuret joukot väkipakolla bolshevikkiarmeijaan vietyjä inkeriläisiä on tällä tavalla saanut surmansa.

Käkisalmen Sanomat 01.11.1919

Bolshevikien kauhutyöt Inkerinmaalla

Suomalaiset kommunisti etunenässä

Sen lisäksi, mitä viime lauantaina kerroimme Inkerinmaan kauhuista, ilmoitetaan meille Metsäpirtistä:

Inkerinmaalla ovat punaiset viime keskiviikkona, torstaina ja perjantaina polttaneet Laatokan rantakylä, mm kaikki Miikkulaisten kappelin kylät ja kirkon, häväistyään sen sitä ennen mitä törkeimmällä tavalla. Tuhanne inkeriläiset ovat näin ollen ilman kattoa päänsä päällä. Pakolaisten kertomusten mukaan ovat murhapolttajat olleet suurimmaksi osaksi suomalaisia kommunisteja.

Inkeriläisten pakolaisten sijoittaminen rajapitäjissä tuottaa tavlvisaikana voittamattomia vaikeuksia, kun siellä muutnekin asutaan perin ahtaasti. Myöskin karjan ruokaa on ajanpitkään mahdoton saada pakolaisten jotenkin runsaslukuiselle karjalle.

Uusi Suomi 04.11.1919

Kunnallisvaalien valmistelut

Metsäpirtin maalaisliiton kunnallistoimikunnan kutsusta pidettiin Metäspirtin M I valitsijayhdistyksen perustava kokous, kunnanhuoneella Sunnuntaina 2 p marraskuuta heti kir-

konmenojen loputtua, perustettiin valitsijayhdistys, jonka ehdokkaiksi asetettiin seuraavat henkilöt:

J K Sakkinen, kirkkoherra
Salomon Laulajainen,
taloll Simo Tp Susi,
maanvilj Juho sp Pauku,
maanviljelijät Vilppo Vp Susi, Matti Lopenen, Heikki Ha-
takka
ja varalle:
Tahvo Haapasaari,
maanv Elias Eeva,
maanv Tuomas Hämäläinen sekä
tilintarkastajiksi T P Heikkinen kaupanhoitaja
N Timofejff kauppias ja varalle
Juho Paksu maanv
Juho Jääskeläinen opettaja

Edellä olevat ehdokkaat asetettiin kokouksessa aivan yksimielisesti ja toivotaan että kuntamme kansalaiset pitävät kunniavelvollisuutetaan toimia niin että edellä sanottu lista saa vaaleissa sen kannatuksen jonka se hyvin ansaitsee onhan sen ehdokkaiden ansiot kieltämättä parhaat koko kunnassamme joten on toivottavaa että heidän kykynsä tulevat myöskin käytetyiksi, sillä niitä kunnallinen elämämme kyläkin kaipaa.

Inkeriläisiä pakolaisia on tullut viime päivinä taas paljon rajan yli mm tänne Metsäpirttiin suurin osa mitä kurjimmas-
sa tilassa, omaisuus on täytynyt kaikki jättää, samoin kodit, jotka nyt jo ovat tuhkana sillä kyliä polttavat bolshevikit pohhois Inkerissä yhden toisensa jälkeen ja meillä rajalla asuvilla on joka päivä ja yö tilaisuus ihailla valt tulipaloja rajan tuolla puolen eli toisin sanoen katsella miten 'paratiisia' perustetaan maanpäälle Leninin ja Bakuninin oppien mukaisesti joiden oppien ihailijoita on muuten niin paljon täälläkin, mutta sopisi niidenkin nyt katsoa minkälaista on se 'työväen diktaturin ihmisyy' sillä Inkerissä esiintyy se nyt täydessä loistossaan.

Maakansa 06.11.1919

Käkisalmen raastuvanoikeuden maanantainen istunto

Tullikavalluksesta tuomittiin

räätäli Pekka Tuokko 1200 mk
mäkitupalainen Anna Pauku 600 mk
tal tytär Anna Hämäläinen 600 mk
työm Vilppo Hämäläinen 600 mk
talo pojat Albert Hyytiä 400 mk, Heikki Hyytiä 400 mk,
Salomon Hyytiä 100 mk
ja Heikki Peltonen 100 mk
tal Martti Tirri 1000 mk
ja tal Taavetti Tirri 1000 mk
ja työm Tahvo Susi 400 mk sakkoon.

Kaikki tuomitut ovat kotoisin Metsäpirtin pitäjistä.

Maakansa 06.11.1919

Toimenpiteitä kaakkoisen rajan sulke-

misen tehostamiseksi

Kaikki Suomesta päin rajaa lähestyvät ammutaan ilman muuta

Sen johdosta, että kaikki tähänastiset toimenpiteet salakuljetuksen ehkäisemiseksi Suomesta Venäjälle ovat osoittautuneet sikäli tehottomiksi, että salakuljetus on päivä päivältä melkein lisäantynyt ja käynyt yhä julkeemmaksi, tulee Rajamaan komendantti, sikäli kuin meille sanotusta komendanttivirastosta illalla ilmoitettiin antamaan julistuksen missä vahtisotilaille annetaan oikeus ilman edelläkypää varoitusta ampumalla pysähdyttää jokaisen, joka täältä käsin yrittää lähestyä rajaa.

Käkisalmen Sanomat 08.11.1919

Inkeriläisten pakolaisten avustaminen

Pakolaisia Raudussa ja Metsäpirtissä yht 7580 henkeä

Inkeriläisten pakolaisten avustuskomitean ilmoituksen mukaan on pakolaisia Raudussa ja Metsäpirtissä nykyään 7580 henkeä. Aluksi järjestettiin näiden elintarpeiden saanti siten, että pakolaisille annettiin matkaleipäkortti, kun ei ollut varmuutta siitä, tulisivatko nämä kauvankin viipymään. Sitten ryhdyttiin heille jakamaan leipäviljaa henkilöluetteloiden mukaan piirimiesten välityksellä, joita inkeriläisillä on ollut kaikkiaan 12 niissä kylissä, joissa pakolaisia on ollut sijoitettuna. Leipäviljaa on täten pakolaisille jaettu n 1 kg 700 gr henkeä kohti viikossa. Sokeria on jaettu yksi kerta, kaikkiaan 4200 kg, josta määrästä on tullut henkeä kohti n 200 gr. Nytemmin on Viipurin läänin läntinen elintarve-toimisto päättänyt, että pakolaisille jaetaan vakinaiset leipäkortit kuten muillekin asukkaille. Terijoella, missä pakolaisia on ollut vain vähän (vasta viime aikoina on niiden lukumäärä kasvanut niin, että niitä nykyään on n 300) ovat pakolaiset jo tähänkin saakka saaneet vakinaiset leipäkortit ja siis samat annokset kuin paikkakunnan muutkin asukkaat.

Suomen Sosialidemokraatti 20.11.1919

Metsäpirtti - kuulutus

Metsäpirtin elintarvelautakunta ilmoittaa täten että Siemenviljalainojen rästiyöskanto toimitetaan kunnanhuoneella Tiistaina ensitulevan Joulukuun 2 päivänä klo 9 ap klo 3:meen ip ja huomautetaan että muuta rästikantoa ei pidetä vaan tulevat maksamatta jääneet rästit heti ulosotettaviksi.

Metsäpirtissä 21 pnä Marraskuuta 1919
Elintarvelautakunta

Maakansa 25.11.1919

Kuulutus

Metsäpirtin Elintarvelautakunta ilmoittaa täten että

Sokerikortit

on tuotavat leimattavaksi, keskiviikkona ensi Joulukuun 3 pnä Kunnantuvalla, jossa niiden leimaus suoritetaan klo 9 ap klo 2:teen ip päivällä, ja huomautetaan, ettei ensi soke-
rin jakelusta tule ollenkaan osalliseksi ne, joiden kortit ovat jääneet leimaamatta.

Metsäpirtissä 21 päivänä Marrask 1919
Elintarvelautakunta

Maakansa 25.11.1919

Kommunistien kiihotustyö Suomessa

Joukko vaarallisia asiamiehiä pidätetty rajalla

Metsäpirtissä vangittu kaksi juuri rajan yli tullutta miestä, joilta tavattu kiihoituskirjallisuutta, joukko salaisia kirjelmiä eri puolille maata ym

Viime viikolla pidättivät suojeluskuntalaiset Metsäpirtissä kaksi mieshenkilöä, jotka olivat juuri tulleet rajan yli Suomen puolelle. Miehitä tavattiin suuri määrä kaikenlaista kiihoituskirjallisuutta, joukko salaisia eri osiin maata tarkotettuja kirjelmiä, huomattavat erät sekä Suomen että Venäjän rahaa ym. Toimitetussa kuulustelussa tunnustivat miehet olevansa bolshevikien kätyrejä.

Karjala 26.11.1919

Maaseutukirjeitä - Metsäpirtti

Tervehdys 'Maakansan' lukijoille täältä valtakuntamme kaakkoisen rajan etäisimmästä nurkasta, täällä kulkee nyt elämä vallan rauhallista ja tyyntä latuaan. Sotahullut ovat saaneet siipeensä aivan riittävästi, joten heidän mielessään eivät enään tuisku Egyptin, so Pietarin lihapadat, niin viihättävinä kuin 2, 3 viikkoa sitten.

Nyt vaikka vastenmielisesti kylläkin alkavat myöntää että keskuspolitiikan kanta tässä asiassa oli sittenkin oikea, kun ei ole enää 'Suurvaltojen' selkänöjää muka. Siihen sijaan 'Myyrät' tekevät työtään, yli rajan tuoden tänne kommunistien kapinanjohtajamme nerontuotteita, kylvääkseen vihan siementä kansamme keskuuteen, mutta kiitos asianomasten viranomaisten valppauden, on usea myyrä tavattu juuri myyräntyöstään ja toimitettu vähemmin vaarallisille asuinpaikoille.

Täällä oli, kuten lukijat muistanevat, kunnallisvaalien valmistelut täydessä käynnissä, ehdokaslista oli valmiiksi laadittu, ja kerkuslautakunnalle jätetyt, ja vaalien piti olla kunnan keskuslautakunnan kuulutuksen mukaan 4 pnä jouluk 1919 eli juuri lain määräämänä aikana, eikä vaalin toimittamista aikanaan olisikaan täällä estänyt mikään koska vaaliluettelot olivat valmiit ja muutenkin kaikki valmistelut olivat suoritettu, mutta sitten yht'äkkiä julkaiseekin kunnan keskuslautakunta kuulutuksen, jonka mukaan vaalit olivat siirretty ensi helmikuuhun, mistä syystä kysyy moni, koska kerran sama keskuslautakunta oli jo määrännyt vaalit jouluk 4:ksi ja ei mitään asiallista syytä ollut niiden siirtämiseen; vai oliko keskuslautakunnan tarkoitus saada kunnanvaaleihin mukaan muutamia 'viimeisiä mohikaaneja', jotka eivät aikonaan ehtineet ehdokaslistaansa sille jättää, kysyy?

Maakansa 28.11.1919

Eron virasta saanut

Jouluk 31 p Metsäpirtin lukkari-urkuri Emil Johan Korhonen omasta pyynnöstään mainitusta lukkari-urkurin virasta.

Suomen kirkon julkisia sanomia, 01.12.1919

Metsäpirtti

Tk. 20 pnä kokoontui Metsäpirtin vuokralautakunta W. Juntsonin maalla sijaitsevalle A. Suden torpalle toimittamaan arviota torpan lunastuksesta. Tällöin ilmoitti W. Juntson lahjoittavansa kysymyksessä olevan 2 ha alan maata torpparilleen A. Sudelle ilmaiseksi toivomuksella, että Susi panee lahjaksi saamansa maapalstan hyvään viljelyskuntoon. Vuokralautakunnan puh.joht. lausui lahjoittajalle kiitoksen esimerkiksi kelpaavasta teosta.

Seuraavana päivänä kokoontui vuokralautakunta kauppias E. Leimolan maalla sijaitsevalle Mikko Revon torpalle toimittamaan torpan arviota. Tällöin kauppias Leimola ilmoitti lahjoittavansa 1 ha alan viljelysmaata ilmaiseksi.

Samana päivänä pidettiin vuokralautakunnan kokous S. Suden maalla sijaitsevalla Hynnän torpalla. Tällöin Susi antoi vuokralle 2 ha:n alan peltoa 50 mk vuotuisesta vuokrasta niin kauaksi aikaa kuin Hynnä elää.

Tällaiset tapaukset kelpaavat esimerkiksi toisille maanomistajille. Jos maanomistajat menettelisivät kaikkialla tällä tavalla, niin kyllä sosialisteille kävisi vaikeaksi pitää pienviljelijäin ja torpparien välillä luokkarajaa selvillä.

Vanha Aatami

Käikisalmen Sanomat 04.12.1919

Rajakahakka Metsäpirtin Tapparissa

Bolshevikit vieneet mukanaan kolme miestä ja kuusi hevosta.

Miikkulaisista 6 km Inkerin rajalta Metsäpirttiin paenneet inkeriläiset ovat syksyn kuluessa kuljettaneet osan irtaimesta omaisuudestaan Suomen puolelle. Tällä kuulla on Metsäpirtin Tapparin raja-aseman lähelle ajettu rajan yli satakunta syltä halkoja, joita metsäpirtissä asuvat inkeriläiset ovat käyttäneet tarpeisiinsa.

Kun viime torstaina joukko inkeriläisiä hevosmiehiä meni halkovarastolle ottamaan halkoja, hyökkäsi kymmenkunta miestä käsittävä bolshevikien ratsuosasto rajan yli ja piiritti halkokuormia lastaavat inkeriläiset pakottaen heidät purkamaan halkokuormat. Kun tämä oli tapahtunut, ottivat he miehet ja kuusi hevosta mukaansa ja menivät sinne mistä olivat tulleetkin. Yksi hevosista pääsi heiltä kuitenkin karumaan, mutta miehet ovat kaikki kateissa.

Bolshevikien vangeiksi ovat joutuneet seuraavat: Talollinen Mikko Aaronp. Mylläri Miikkulaisen Alakylästä, talollinen Tuomas Poutanen Vuoleelta ja talollinen Tuomas Pullinen Metsäpirtin Paukunmäeltä. Heidän mukanaan oli myöskin kaksi naista ja poikanen, mutta heitä eivät bolshevikit pidättäneet.

Muuten ovat bolshevikit rajaseudulla viime aikoina liikehtineet pienemmissä joukoissa tehden ryöstöjä ja murhia sekä polttaneet taloja. Suomen puolelle ryöstäjät eivät kuitenkaan ole näillä seuduilla tätä ennen uskaltaneet ulottaa partiotietkiään.

Käikisalmen Sanomat 09.12.1919

Inkeriläisten tukala asema

Aina vain bolshevikien vainon alaisina

Jo pitkän aikaa ovat Metsäpirtin tienoilla asustavat inkeriläiset pakolaiset käyneet rajan takaa hankkimassa itselleen kaikenlaista tavaraa. Mm ovat he koonneet Tapparin tulliasemalle noin 100 syltä halkoja.

Näitä halkoja lähti tk 2 pnä noutamaan joukko suomalaisia ja inkeriläisiä 5 hevosella. Mutta kun he pääsivät Tapparin tulliasemalle, hyökkäsi rajan yli äkkiä bolshevikien ratsujoukko, joka piiritti heidät ja vei heistä mukaan 3 miestä ja kaikki 5 hevosta. Miehistä oli 2 inkeriläistä ja 1 metsäpirttiläinen. Mukana oli vielä 2 naishenkilöä ja eräs poikanen, mutta pääsivät he pakenemaan. Heti hälyytettiin paikkakunnalla majaileva sotaväki, mutta oli sen enää mahdoton vihollista saavuttaa.

Savonmaa 09.12.1919

Kunnanvaltuusto: 09.12.1919

Pöytäkirja tehty Metsäpirtin kunnan Valtuuston kokouksessa kunnanhuoneella 9 päivä Joulukuuta 1919.

Läsnä olivat puheen- ja varapuheenjohtaja ja 15 valtuuston jäsentä. Poissa olivat Valtuuston jäsenet: Simo Tp Susi, Jaakko Paukku, Adam Meskanen ja Salomon Ahtiainen

1 §

Kokous tunnustettiin lailliseksi.

2 §

Karjalan kannaksen komitean ehdotus, että kunta valitsi jäsenen pysyvään komiteaan, joka toimisi yhdessä mainitun komitean kanssa, Valtuusto katsoi, ettei kunnalla ole toimenpiteestä vastaavaa hyötyä, joten ehdotus saa raueta.

3 §

Luettiin Muolaan Köyhäinhoitohallituksen kirjelmä, koskeva yhteisen Kannaksen Kuntien Neuvottelukokouksen pitämisestä, Kuntien piirimielisairaala-asia, ehdotus hyväksyttiin ja valittiin kunnan edustajaksi kokoukseen Kunnallisl. Esimies Jooseppi Eeva ja varalle Valt puheenjohtaja Heikki Lopenen.

4 §

Asutustarkastajan Viipurin piirissä kirje ja Maatalousministerion kirje No 3901 ei antanut aihetta toimenpiteisiin Valtuuston puolelta, koska kunnassa ei ole ainoatakaan tilaa Venäläisten eikä muiden ulkomaalaisten hallussa.

tuksella kunnan kirkossa, että tiedoksi panolla kunnanhuoneen seinällä.

18 §

Luettiin Valtuustolle sen Sovinto-oikeuden päätös 5deltä Jouluk 1919, joka oli 11 p Lokak 1919 asetettu Metsäpirtin kunnan ja v 1918 Metsäpirtin Elintarvelautakunnan välillä.

19 §

Yksimielisesti hyväksyi Valtuusto tehdyn ehdotuksen, että Valtuuston kokoushuoneeseen hankitaan Valtakunnan Presidentin kuva.

20 §

Mäkitupalaisen Simo Paukun Haapsaaresta Tylsämielinen ja kaatuvatautinen poika A.A. Paukku päätettiin kunnan varoilla lähettää johonkin Lääkäriin ehdottamaan parantolaan.

Julistettiin valitusosotus!

Valtuuston puolesta
Heikki Lopenen

Pöytäkirja paikalla tarkastettu ja oikeaksi havaittu.

K Pohjalainen
Heikki Koskinen
Juho Korkka

Metsäpirtistä 18.12.1919

* Mantaalinomistajain kokous pidettiin tk. 4 päivänä kunnanhuoneella. Kokouksessa hyväksyttiin ensi vuoden tulo- ja menoarvio. Viisjoen silta päätettiin rakennuttaa uudelleen ja sitä varten anoa valtionapua. Kaarojan siltaa tarpeen vaatiessa vain korjataan. Talvitiet päätettiin pitää kunnossa vain tilapäisellä korjauksella eikä lumilanaa vedetä ollenkaan.

* Kanttorin palkka: Seurakunnan kokouksessa tk. 17 pnä päätettiin kanttorin palkka korottaa 300 mk vuodessa. Kanttorin virka tulenee piakkoin seurakunnassamme avonaiseksi.

* Kunnanvaltuuston kokouksessa tk. 9 pnä käsiteltiin seuraavat asiat: Karjalan kannaksen komiteaan ei valittu jäseniä, koska katsottiin, ettei kunnalla ole toimenpiteestä vastaavaa hyötyä.

Muolaan kunnan köyhäinhoitohallituksen neuvottelukokouksen pitämisestä kuntain välisen piirimielisairaalan perustamista varten hyväksyttiin ja valittiin kunnan edustajaksi kunnallislautakunnan esimies maanv. Jooseppi Eeva ja varalle valtuuston puheenjohtaja Heikki Lopenen.

Asutustarkastajan kirje, koskeva venäläisten ja ulkomaalaisten hallussa olevien maiden ostoa kunnalle ei antanut aihetta toimenpiteisiin, koska kunnassa ei ole ainoatakaan tilaa venäläisten hallussa.

Tielautakuntaan valittiin puheenjohtajaksi Jooseppi Eeva, varap. Adam Ap. Hämäläinen ja jäseniksi Aug. Susi, Tahvo Haapsaari ja Santeri Myöhänen.

Kunnallislautakunnan tekemä kunnan tulo- ja menoarvioehdotus v:lle 1920 hyväksyttiin muutoksitta. Edustajiksi yhteiseen kuntakokoukseen Sakkolan kanssa valittiin valt.pj. Heikki Lopenen, Adam Ap. Hämäläinen, Heikki Ap. Peltonen ja Simo Tp. Susi sekä varalle Adam Suokas ja S. Laulajainen. Selityksen antajiksi Heikki Myöhäsen ja Martti Ahtiaisen valituksiin korkeimmalle hallinto-oikeudelle valittiin valt.pj. Heikki Lopenen ja maanv. Simo Tp. Susi. Hyväksyttiin kunnallisl. esitys kunnan avustuksen myöntämisestä J. Kuparis-vainajan alaikäisille lapsille.

Kunnan laina Säästöpankkien Keskusosakepankissa päätettiin uudistaa ja puolen pros. korolla. Luettiin maaherranviraston lähettämä jäljennös sisäministeriön kirjelmästä n:o 7895. Kunnallislautakunnat valtuutettiin ottamaan kunnalle lyhempiaikainen laina.

Kun vuoden 1918 elintarvelautakunnan tilejä ei vieläkään ole voitu hyväksyä, velvoitti valtuusto sen saamaan tilinsa kuntoon viimeistään 25. p. tammikuuta 1920. Seurakunnan diakooniarahastolle myönnettiin kunnan varoista ensi vuoden aikana 1000 mk avustus. Tehtiin ehdotus kunnan sotilasmajoituslautakunnan palkkioksi kuluvalta vuodelta.

Kunnalliset ilmoitukset päätettiin ensi vuoden aikana julkais- ta Käkisalmen Sanomissa ja Maakansassa.

Luettiin valtuustolle sen sovinto-oikeuden päätös 5.p joulukuuta 1919, joka oli asetettu kunnan ja v.1918 elintarvelautakunnan välillä. Sovinto-oikeus ei ollut voinut asiaa käsitellä, koska elintarvelautakunnan puolelta ei oltu siihen valittu jäseniä laillisesti.

Valtuuston kokoushuoneeseen päätettiin hankkia valtakunnan presidentin kuva. Mäkitupalaisen Simo Paukun tylsämielinen poika päätettiin kunnan varoilla lähettää johonkin parantolaan.

Lotta-Svärd-yhdistys on perustettu Metsäpirttiinkin ja onkin se alkanut toimintansa aika ripeästi. Yhdistyksen toimesta koottiin koko joukko joululahjoja Karjalan Kaartin rykmentin ja Laatokan puolustusrykmentin sotilaille. Onpa kuulunut kuiskeita, että lotat aikovat perustaa Metsäpirttiin sotilaskodinkin, jossa paikkakunnalla majailevat sotilaat tulevat saamaan virvokkeita ja hyvää kirjallisuutta luettavakseen. Pankaapa Lotat asia toimeksi ja jouluksi!

Metsäpirtin nuorisoseura toimii jouluiltaan tk. 27 p:nä omalla talollaan. Ohjelmassa mm. hauska kolminäytöksinen näytelmä "Savon sydämessä". Viitataan toisessa paikassa lehteä olevaan ilmoitukseen.

Salmen mylly, jonka omistaa kauppias H. Myöhänen, on pantu uudelleen kuntoon ollen siinä nyt uudet voima- ja jauhuskoneet. Kuuleman mukaan rakennetaan myllyn yhteyteen sähkölaitos. Eikö siis edistytä Pirtissäkin, vai mitä arvelette, lukijat?

Käkisalmen Sanomat 18.12.1919

100-vuotias vanhus

Talollinen Nikolai Jeremejeff Metsäpirtin pitäjän Vaskelan kylästä (Kuuluu Palkealan seurakuntaan) on kastettu Inkerinmaalla Vuolteen seurakunnassa, koska siihen aikaan ei Palkealassa ollut kirkkoa. Vuolteen kirkon arkisto on palanut, joten hänen syntymävuodestaan ei ole tarkkoja tietoja. Palkealan kirkonkirjojen mukaan on vanhus nyt 100 vuotta vanha, mutta hän itse sekä hänen sukulaisensa, omaisensa ja naapurinsa väittävät hänen olevan koko joukon yli 100 v. Vanhus, joka yhä vieläkin asuu kotikylässään on naimaton sekä on säilyttänyt ruumiin terveytensä ja mielen hilpeytensä. Näkö ja kuulo vain ovat vanhuuttaan huonontuneet.

Käkisalmen Sanomat 23.12.1919

Jaakkima 24.12.1919

Viime sunnuntaina

pidettiin Raudussa jonkinlaista kokousta pakolaisten kesken, mutta se muuttui järkyttäväksi tilaisuudeksi: Naiset ja lapset itkivät ja valittivat, samoin miehetkin. Yritykset saada elämäntoivoa heissä viritetyksi hukkuivat valituksiin ja epätoivon ilmauksiin. Yli 6000 inkeriläistä veljeämme ei kuitenkaan saa kuolla Suomessa nälkään, eikä syysstateeseen paleltua. Suomen valtion, yhteiskunnan ja yksilöjen on pelastettava heidät.

Täällä on vuosikausia elätetty 30000-40000 ryssää, entisiä ja uusia vainolaisiamme. Jos ei muuta voida, niin niiden osa nyt inkeriläisille.

Tullikamarit ja rajavartiot

Mom 11. Määräraha hevosten pitämiseksi ja ajoneuvojen hankkimiseksi. Ehdotetaan edelleenkin 150000 markan määräiseksi. Tämän määrärahan käyttämien on seuraava:

Itärajalla: Tapparin vartion 1 hevonen 4 kuukauden ajaksi, 400 markkaa/kk, yhteensä 1600 markkaa.

Valtiopäivät no 3 Asiakirjat, 1919

Patrullikahakka

US:lle ilmoitetaan kannakselta: Viime lauantain klo 7 ajoissa hyökkäsi 9 miehen bolshevikipatrulli Metsäpirtin Tapparin kohdalla rajan yli ja avasi tulen kenttävartiostoamme vastaan. Meikäläiset vastasivat tuleen, jolloin bolshevikit peräytyivät takaisin rajan yli jättäen jällelle yhden kaatuneen ja yhden haavoittuneen.

Savon Jääkäri 31.12.1919

Henkilöluettelo

Ahtiainen, Martti, 35
Ahtiainen, Mikko, 30
Ahtiainen, Simo, 22, 30

Eeva, Aapro, 6
Eeva, Jooseppi, 6, 35
Eeva, Lovisa, 30
Eeva, Simo, 22
Elfvengren, 19
Eränen, Jaakko, 10

Hämäläinen, Aatami, 6
Hämäläinen, Adam, 7, 35
Hämäläinen, Aini, 30
Hämäläinen, Paavo, 30
Hämäläinen, Simo, 27
Haapsaari, Heikki, 22
Haapsaari, Tahvo, 35
Hacksell, 20
Haikonen, A, 10
Halonen, Juho, 11, 22
Hatakka, A, 7
Hatakka, Jalmari, 6
Heilimo, 28
Hiltunen, Aleks, 22
Hiltunen, Johannes, 22
Hiltunen, Juho, 22
Hiltunen, Oskar, 22
Hinkkanen, Jalmari, 15
Hipeli, 29
Hynnä, 34
Hyytiä, Jaakko, 27, 30
Hyytiä, Tahvo, 30

Illinoff, Mikko, 30
Illinoff, Varpu, 30

Jeremejeff, Nikolai, 36
Jortikka, M, 7
Jortikka, Mikko, 7, 11
Juntson, V, 34

Kiiski, Anna Maria, 30
Kiiskilä, Juho, 8
Kiriloff, Antti, 22
Kiriloff, Paavo, 22
Korhonen, Emil, 34
Korpelainen, Aleks, 6
Koskivaara, Jaakko, 11, 26
Koskivaara, Santeri, 11
Kotti, Matti, 10
Kuisma, Simo, 10
Kuoppa, Aapro, 6, 30
Kuoppa, Filemon, 27
Kuoppa, Riitta, 30
Kuparinen, J, 35
Kurri, Katri, 30
Kyllästinen, Paavo, 10

Lagström, Juho, 15
Lamppu, Aapro, 22

Lamppu, Matti, 7
Lamppu, Varma, 22
Lankinen, Tuomas, 10
Lappalainen, Juho, 10
Lappi, Maria, 30
Laulajainen, Aapro, 6
Laulajainen, Heikki, 15
Laulajainen, S, 35
Lehtinen, Jaakko, 27
Leimola, E, 34
Litmanen, Aapro, 22
Loponen, Heikki, 6, 27, 35
Loponen, Mikko, 10

Makkara, Antti, 15
Mandelin, 20
Myöhänen, Aapro, 22
Myöhänen, H, 36
Myöhänen, Heikki, 35
Myöhänen, Juho, 30
Myöhänen, Manu, 27
Myöhänen, Santeri, 35
Mylläri, Mikko, 34

Naskali, Juho, 11
Naskali, Mikko, 11
Nokelainen, Antti, 15
Nuija, Juho, 30

Okuloff, 11
Onttonen, Jalmari, 22
Onttonen, Simo, 22
Orava, Paavo, 7
Orava, Pekka, 6

Paksu, 11
Pasuri, Esaias, 30
Paukku, M, 22
Paukku, Simo, 36
Pekkanen, Yrjö, 22
Peltonen, Hanna Maria, 30
Peltonen, Heikki, 6, 22, 35
Peltonen, Maria, 30
Peltonen, Mikko, 10, 22
Peltonen, Tahvo, 7
Peltonen, Yrjö, 11
Pitkänen, Pekka, 10
Porovikoff, Maria, 30
Poutanen, Tuomas, 34
Pullinen, Tuomas, 34

Raatikainen, Anna, 30
Reima, Vilho, 24
Repo, Anna, 30
Repo, Juho, 30
Repo, Mikko, 34
Ruotsi, Eino, 30

Sakkinen, 11
Sakkinen, J K, 7
Sihvo, A, 7

Sihvo, K. A., 6, 7
Sonny, 29
Suokas, Adam, 35
Susi, A, 34
Susi, Aug, 35
Susi, Jooseppi, 7
Susi, Salomon, 7
Susi, Simo, 7, 35
Susi, Tahvo, 22

Toiviainen, Tuomas, 7
Torikka, Anna Maria, 30
Torikka, Paavo, 22
Tuokko, Antti, 30
Tuokko, Viljam, 22

Ukkonen, Taavetti, 11

Valkonen, Matti, 7
Virolainen, Kaapro, 15
Virtanen, 22
Virtanen, Arthur, 22
Viskari, Aleks, 7
Viskari, Gabriel, 6

Metsäpirtin kunnanvaltuuston pöytäkirjat

1919

1919-01-10, 2
1919-01-20, 3
1919-02-10, 6
1919-02-24, 7
1919-03-14, 8
1919-03-23, 10
1919-04-19, 11
1919-05-08, 12
1919-07-05, 17
1919-08-02, 19
1919-09-06, 27
1919-10-11, 31
1919-11-01, 31
1919-12-09, 35

Laatokkaa koskevat artikkelit

1919

Bolshevikit 'tyhjentävät' Venäjänpuoleista kannas-
ta, 30
Salakuljetus, 28

Inkeriläisiä käsittelevät artikkelit

1919

Bolshevikit 'tyhjentävät' Venäjänpuoleista kannasta, 30

Inkeriläisiä pakolaisia saapuu edelleenkin, 17

Inkeriläisten kansannousu päättynyt tuhoon, 19

Inkeriläisten kokous Kirjasalossa ja Raudussa, 28

Inkeriläisten pakolaisten avustaminen, 21, 28

Inkeriläisten pakolaisten elämästä, 24

Pakolaistulva Inkeristä, 16

Pohjois-Inkerin pakolaiset, 22

Rajakahakka Metsäpirtin Tapparissa, 34

Raudussa kokous pakolaisten kesken, 36

suuria pakolaisjoukkoja saapuu rajan yli, 14

Salakuljetusta ja rajaa koskevat artikkelit

1919

- Elintarpeiden salakuljetu Venäjälle, 26
- Salakuljettajia pidätetty, 15
- Salakuljetus Venäjälle, 8
- Salakuljettaja saatu kiinni, 11
- Salakuljetuksesta tuomittuja, 30
- Salakuljetus jatkuu Metsäpirtissä, 16
- Salakuljetus maassamme rehoittaa, 22
- Salakuljetus rajaseudulla jatkuu edelleenkin., 17
- Tullimiesten tekemä takavarikko, 28